

Tilinpäätös 2019

SISÄLLYSLUETTELO

sivu

1- 19	Toimintakertomus
20 - 21	Osuuspankin tuloslaskelma ja tase
22 - 23	Rahoituslaskelma
	Osuuspankin ja konsernin tuloslaskelman ja taseen liitteenä annettavat tiedot
24 - 40	Osuuspankin tilinpäätöksen merkittävimmät laatimisperiaatteet
41 - 64	Liitetiedot
65 - 73	Luettelo kirjanpitokirjoista, tositteiden lajeista sekä selvitys niiden säilytystavoista
74	Hallituksen allekirjoitus
74	Hallintoneuvoston lausunto
74	Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Virtain Osuuspankin korkokate kasvoi. Tilikaudella kirjattiin vertailukautta enemmän odotettavissa olevia luottotappioita luotoista ja muista sitoumuksista. Liikevoitto pieneni edelliseen vuoteen verrattuna. Odotettavissa olevien luottotappioiden (arvonalentumisten) määrä suhteutettuna luotto- ja takauksentaan pysyi alhaisella tasolla. Luottokanta pysyi entisellään. CET1 vakavaraisuussuhde oli edellisvuotta heikompi.

Avainlukuja

Avainlukuja			
	2019	2018	Muutos
Liikevoitto, 1000 euroa	1 066	1 160	-8,09
Kulujen suhde tuottoihin, %	65,54	64,46	1,08
Oman pääoman tuotto (ROE), %	2,77	3,05	-0,28
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	38,06	51,87	-13,81
Henkilöstö keskimäärin	16	16	0,34
Omistaja-asiakkaat	5 209	4 978	231

OP Ryhmä

Virtain Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa. Kaikki jäsenet ovat omistaja-asiakkaita, joista jokaisella on yksi yhtäläiset oikeudet tuottava jäsenosuus.

Osuuspankki kuuluu OP Ryhmään, joka on johtava suomalainen finanssiryhmä. Se koostuu itsenäisistä osuuspankeista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. OP Ryhmän ja sen jäsenpankkien keskitettyjen palveluiden kehittämisestä ja tuottamisesta vastaavat OP Osuuskunta sekä sen tytäryhtiöt OP-Palvelut Oy ja OP-Korttiyhtiö Oy. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Osuuspankki on OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset yhdessä niiden konsolidointiryhmiin kuuluvien yhteisöjen kanssa muodostavat yhteenliittymän, josta säädetään laissa talletuspankkien yhteenliittymästä (Yhteenliittymälaki). Yhteenliittymälain mukaan keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat toistensa veloista ja sitoumuksista ja niiden vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan yhteenliittymän tasolla. OP Ryhmän vakuutusyhtiöt eivät kuulu keskinäisen vastuun piiriin.

Osuuspankilla jäsenluottolaitoksena ei ole velvollisuutta julkistaa luottolaitostoiminnasta annetun lain 12 luvun 12 §:n mukaista puolivuosisikatsausta. Jäsenluottolaitoksella ei ole velvollisuutta julkistaa vakavaraisuutta koskevia tietoja (ns. Pilari III -tiedot) kokonaisuudessaan, vaan ne julkistetaan OP yhteenliittymästä.

Toimintaympäristö

Maailmantalouden kasvu hidastui vähitellen vuoden 2019 aikana ja jäi keskimäärin hitaimmaksi sitten vuosikymmenen alun. Erityisesti teollisuuden ja maailmankaupan kehitys oli heikkoa. Vaisun talouskehityksen myötä inflaatio pysyi verkkaisena.

Euroopan keskuspankki laski syyskuussa talletuskoron -0,5 prosenttiin -0,4 prosentista. Lisäksi EKP aloitti marraskuun alussa jälleen ostaa arvopapereita markkinoilta 20 miljardilla eurolla kuukaudessa.

Lyhyet markkinakorot laskivat vuoden 2019 aikana hieman. Pidemmät korot laskivat selvemmin, jos kohta vuoden lopulla korot toipuivat loppukesän pessimistisistä tunnelmista. Osakemarkkinoilla

kurssit nousivat loppuvuonna, kun suurimpien riskien nähtiin helpottaneen. Vuoden aikana osakemarkkinat vahvistuivat selvästi. Suomen talouskasvu hidastui ennakkotietojen mukaan hieman edellisestä vuodesta. Talouskasvua kannattelivat kulutus ja palveluiden vienti. Tavaravienti kärsi vientimarkkinoiden kangertelusta. Rakentamisen kasvu hidastui, ja investoinnit kokonaisuutena kehittyivät heikosti. Asuntomarkkinat piristyivät vuoden loppua kohti. Kysyntä kohdistui yhä pienempiin kerrostaloasuntoihin, ja hinnat nousivat keskimäärin vain hieman. Paikallisesti väestön väheneminen jatkui ja asuntojen arvot ovat laskeneet johtuen heikosta kysynnästä ja väestön vähenemisestä. Virtain elinkeinoelämä on ollut elinvoimaista. Maatalouden heikko kannattavuus heijastuu negatiivisesti paikkakunnalla.

Yritysvastuu

Yritysvastuu on tiivis osa OP Ryhmän ja osuuspankkien liiketoimintaa ja strategiaa. Vastuullisuuden perusta rakentuu OP Ryhmän perustehtävälle, yhteisille arvoille, vahvalle vakavaraisuudelle ja osaavalle riskienhallinnalle, joita asiakasomisteinen liiketoimintamalli tukee. Yritysvastuun toimenpiteissä OP Ryhmässä huomioidaan taloudellinen ja sosiaalinen vastuu sekä ympäristövastuu. OP Ryhmän tavoite yritysvastuussa on olla toimialan edelläkävijä Suomessa. OP Ryhmä on sitoutunut noudattamaan YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta ihmisoikeuksista, työelämän oikeuksista, ympäristöperiaatteista ja korruption torjunnasta. OP on vuodesta 2009 lähtien sitoutunut noudattamaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita. Vuonna 2019 OP Ryhmä allekirjoitti perustajajäsenenä YK:n ympäristöohjelman Finance Initiative (UNEP FI) vastuullisen pankkitoiminnan periaatteet. OP Ryhmän ryhmätasoinen vastuullisuusraportointi perustuu GRI-standardeihin ja on luettavissa osana OP Ryhmän vuosikatsausta osoitteessa op-year2019.fi.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Virtain Osuuspankin edustajisto päätti 24.9.2019 fuusioitua Ruoveden Osuuspankkiin, Kihniön Osuuspankki päätti liittyä samana päivänä Virtain Osuuspankkiin. Näin muodostui kolmen pankin fuusiona uusi Ylä-Pirkanmaan Osuuspankki. Pankki aloittaa toimintansa 1.3.2020. Uuden pankin toimitusjohtajaksi on nimetty Leena Selkee. Virtain Osuuspankin toimitusjohtaja Ari Kakkori jää eläkkeelle samassa yhteydessä.

Virtain Osuuspankilla ei ollut muita olennaisia tapahtumia tilikaudella.

Konsernirakenne ja siinä tapahtuneet muutokset tilikauden aikana

Virtain Osuuspankin konserniin kuuluivat pankin lisäksi tytäryrityksinä Kiinteistö Oy Vihinkuja ja Op Koti Pohjois-Häme Oy LKV. Pankin omistus Op Koti Pohjois-Hämeessä nousi 43,33 %:sta 54,4 %:iin vuoden 2019 aikana, kun Pohjois-Hämeen Osuuspankki luopui yhtiön osakkeista. Yhtiöt ovat liiketoiminnaltaan niin pienet ettei niistä ole tehty konsernitalinpäätöstä.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Virtain Osuuspankin sulautuminen Ruoveden Osuuspankkiin toteutuu 1.3.2020. Uuden pankin toimitusjohtajaksi tulee Leena Selkee. 1.3.2020 alkaen. Ari Kakkori jää 1.3.2020 eläkkeelle. Samalla Ruoveden Osuuspankin nimi muuttuu Ylä-Pirkanmaan Osuuspankiksi.

Virtain Osuuspankilla ei ole ollut olennaisia tapahtumia tilikauden päättymisen jälkeen.

Osuuspankin tulos

Liikevoittoon vaikuttaneiden keskeisimpien tuotto- ja kuluerien kehitys kolmelta viimeiseltä vuodelta on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Tulosanalyysi				
1000 euroa				
Tuotot	2019	2018	Muutos, %	2017
Korkokate	2 275	2 010	13,21	2 224
Muut tuotot				
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	837	853	-1,93	882
Palkkiotuotot, netto	579	642	-9,74	580
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-11	15	-175,39	5
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot	-	-		
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot*				1,78
Suojauslaskennan nettotulos	-	-		-
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	67	64	4,88	78
Liiketoiminnan muut tuotot	12	24	-50,14	81
Yhteensä	1 483	1 598	-7,16	1 628
Tuotot yhteensä	3 759	3 607	4,19	3 851
Kulut				
Henkilöstökulut	856	805	6,41	879
Muut hallintokulut	1 223	1 114	9,8	986
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	68	68	0	67
Liiketoiminnan muut kulut	317	339	-6,77	251
Kulut yhteensä	2 463	2 325	5,92	2 183
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta rahoitusvaroista	229	122	87,89	
Arvonalentumiset luotoista ja muista sitoumuksista*				161,29
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot	-	-		-
Liikevoitto (-tappio)	1 066	1 160	-8,09	1 507

* IAS 39 -standardin mukainen rivi. IFRS 9 -standardi otettiin käyttöön 1.1.2018.

Liikevoitto heikkeni hieman vertailukaudesta. Korkokate kasvoi. ECL kirjausten mukaiset luottojen arvonalennukset kasvoivat lähes kaksinkertaisiksi, jolla oli merkittävin vaikutus tuloksen heikkenemiseen verrattuna edelliseen vuoteen. Kirjauskäytäntö kiristyi vuoden 2019 aikana. Keskusyhteisölle maksetut kehittämiskulut jatkoivat edelleen kasvamista, mitkä myös heikensivät tulosta merkittävästi.

Palkkiotuottoja kertyi seuraavasti:

Palkkiotuotot			
1000 euroa	2019	2018	Muutos, %
Talletuksista	3	5	-44,75
Luotonannosta	157	170	-7,75
Maksuliikkeestä	497	443	12,24
Arvopapereiden välityksestä ja liikkeeseen laskusta	72	68	5,28
Omaisuuksien hoidosta ja lainopillisista tehtävistä	93	86	7,35
Takauksista	16	14	10,68
Vakuutusten välityksestä	196	201	-2,43
Muut	296	367	-19,27
Yhteensä	1 329	1 354	-1,85
OP-bonukset	-607	-585	3,77
Palkkiotuotot yhteensä	721	768	-6,13
Palkkiokulut	142	127	12,18
Palkkiotuotot, netto	579	642	-9,74

Osuuspankin palkkiotuotot laskivat vertailuvuodesta. Palkkiot maksuliikkeestä, arvopapereiden välityspalkkioista ja omaisuudenhoidosta kasvoivat. Sen sijaan luotonannosta, arvopapereiden välityspalkkioita kertyi hieman edellisvuotta vähemmän tuottoja. Palkkiotuottoihin sisältyy vähennyksenä omistaja-asiakkaille myönnetty OP-bonukset.

Vertailukaudella OP Ryhmän henkilöstön lakisääteistä työeläketurvaa hoitavan OP-Eläkekassan edustajisto päätti noin 1,1 miljardin euron eläkevastuun siirtämisestä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hoidettavaksi. Siirto toteutui vuoden 2018 lopussa ja siirrosta tuloutui vuonna osuuspankille ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautusta 80 tuhatta euroa. Lisäksi vuonna 2019 siirrosta tuloutui 16 tuhatta euroa ylimääräistä vakavaraisuuden palautusta. Ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautukset esitetään tuloslaskelman henkilöstökulujen eläkekuluissa. Muuten henkilöstökulut pysyivät ennallaan.

Liiketoiminnan muita kuluja kasvattivat OP Ryhmän sisäiset veloitukset.

Odotettavissa olevat luottotappiot saamisista kasvoivat vertailukaudesta ja suhteutettuna luotto- ja takauksentaan pysyivät matalalla tasolla.

Odotettavissa olevat luottotappiot			
1000 euroa	2019	2018	Muutos, %
Odotettavissa olevien luottotappioiden määrä yhteensä	229	122	87,89
Odotettavissa olevat luottotappiot luotto- ja takauksentaan %	0,14	0,08	0,06

Tase ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä

Keskeisimpien tase- ja sitoumuserien kehitys kolmelta vuodelta ja tilikauden 2019 muutos on kuvattu alla olevassa taulukossa.

Keskeisiä tase- ja sitoumuseriä				
1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018	Muutos, %	31.12.2017
Tase	230 212	214 578	7,29	198 485
Luotot	161 900	160 423	0,92	161 379
Saamistodistukset	2 020	2 030	-0,46	-
Osakkeet ja osuudet	19 359	19 337	0,11	19 409
Talletukset	171 565	157 040	9,25	142 750
Oma pääoma	32 202	31 366	2,66	30 153
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	6 287	5 039	24,8	3 986

Talletuskanta jatkoi reipasta kasvuaan. Vuonna 2019 talletukset kasvoivat 9,25 %. Luottokanta pysyi ennallaan.

Antolainauksen kehitys

Uusia luottoja myönnettiin tilikauden aikana 32 027 tuhatta euroa eli 2 766 tuhatta euroa enemmän kuin edellisessä vuonna. Luottokanta yhteensä tilikauden lopussa oli 162 074 tuhatta euroa (160 727¹). Luottokanta pysyi ennallaan ja asuntoluottojen kasvuvauhti hidastui viime vuodesta.

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustosaamiset kehittyivät tilikauden aikana seuraavasti:

Ongelmasaamiset ja lainanhoitojoustot			
1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018	Muutos, %
Järjestämättömät saamiset	3192	2046	56,05
Yli 90 päivää erääntyneet saamiset	977	710	37,69
Järjestämättömät lainanhoitojoustosaamiset	1974	1298	52,07
Todennäköisesti maksamatta jäävät saamiset	240	37	544,78
Terveet lainanhoitojoustosaamiset	10 039	9 564	4,97
Ongelmasaamiset yhteensä	13 231	11 069	13,97

Taulukon luvuissa on vähennetty odotettavissa olevat luottotappiot. Yli 90 päivää erääntyneenä saamisena esitetään jäljellä oleva pääoma sellaisesta saamisesta, jonka korko tai pääoma on ollut erääntyneenä ja maksamatta yli kolme kuukautta. Lainahoitojoustosaamisena esitetään saamiset, joiden sopimusten ehtoja on neuvoteltu uudelleen asiakkaan heikentyneestä maksukyvystä johtuen. Todennäköisesti maksamatta jäävinä saamisina esitetään muut heikompiin luottoluokkiin kuuluvat saamiset.

Kiinteistöomistukset

Osuuspankin kiinteistöomistukset muodostuvat omassa käytössä olevista kiinteistöistä ja sijoituskiinteistöistä.

Kiinteistöomistukset		
1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018
Omassa käytössä olevat kiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	650	694
Prosenttia taseesta	0,28	0,32
Sijoituskiinteistöt		
Sitoutunut pääoma	1 101	1 101
Prosenttia taseesta	0,48	0,51
Käypä arvo	1 736	1 593
Nettotuotto, %	6,35	6,52
Kiinteistöihin sitoutunut pääoma yhteensä	1750	1795
Prosenttia taseesta	0,76	0,84

Kiinteistöyhteisöjen sitoutunut pääoma muodostuu osakehuoneiston kirjanpitoarvosta ja osakehuoneistoon kohdistuvasta lainaosuudesta.

Omassa käytössä olevat kiinteistöt

Omassa käytössä olevia kiinteistöjä on taseessa 650 tuhatta euroa.

¹ Suluissa vertailuluku 31.12.2018.

Sijoituskiinteistöt

Pankki on sijoittanut kiinteistösijoitusyhtiöiden osakkeisiin 1 101 tuhatta euroa. Näille yhtiöille pankki ei ole myöntänyt luottoja.

Muun sijoitustoiminnan kehitys

Saamiset luottolaitoksilta, joista valtaosan muodostavat saamiset OP Yrityspankki Oyj:ltä, olivat 43 914 tuhatta euroa (29 709).

Tilikauden lopussa osuuspankilla oli sijoituksia keskusyhteisön osuuspääomaan yhteensä 19 300 tuhatta euroa (19 300).

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleisön talletusten ja muiden velkojen kehitys on kuvattu alla olevassa taulukossa. Muut velat muodostuvat markkinarahaveloista ja valtion varoista välitetyistä lainoista.

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille			
1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018	Muutos, %
Talletukset			
Maksuliiketililit	98 139	84 477	16,17
Säästämistilit	24 630	21 896	12,48
Sijoittamistilit	48 367	50 280	-3,81
Valuuttatalletukset	430	386	11,16
Yhteensä	171 565	157 040	9,25
Muut velat	329	366	-10,02
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille yhteensä	171 894	157 405	9,2

Muun vieraan pääoman ja sitoumusten kehitys

Velat luottolaitoksille, jotka muodostuvat veloista OP Yrityspankki Oyj:lle ja ns. väliluotosta OP-Asuntoluottopankki Oyj:lle, pysyivät lähes ennallaan 17 997 tuhatta euroa (17 928).

Osuuspankilla ei ole liikkeeseen laskettuja joukkovelkakirjalainoja.

Muut vieraan pääoman erät muodostuvat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksoihin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtävistä eristä.

Oma pääoma ja varaukset

Virtain Osuuspankin koko oman pääoman määrä kasvoi 2,66 prosenttia 32 202 tuhanteen euroon (31 366).

Osuuspääoma

Osuuspääoma oli 9 896 tuhatta euroa (10 074). Omistaja-asiakkailta oli tilikauden lopussa sijoituksia jäsenosuuksiin 536 tuhatta euroa (510) ja Tuotto-osuuksiin 9 360 tuhatta euroa (9 564). Irtisanottuja Tuotto-osuuksia oli tilikauden lopussa 610 tuhatta euroa (439) ja irtisanottuja jäsenosuuksia 15 tuhatta euroa (13).

Osuuspankki maksoi Tuotto-osuuksille vuodelta 2018 korkoa 3,25 prosenttia eli yhteensä 307.744,35 euroa. Jäsenosuosuuspääomalle ei maksettu korkoa vuodelta 2018.

Osuuspankillla voi osuuskuntalain ja osuuspankin sääntöjensä mukaan olla jäsenen oikeudet tuottavia jäsenosuuksia ja vapaaehtoisina osuuksina Tuotto-osuuksia. Osuuspankin osuuspääomassa on jäsenosuuksia 5 209 kpl. Jokaisella jäsenellä on velvollisuus ottaa yksi osuuspankin jäsenosuus ja maksaa siitä merkintähintana 100 euron suuruinen jäsenosuusmaksu. Tuotto-osuuksia on osuuspankin osuuspääomassa 93 599 kpl. Tuotto-osuuksia voivat merkitä vain osuuspankin jäsenet ja niiden antamisesta päättää osuuspankin hallitus. Tuotto-osuuden nimellisarvo ja siitä osuuspankille merkintähintana maksettava tuotto-osuusmaksu on 100 euroa.

Jäsen- ja tuotto-osuusmaksut palautetaan osuuspankin sääntöjen, osuuskuntalain ja osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetun lain mukaisesti ja sanotuissa laeissa mainituin edellytyksin jäsenyyden päätyttyä tai irtisanottaessa jäsenosuus tai Tuotto-osuus. Jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai Tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Palautuksiin vaaditaan valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Osuuspankillla on kuitenkin oikeus kieltäytyä jäsenosuusmaksujen ja tuotto-osuusmaksujen palauttamisesta osuuspankin toiminnan aikana. Osuuspankki voi myöhemmin päättää edellä mainitun kiellon kumoamisesta. Palauttamista koskevasta kiellosta ja sen kumoamisesta päättää tarvittaessa pankin hallitus. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

Osuuspankillla on oikeus lunastaa kaikki Tuotto-osuudet. Lunastusoikeuden käyttämisestä päättää osuuspankin hallitus. Lunastukseen vaaditaan keskusyhteisön lupa sekä valvovan viranomaisen lupa, mikäli sääntely sitä edellyttää.

Veroperusteiset varaukset

Poistoero pysyi ennallaan. Luottotappiovarausta purettiin 166 229,32 euroa.

Omat varat ja vakavaraisuus

Osuuspankin luottoriskin pääomavaateen laskennassa käytetään sisäisten luokitusten menetelmää. Markkinariskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä. Myös operatiivisten riskien pääomavaatimus lasketaan standardimenetelmällä.

OP Ryhmä julkistaa ns. Pilari III:n mukaiset tarkemmat vakavaraisuustiedot tilinpäätöksen yhteydessä. OP Ryhmän tilinpäätös ja Pilari III mukaiset vakavaraisuustiedot ovat luettavissa www.op.fi verkkopalvelussa.

Osuuspankin omat varat muodostuivat seuraavasti:

Omat varat			
1000 euroa		31.12.2019	31.12.2018
Ydinpääoma (CET1)			
Oma pääoma*		32 202	31 366
Tilinpäätössiirrot vähennettynä laskennallisella verovelalla		4 972	5 109
Käyvän arvon rahasto rahavirran suojauksesta ja varovaisen arvostamisen oikaisu		-287	-125
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä		36 887	36 350
Tilintarkastamaton tilikauden voitto		1 157	1 097
Suunniteltu voitonjako ja ed.tk:n maksamaton voitonjako		304	307
Omista varoista vähennettävät osuuspääomat		261	210
Aineettomat hyödykkeet			

ECL** – Odotetut tappiot alijäämä	1 523	649
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	33 946	34 393
Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä	33 946	34 393
Toissijainen pääoma (T2)		
ECL** - Odotetut tappiot ylijäämä		
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä		
Omat varat yhteensä	33 946	34 393

* pl. mahdollinen arvonorotusrahaan liittyvä laskennallinen verovelka

** Odotettavissa olevat luottotappiot

Ydinpääomasta on vähennetty asiakkaille palautetut irtisanotut osuuspääomat. Tilikauden tulosta ei ole luettu omiin varoihin.

Kokonaisriski		
1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018
Luottoriski		
Standardimenetelmä (SA)		
Saamiset yrityksiltä	76	86
Vähittäissaamiset	0	0
Kiinteistövakuudelliset vastuut		
Saamiset luottolaitoksilta		
Saamiset valtioilta, keskuspankeilta ja julkisyhteisöiltä		
Muut vastuut		
Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)		
Saamiset yrityksiltä ¹⁾	20 775	21 547
Yritysvastuut – pk-yritykset	14 883	15 122
Yritysvastuut - Muut	5 892	6 425
Vähittäissaamiset ²⁾	40 999	17 199
Kiinteistövakuudelliset	38 338	14 695
Muut vähittäisvastuut	2 661	2 504
Saamiset luottolaitoksilta ¹⁾		
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	215	70
Muut erät	21 120	21 188
Luottoriski yhteensä	83 186	60 003
Markkinariski		
Operatiivinen riski	6 012	6 215
Yhteensä	89 198	66 304

1) Saamisiin yrityksiltä ja luottolaitoksilta sovelletaan nk. IRB:n perusmenetelmää (FIRB), eli pankki soveltaa näiden vastuiden riskipainojen laskennassa omia maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) estimaatteja.

2) Vähittäissaamisten riskipainoja laskettaessa pankki soveltaa omia estimaatteja maksukyvyttömyyden todennäköisyydelle (PD), tappio-osuudelle (LGD) ja luottovasta-arvokertoimelle (CF).

Vakavaraisuussuhdeluvut		
(%)	31.12.2019	31.12.2018
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	38,06	51,87
Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde	38,06	51,87
Vakavaraisuussuhde	38,06	51,87
Osuuspankkien yhteenliittymän ydinpääoman vakavaraisuussuhde (CET1)	19,6	20,5

*Syyskuussa 2019

Pääomavaateet		
1000 euroa	31.12.2019	31.12.2018
Omat varat	33 946	34 393
Minimipääomavaade + puskurivaateet *	9 366	6 962
Omien varojen ylijäämä	24 580	27 341

*Minimivaade 8 %, kiinteä lisäpääomavaatimus 2,5 % sekä mahdollinen maakohtainen muuttuva lisäpääomavaatimus

Kiinteistövakuudellisten vähittäissaamisten kokonaisriski kasvoi vuoden 2019 aikana EKP:n määrittämien riskipainokertoimien seurauksena. Kokonaisriskin kasvu heikensi myös vakavaraisuutta.

Osuuspankki suunnittelee ottavansa vuonna 2020 käyttöön maksukyvyttömyyden uuden määritelmän.

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1) yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Ensisijaisen pääoman (T1) vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1) yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Vakavaraisuussuhde, %

$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Kokonaisriski yhteensä}} \times 100$

Keskinäinen vastuu

Yhteenliittymälain mukaisesti osuuspankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta, osuuspankkien keskusrahallaitoksena toimiva liikepankki OP Yrityspankki Oyj, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitoksen konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joista edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet. OP Osuuskunnan jäseniä olivat tilikauden lopussa 147 osuuspankkia sekä OP Yrityspankki Oyj, OP-Asuntoluottopankki Oyj ja OP-Korttiyhtiö Oyj. Talletuspankkien yhteenliittymää valvotaan konsolidoidusti.

Keskusyhteisö ja sen jäsenluottolaitokset ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista. Velkoja, joka ei ole saanut jäsenluottolaitokselta suoritusta erääntyneestä saatavastaan, voi vaatia suoritusta keskusyhteisöltä, kun päävelka on erääntynyt. Mainitussa tapauksessa keskusyhteisön on laadittava laissa tarkoitettu osittelulaskelma kunkin jäsenluottolaitoksen maksettavaksi tulevasta vastuuosuudesta. Jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu määräytyy luottolaitosten viimeksi vahvistettujen taseiden mukaisessa suhteessa.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin sekä keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain 5 luvun mukaisesti. Jäsenluottolaitoksilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalain mukainen rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista

Keskusyhteisö on velvollinen antamaan jäsenluottolaitoksilleen ohjeita niiden sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnasta, niiden toiminnasta maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa.

Talletussuoja ja sijoittajien turva

Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain mukaan talletuspankin on kuuluttava talletussuojarahastoon. OP Ryhmään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä pankkina. Talletussuojarahastosta korvataan tallettajien saamiset OP Ryhmän talletuspankeilta enintään 100 tuhanteen euroon asti. OP Ryhmässä talletuspankkeja ovat osuuspankit ja OP Yrityspankki Oyj. OP Ryhmälle tulevia uuden järjestelmän mukaisia maksuja on kuvattu tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa kohdassa Viranomaismaksut.

Sijoittajien korvausrahasto maksaa korvauksia ei-ammattimaisille sijoittajille silloin, kun sijoituspalveluyritys tai luottolaitos ei pysty suorittamaan muun kuin tilapäisen maksukyvyttömyyden vuoksi suojan piirissä olevia sijoittajien selviä ja riidattomia saamia sopimuksen mukaisesti. Korvauksen määrä on 90 prosenttia saamisen määrästä, enintään 20 tuhatta euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan OP Ryhmään kuuluvia pankeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Kriisinratkaisusääntelyn mukaan kriisinratkaisuviranomaisella on oikeus puuttua pankin velkojen ehtoihin velkojan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinratkaisuviranomainen on Brysselissä toimiva EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board). Kriisinratkaisuviranomainen määrittää kriisinratkaisulain mukaisten velkojen minimimäärän OP Ryhmän tasolla.

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku			
	2019	2018	2017*
Oman pääoman tuotto (ROE), %	2,77	3,05	4,34
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,46	0,53	0,77
Omavaraisuusaste, %	16,15	17	17,81
Kulu-tuotto-suhde, %	65,54	64,46	54,87

* Tunnusluvut vastaavat tilinpäätöksessä 2017 julkaistuja, eikä niitä ole oikaistu takautuvasti.

Tunnuslukujen laskukaavat

Oman pääoman tuotto (ROE), %

$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot} *}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä}}$ x 100

laskennallisella verolla vähennettynä (tilikauden alun ja lopun keskiarvo)

Koko pääoman tuotto (ROA), %

$\frac{\text{Liikevoitto (-tappio)} - \text{Tuloverot} *}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin}}$ x 100

(tilikauden alun ja lopun keskiarvo)

Omavaraisuusaste, %

$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verolla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}}$ x 100

Kulu-tuotto-suhde, %

$\frac{\text{Hallintokulut} + \text{Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä} + \text{Liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate} + \text{Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista} + \text{Nettopalkkiotuotot} + \text{Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan}}$ x 100

nettotuotot + Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot +
 Suojauslaskennan nettotulos + Sijoituskiinteistöjen nettotuotot +
 Liiketoiminnan muut tuotot + Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)

* Tilinpäätössiirtoihin sisältyvä verovaikutus huomioitu

Riskienhallinta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema

Riskienhallinta perustuu liiketoimintapäätöksiä tekevien henkilöiden ammattitaitoon ja varovaisuuteen sekä systemaattiseen riskien mittaamiseen, arviointiin ja rajoittamiseen. Riskienhallinnan tärkein tavoite on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa, ettei toiminnassa oteta niin suurta riskiä, että se vaarantaisi pankin kannattavuuden, vakavaraisuuden, maksuvalmiuden tai toiminnan jatkuvuuden. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta laadukkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä vakavaraisuudesta ja likviditeetistä.

Osuuspankin riskipolitiikka sisältää ne riskienhallinnalliset linjaukset, toimenpiteet, tavoitteet ja rajaukset, joilla liiketoimintaa ohjataan ryhmän strategiassa ja riskitoleranssijärjestelmän periaatteissa sekä ryhmän riskipolitiikassa vahvistettujen linjausten toteuttamiseksi.

Osuuspankin riskienhallinta on järjestetty OP Osuuskunnan jäsenpankeilleen antamien yleisten ohjeiden mukaisesti. Osuuspankin hallintoneuvosto valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa osuuspankin hallintoa. Hallintoneuvoston tarkastusvaliokunta on avustanut hallintoneuvostoa sen valvontavelvollisuuden toteuttamisessa sekä arvioinut osaltaan pankin riskiasemaa ja riskienhallinnan riittävyyttä.

Hallitus vastaa riskienhallintajärjestelmien riittävyydestä. Hallitus vahvistaa liiketoiminnan tavoitteet, vakavaraisuutta ja eri riskilajeja koskevat limiitit sekä valvoo ja seuraa säännöllisesti pankin liiketoimintaa, riskinkantokykyä ja riskiasemaa.

Toimitusjohtaja vastaa riskien- ja vakavaraisuuden hallinnan toteutuksesta ja siihen liittyvien tehtävien organisoinnista. Toimitusjohtaja raportoi säännöllisesti hallitukselle, hallintoneuvostolle ja OP Osuuskunnalle pankin liiketoiminnasta, riskinkantokyvystä ja riskiasemasta.

Osuuspankin suhtautuminen riskinottoon on maltillinen. Riskinkantokyvyn riittävyyttä suhteessa pankin riskeihin arvioidaan riskimittareiden ja taloudellisen pääomavaateen avulla.

Pääomasuunnittelulla varmistetaan ennakoivasti, että pankilla on riittävä vakavaraisuus nykyisiin ja ennakoituihin riskeihin nähden. Lisäksi sen avulla varmistetaan, että pankin kasvu-, kannattavuus- ja vakavaraisuustavoitteet ovat tarkoituksenmukaisia ja keskenään johdonmukaisesti asetettu. Pääomasuunnitelma sisältää mm. tavoitteet pääomatasolle sekä varautumissuunnitelman vakavaraisuuteen vaikuttavien odottamattomien tilanteiden varalle. Omien varojen riittävyys turvataan ensisijaisesti pitämällä pankin kannattavuus kohtuullisella tasolla. Lisäksi pankki tarjoaa omistaja-asiakkaille merkittäväksi tuotto-osuuksia, jotka luetaan ydinpääomaan. Pankin riskinkantokyky on riittävä ja riskiasema on vakaa.

Luottoriskit

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei täytä sopimuksenmukaisia takaisinmaksuvelvoitteitaan aiheuttaen pankille taloudellista tappiota. Luottoriskien hallinnan tarkoituksena on vähentää luottotappioiden todennäköisyyttä jo ennen luottopäätöstä sekä toisaalta rajoittaa ja estää jo tehtyihin luottopäätöksiin liittyvien riskien toteutuminen.

Luottoriskien hallinta perustuu asiakkaan hyvään tuntemiseen, asiakassuhteen aktiiviseen hoitoon, vahvaan ammattitaitoon, kattavaan dokumentointiin ja vakuuksiin. Keskeisessä asemassa luottoriskien hallinnassa on päivittäinen luottoprosessi ja sen laatu.

Asiakkaan riittävä velanhoitokyky on kaiken luotonmyönnön edellytys. Luottopäätökset ovat huolellisia ja harkittuja, ja ne perustuvat päätöksenteko-ohjeisiin, voimassa olevaan ja ajantasaiseen luottoluokitukseen sekä vakuuksiin, joiden tulee yleensä olla turvaavat.

Pankin arvio asiakkaan velanhoitokyvystä ja luottoriskistä muodostuu luottoluokittelusta ja maksukäyttäytymistiedoista ja yritysasiakkailla tarpeen mukaan myös tilinpäätösanalyysistä ja –ennusteista, toimialakatsauksista, luottokelpoisuusarvioista sekä mahdollisista muista dokumenteista.

Henkilöasiakkaiden maksukyvyyn riittävyys varmistetaan koronnousun varalta. Asiakkaat voivat suojautua koronnousulta käyttämällä luotoissaan kiinteää korkoa, korkokattoa tai -putkea. Luotonmyönnössä vältetään korkeita luototussuhteita. Asiakkaille tarjotaan takaisinmaksun turvaavia vakuutuksia sairauden ja työttömyyden varalle.

Ennakoitavissa oleviin ongelmiin reagoidaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Asiakkaat, joiden taloudellisen tilan kehitystä, luottoriskin määrää ja maksukäyttäytymistä halutaan tarkastella tavallista tiiviimmin, otetaan erityisseurantaan.

Uusluotonannolle ja luottokannalle on asetettu luottoluokittaisia tavoitearvoja, jotta luottosalkun laatu säilyy hyvänä. Luottoriskien kehitystä seurataan säännöllisesti suhteessa asetettuihin limiitteihin, valvontarajoihin ja tavoitteisiin. Lisäksi seurataan luottosalkun laatua ja rakennetta, vakuuksien kattavuutta sekä ongelmasaamisia. Luottoriskejä limitoidaan ja rahoitusprosessia valvotaan OP Ryhmän riskienhallintajärjestelmän puitteissa.

Suurella asiakasriskillä tarkoitetaan sellaisia vastuita samalta asiakkaalta tai asiakaskokonaisuudelta, joiden yhteismäärä vähennyserien jälkeen on vähintään 10 prosenttia asiakasriskejä kattavista omista varoista. Säännösten mukaan yksittäisen asiakasriskin enimmäismäärä saa olla enintään 25 prosenttia omista varoista, keskusyhteisön luvalla enintään 40 prosenttia. Pankin asiakasriskejä kattavat omat varat olivat joulukuussa 2019 yhteensä 33 946 tuhatta euroa.

Pankin suurten asiakasriskien yhteismäärä vähennyserien jälkeen oli 28,9 prosenttia omista varoista. Yhdenkään yksittäisen asiakaskokonaisuuden asiakasriski ei ylittänyt 25 prosenttia

Likviditeettiriski

Pankkitoiminnan likviditeettiriski koostuu rakenteellisesta rahoitusriskistä ja maksuvalmiusriskistä. Rakenteellisella rahoitusriskillä tarkoitetaan pitkän aikavälin luotonantoon liittyvää epävarmuutta, joka johtuu rahoituksen rakenteesta aiheutuvasta jälleenrahoitusriskistä. Maksuvalmiusriski on riski siitä, että pankki ei suoriudu odotetuista ja odottamattomista, olemassa olevista ja tulevista maksuista ilman vaikutusta liiketoiminnan jatkuvuuteen, kannattavuuteen tai vakavaraisuuteen.

Rakenteellista rahoitusriskiä seurataan luotonannon ja sijoitusten sekä niiden rahoituksen maturiteettirakenteen erolla. Maksuvalmiusriskiä seurataan pankin tulo- ja menokassavirtojen erona ja maksuvalmius hoidetaan OP Yrityspankki Oyj:n sekkitilin kautta. Rakenteellista rahoitusriskiä hallitaan OP Ryhmän likviditeetin hallintaa koskevien linjausten ja ohjeiden sekä keskusyhteisön osuuspankeille vahvistamien valvontarajojen avulla. Pankin rahoitusvarojen ja -velkojen jakauma on kuvattu liitetiedoissa.

OP Osuuskunta osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä on antanut jäsenluottolaitoksilleen talletuspankkien yhteenliittymälain mukaisen poikkeusluvan, jonka mukaan jäsenluottolaitoksiin ei sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen kuudennessa osassa mainittuja luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia. Asetuksen mukaista maksuvalmiutta valvotaan ja raportoidaan osuuspankkien yhteenliittymän tasolla.

Markkinariskit

Markkinariskillä tarkoitetaan riskiä tappiosta tai tuoton menetyksestä, kun markkinahinta tai markkinahinnan volatiliiteetti muuttuvat epäedulliseen suuntaan. Markkinariskeihin sisällytetään kaikkien taseen ja taseen ulkopuolisten erien korkoriskit, sijoitustoiminnan hintariskit ja kiinteistöriskit sekä sijoitustoiminnan luottospreadriski ja markkinoiden likviditeettiriski, joka on riski siitä, että omaisuuserää ei saada myytyä suunnitellussa ajassa odotettuun hintaan.

Markkinariskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa, mitata, rajoittaa, seurata ja valvoa pankin markkinariskejä siten, että pankin kannattavuus tai vakavaraisuus ei vaarannu.

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on korkotuloriski eli korkotason muutoksen vaikutus korkokatteeseen. Korkoriski aiheutuu luotonannon ja talletusvarainhankinnan toisistaan poikkeavista korkosidonnaisuuksista tai korontarkistusajankohdista, jolloin korkotason muutokset realisoituvat korkokatteeseen. Osuuspankin luotonannosta ja talletusvarainhankinnasta syntyvää korkoriskiä hallitaan OP Ryhmän keskuspankkisijoitus- ja -rahoitustuotteilla, OP-Asuntoluottopankin väliluoton korkosidonnaisuusvalinnoilla sekä ryhmän käytössä olevilla korkoriskin johdannaisuusmalleilla, joista keskeisin on euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtojen suojaus koronvaihtosopimuksilla.

Osuuspankki on tilikaudella soveltanut rahavirran suojauslaskentaa suojatessaan euribor-sidonnaisen luottokannan korkovirtaa koronlaskulta tai pitkään jatkuvalla matalalla korkotasolla. Rahavirran suojauksessa osa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevista korkovirroista on vaihdettu koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon.

Pankkiliiketoiminnassa valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssimuutosten pankille aiheuttamaa tulosriskiä tai markkina-arvon muutosriskiä. Avoin valuuttapositio syntyy, kun samassa valuutassa olevien saamisten ja velkojen määrät poikkeavat toisistaan. OP Ryhmässä valuuttariski keskitetään OP Yrityspankkiin, ja yksittäisen osuuspankin valuuttapositio rajoittuu käytännössä matkavaluuttakassaan.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakkeiden ja muiden vastaavien instrumenttien markkinakurssimuutosten aiheuttamaa tulosriskiä ja markkina-arvojen muutosriskiä. Osakesijoitukset ovat pääosin OP Ryhmän sisäisiä sijoituksia. Muu osakesijoitustoiminta on vähäistä.

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan osuuspankin ja sen konserniyhtiöiden omistuksessa oleviin kiinteistöihin tai kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin kohdistuvaa arvonalenemis-, tuotto- ja vahingoittumisriskiä. Kiinteistöt on vakuutettu käyvästä arvostaan. Pankin hallitus käsittelee kiinteistöomistukset ja niihin liittyvät riskit sekä investointi-, korjaus- ja muut toimenpiteet säännöllisesti. Seurannassa kiinnitetään huomiota muun muassa kiinteistöihin sitoutuneen pääoman määrään suhteessa pankin taseeseen ja sijoituskiinteistöjen sitoutuneelle pääomalle saatavaan nettotuottoon sekä käypiin arvoihin.

Osuuspankki ei harjoita varsinaista kiinteistöliiketoimintaa, vaan kiinteistöomistukset muodostuvat pääasiallisesti omassa käytössä olevista toimitilakiinteistöistä.

Operatiiviset riskit

Operatiivisella riskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että puutteellisista tai virheellisistä prosesseista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä aiheutuu taloudellista tappiota tai muita haitallisia seuraamuksia. Operatiivinen riski sisältää myös oikeudellisen riskin, turvallisuus ja tietoturvariskit.

Compliance-riski on osa operatiivista riskiä. Compliance-riskillä tarkoitetaan ulkoisen sääntelyn, sisäisten menettelytapojen ja asiakassuhteessa asianmukaisten menettelytapojen ja eettisten periaatteiden noudattamatta jättämisestä aiheutuvaa riskiä. Sekä operatiivinen että compliance – riski voi ilmetä myös maineen tai luottamuksen heikkenemisenä tai menettämisenä.

Operatiivinen riski on luonteeltaan laadullista riskiä, jota pyritään estämään huolellisen ja laadukkaan toiminnan avulla. Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa ja arvioida mahdollisia ja toteutuneita operatiivisia riskejä sekä kehittää riskejä ennaltaehkäiseviä

toimintatapoja ja yrityskulttuuria. Operatiiviset riskit arvioidaan ja riskitilanne raportoidaan säännöllisesti hallitukselle.

Compliance-riskiä hallitaan mm. seuraamalla lainsäädännön muutoksia sekä ohjeistamalla ja kouluttamalla organisaatiota.

Strategian riskit

OP Ryhmässä toteutetaan yhteistä ryhmätason strategiaa, josta osuuspankit johtavat omat strategian toteutussuunnitelmat. Strategian riski syntyy toiminta- ja kilpailuympäristön sekä asiakaskäyttäytymisen muutoksista ja hitaasta reagoinnista näihin muutoksiin, strategiaan valintoihin ja strategian toimeenpanoon. Strategista riskiä vähennetään jatkuvalla suunnittelulla, joka perustuu analyyseihin ja ennusteisiin asiakkaiden tulevista tarpeista, eri toimialojen ja markkina-alueiden kehityksestä sekä kilpailutilanteesta.

Palveluverkko

OP Ryhmän palveluverkosto koostuu monikanavaisesti verkko- ja mobiilipalveluista, puhelinpalveluista sekä maan kattavimmasta konttoriverkostosta. Vuoden lopussa Virtain Osuuspankilla ei ollut pääkonttorin lisäksi muita konttoreita.

OP Ryhmä on investoinut mobiili- ja verkkopalveluiden kehittämiseen merkittävästi. Erityisesti mobiilipalveluiden merkitys on kasvanut niin henkilö- kuin yritysasiakkaidenkin asiointissa.

Omistaja-asiakkaat

Pankin omistaja-asiakkaiden määrä kasvoi tilikauden aikana 231 jäsenellä ja oli tilikauden lopussa 5 209. Jäsenmäärän lisäys johtui toteutetusta ja aktiivisesta jäsenhankinnasta.

Henkilöstön palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen jakautuu yrityskohtaiseen lyhyen aikavälin palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen. Osuuspankin palkka- ja palkkiopolitiikasta sekä palkkioiden maksamisesta päättää hallitus.

OP Ryhmän ryhmätasoinen pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä muodostuu johdolle tarkoitettuun kannustinjärjestelmästä sekä muulle henkilöstölle tarkoitettuun henkilöstörahasesta. Palkitsemisjärjestelmiä on selostettu tilinpäätöksen liitetiedoissa. Johdolla ei ollut erillistä pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmää.

Henkilöstö

Pankin henkilöstö pysyi koko vuoden 16 henkilönä

Osuuspankin hallinnointijärjestelmä

Edustajisto

Virtain Osuuspankin omistaja-asiakkaiden päätösvaltaa käyttää omistaja-asiakkaiden keskuudesta valittu edustajisto, johon kuuluu vähintään 15 ja enintään 25 edustajaa sen mukaan kuin hallintoneuvosto päättää. Nykyisen edustajiston jäsenmäärä on 20.

Edustajat valitaan osuuspankin vaalijärjestyksessä määrättyllä tavalla enemmistövaalitapaa noudattaen joka neljäs vuosi. Vaalikelpoinen edustajistoon on henkilö, joka on hyvämaineinen, osuuspankin palveluja käyttävä, äänioikeutettu omistaja-asiakas, joka on täysivaltainen. Vaalikelpoinen edustajistoon ei ole kuitenkaan osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön

palveluksessa oleva eikä osuuspankin tai sen konserniin kuuluvan yhteisön toimitusjohtaja taikka niiden hallintoneuvoston tai hallituksen jäsen tehtävässä oloaikanaan ja tehtävän päättymisestä lukien seuraavan viiden vuoden aikana.

Vuosittain ennen toukokuun loppua pidettävä varsinainen edustajiston kokous käsittelee muun muassa seuraavat asiat:

- osuuspankin tuloslaskelman ja taseen vahvistaminen
- vastuuvapauden myöntäminen hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle,
- ylijäämän käytöstä päättäminen,
- hallintoneuvoston jäsenten lukumäärästä, valinnasta ja palkkioista päättäminen
- tilintarkastajien valinnasta ja palkkioista päättäminen.

Lisäksi edustajiston kokous päättää mm. osuuspankin sääntöjen muutoksista. Varsinaisen edustajiston kokouksen lisäksi voidaan pitää, asioiden niin vaatiessa, ylimääräisiä kokouksia. Edustajiston kokouksen koollekutsumisesta päättää pankin hallitus.

Jokaisella omistaja-asiakkaalla on edustajiston vaalissa yksi ääni ja jokaisella edustajiston jäsenellä on edustajiston kokouksessa yksi ääni.

Varsinainen edustajiston kokous pidettiin 26.03.2019 ja ylimääräinen edustajiston kokous 24.9.2019, jossa päätettiin Virtain Osuuspankin fuusiosta.

Hallintoneuvosto

Osuuspankilla on hallintoneuvosto, jonka tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa pankin hallintoa. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet ja toimitusjohtajan ja mahdollisen toimitusjohtajan sijaisen. Lisäksi se vahvistaa osuuspankin ohjesäännön ja merkitsee tiedoksi Keskusyhteisön ohjeistuksen mukaisesti hallintoneuvostossa käsiteltävät ohjeet.

Hallintoneuvosto antaa edustajiston kokoukselle lausunnon edellisen vuoden tilinpäätöksestä. Se voi myös antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä.

Osuuspankin hallintoneuvosto päättää vaalien ajankohdasta, vaalipiireistä, edustajien lukumäärästä, äänestystavasta, äänioikeudesta sekä vaalilautakunnan jäsenten lukumäärästä sekä jäsenistä.

Hallintoneuvostoon kuuluu pankin sääntöjen mukaan vähintään 12 ja enintään 27 jäsentä. Jäsenmäärän vahvistaa edustajisto ja se on tällä hetkellä 16. Jäsenet valitaan osuuspankin omistaja-asiakkaista ja heidän tulee edustaa monipuolisesti omistaja-asiakaskuntaa. Kunkin jäsenen toimikausi kestää kolme vuotta. Vuosittain jäsenistä on erovuorossa kolmannes. Hallintoneuvoston jäsenen eroamisikä on 65 vuotta, kuitenkin siten, että tämän iän täyttänyt henkilö saa toimia tehtävässään seuraavan valintakokouksen päättymiseen saakka.

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2019 yhteensä 2 kertaa.

Hallintoneuvoston tarkastusvaliokunta

Hallintoneuvostoa on sen valvontatehtävässä avustanut hallintoneuvoston keskuudestaan valitsema 3-jäseninen tarkastusvaliokunta. Tarkastusvaliokunta auttaa hallintoneuvostoa varmistumaan, että pankkia ja sen konsernia hoidetaan asiantuntevasti ja tavalla, joka edistää pankin kilpailukykyä ja menestystä. Valiokunnan jäsenillä tulee olla pankin toiminnan laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus laskentatoimesta, kirjanpidosta, taloudellisesta raportoinnista, tilinpäätöskäytännöistä ja sisäisestä tarkastuksesta sekä riittävä sisäisen valvonnan periaatteiden tuntemus ja pankin toimialan ja ansaintalogiikan ymmärrys. Kaikkien valiokunnan jäsenien on oltava pankista riippumattomia. Valiokunta laatii vuosittain toimintasuunnitelman ja kokoontuu puheenjohtajan kutsusta vähintään kaksi kertaa vuodessa. Valiokunta voi kuulla esittelijä- ja asiantuntijaroolissa myös valiokunnan ulkopuolisia henkilöitä.

Hallintoneuvosto on vahvistanut tarkastusvaliokunnalle työjärjestyksen.

Hallinnointielinten jäsenet

Edustajisto

Osuuspankin uusi edustajisto valittiin vuonna 2017 järjestetyillä vaaleilla äänestysprosentin ollessa 35. Edustajiston jäsenten toimikausi päättyy vuonna 2021 järjestettävään uuden edustajiston valintaan.

Edustajiston jäsenet

Harjumäki Toni, innovaatiojohtaja, Virrat
 Hovi Hellevi, talousjohtaja, eläkkeellä, VTM, Virrat
 Huikkala Timo, yrittäjä, Virrat
 Ilvesaho Sini, myyntineuvottelija, Virrat
 Keski-Soini Tuomo, maanviljelijä, Virrat
 Kilpiö Juha, yrittäjä, Virrat
 Koivunen Hannu, maanviljelijä, Virrat
 Koro Juha, maaseutuyrittäjä, Virrat
 Lavaste Katri, yrittäjä, kirjanpitäjä, Virrat
 Loukaskorpi Esko, eläkeläinen, Virrat
 Luodes Anssi, yrittäjä, Virrat
 Nevanpää Marika, palvelujohtaja, Virrat
 Maijala Marko, maatalousyrittäjä, Virrat
 Mäntysalmi Kati, yrittäjä, Virrat
 Peltomäki Ilona, yrittäjä, parturi-kampaaja, Virrat
 Riikonen Maija, terveyskeskusavustaja, eläkkeellä, Virrat
 Seppälä Markku, maanviljelijä, yrittäjä, Virrat
 Tarvainen Harri, liikunnanohjaaja, Virrat
 Varjonen Jussi, ostaja, Virrat
 Vuorenmaa Tauno, toimitusjohtaja, agrologi, eläkkeellä Virrat

Hallintoneuvosto

Hallintoneuvosto suluissa toimikauden alkamisvuosi ja erovuoroisuusvuosi

Puheenjohtaja Leponen Taina, liikkeenharjoittaja, Ähtäri, (2002-2022)

Varapuheenjohtaja

* Kangasluoma Heikki, rehtori, Virrat (2010-2022)

Muut jäsenet

Eteläniemi Timo, yrittäjä, Virrat, (2016-2022)

Hörkkö Virpi, yrittäjä, Virrat (2007-2022)

Ilvesaho-Setälä Sari, henkilöstöpäällikkö, Virrat (2010-2022)

Jokela Aaro, maatalousyrittäjä (2016-2020)

Kopra Tarja, toimistosihteeri, Virrat (2008-2020)

Korhonen Erkki, aluepäällikkö, Virrat (2009-2021)

*Mononen Riitta perhehoitaja, AMK-agrologi, Virrat (2004-2020)

*Niemi Keijo, maanviljelijä, Virrat (1999-2021)

Padatsu Maarit, toiminnanjohtaja, Virrat (2007-2022)

Raiskinmäki Hannakaisa, markkinointipäällikkö, KTM (2018-2021)

Ristilä Kirsti, terveyskeskuslääkäri, Virrat (2005-2020)

Saari Teemu metsäkoneyrittäjä, Virrat (2017-2021)

Tikkanen-Koskinen Suvi, yrittäjä (2007-2022)

Vehmasaho Anja, tuotantopäällikkö, Virrat (2009-2021)

*Hallintoneuvoston tarkastusvaliokunnan jäsen

Taina Leponen on valittu hallintoneuvoston puheenjohtajaksi 2015 ja Heikki Kangasluoma hallintoneuvoston varapuheenjohtajaksi 2015.

Hallitus

Puheenjohtaja, Kari Kohtala, 1966, rakennusinsinööri, toimitusjohtaja, Virrat, 9.12.2015 alkaen
Varapuheenjohtaja 20.11.2018 alkaen Heidi Tanhua, 1969, agrologi, kauppatieteiden maisteri, muutosjohtaja, Virrat hallituksen jäsen 1.12.2005 alkaen

Muut jäsenet:

Mäntysalmi Kimmo, 1963, yrittäjä, Virrat 6.2.2008 alkaen

Peltomäki Aki, 1970, rakennusinsinööri, yrittäjä, Virrat 8.12.2009 alkaen

Toimitusjohtaja

Kakkori Ari, agronomi, 64 v, Virrat, pankin palvelukseen vuonna 1988, toimitusjohtajaksi vuonna 2003

Johtoryhmän kokoonpano

Kakkori Ari, agronomi, 64 v, pankin palvelukseen vuonna 1988, toimitusjohtajaksi vuonna 2003
Kuusniemi Päivi, yo-merkonomi, 60 v, pankin palvelukseen 1982

Tilintarkastajat

Edustajiston kokouksen valitsemana vuoden 2019 tilintarkastajana on toiminut KHT yhteisö KPMG Oy Ab. Yhtiö on ilmoittanut, että vastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Matti Paananen.

Muu tarkastustoiminta

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on avustaa Osuuspankin hallitusta ja johtoa toiminnan ohjauksessa, valvonnassa ja varmistamisessa suorittamalla toimintaan kohdistuvaa sisäistä tarkastusta. Sisäisestä tarkastuksesta vastaa OP Osuuskunnan Sisäinen tarkastus. Sisäinen tarkastus on liiketoiminnoista riippumaton toiminto, joka tarkastaa koko OP Ryhmän sisäisen valvontajärjestelmän, riskienhallinnan sekä johtamis- ja hallintoprosessien riittävyyttä ja tehokkuutta.

Sisäinen tarkastus noudattaa tarkastustyössään Sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteita ja IIA:n (Institute of Internal Auditors) vahvistamia kansainvälisiä sisäisen tarkastuksen ammattistandardeja.

Sisäistä tarkastusta on suoritettu välillisesti osana OP Ryhmän keskitettyihin toimintoihin sekä osuuspankkeihin kohdistuvaa tarkastusta. Sisäinen tarkastus arvioi tarkastuksissaan esimerkiksi OP Ryhmän keskitettyjen tietojärjestelmien ja toimintaprosessien kontrollien ja sisäisen valvonnan toimivuutta sekä riskienhallinnan ja riskienhallintamenettelyjen asianmukaisuutta.

Tulevaisuuden näkymät

Talouden kehitys jatkuu vaimeana Suomen päävientialueilla. Euroopan keskuspankki on linjannut, että ohjauskorot säilyvät ennallaan tai matalammalla, kunnes inflaationäkymä vastaa tavoitetta. Suomen talouden kasvu jää hitaaksi, kun viennin kehitys vaimenee ja rakentaminen vähenee. Kotitalouksien kysyntää tukee silti suotuisa reaali-palkkojen kehitys, ja verrattain vahvana säilyvä työmarkkina. Myös asuntomarkkinoiden näkymät säilyvät yhä vakaana myönteisinä. Maatalouden kannattavuuden ei odoteta parantuvan lähiaikoina.

Hallituksen ehdotus ylijäämän käyttämisestä

Virtain osuuspankin voitonjakokelpoiset varat (jakokelpoinen ylijäämä) 31.12.2019 olivat 20.281.152,65 euroa, josta tilikauden ylijäämä oli 1 156 643,33 euroa.

Tilikauden voitto (taseen osoittama ylijäämä) ehdotetaan käytettäväksi siten, että Tuotto-osuudelle maksetaan korkoa 3,25 prosenttia, eli yhteensä 304 214,93 euroa. Tilikauden voitosta (ylijäämästä) jää 852 428,40 euroa edellisten tilikausien voittovarojen tilille.

Virtain Osuuspankin edustajiston kokous on 24.09.2019 tehnyt päätöksen pankin sulautumisesta Ruoveden Osuuspankkiin. Sulautumisen täytäntöönpanon suunniteltu rekisteröintipäivä kaupparekisteriin on 29.02.2020, jolloin Virtain Osuuspankin varat ja velat siirtyvät Ylä-Pirkanmaan Osuuspankille ja Virtain Osuuspankki purkautuu. Myös Virtain Osuuspankin Tuotto-osuuksien koronmaksu siirtyy Ylä-Pirkanmaan Osuuspankin vastattavaksi. Sulautuvan Osuuspankin jäsenistä tulee ilman eri hakemusta Ylä-Pirkanmaan Osuuspankin jäseniä ja he säilyttävät heille kuuluvat oikeutensa. Ylä-Pirkanmaan Osuuspankki maksaa Tuotto-osuuksien korot kaikille pankin jäsenille sulautumisen jälkeen.

VIRTAIN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Korkotuotot	2 491 705,09	2 239 386,24
Korkokulut	216 403,69	229 583,56
KORKOKATE	2 275 301,40	2 009 802,68
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	836 690,00	853 124,75
Muista yrityksistä	836 690,00	853 124,75
Palkkiotuotot	721 206,76	768 269,32
Palkkiokulut	142 155,65	126 718,90
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	-11 471,10	15 216,67
Arvopaperikaupan nettotuotot	-11 471,13	14 912,28
Valuuttatoiminnan nettotuotot	0,03	304,39
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	67 208,50	64 082,58
Liiketoiminnan muut tuotot	11 781,19	23 630,46
Hallintokulut	2 078 925,40	1 918 273,95
Henkilöstökulut	856 334,29	804 770,00
Palkat ja palkkiot	760 030,31	757 163,23
Henkilösivukulut	96 303,98	47 606,77
Eläkekulut	80 708,05	35 896,93
Muut henkilösivukulut	15 595,93	11 709,84
Muut hallintokulut	1 222 591,11	1 113 503,95
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	67 729,00	67 732,00
Liiketoiminnan muut kulut	316 521,75	339 488,46
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksoitettuun hankintamenoön kirjatusta rahoitusvaroista	229 349,69	122 063,57
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	1 066 035,26	1 159 849,58
Tilinpäätössiirrot	-171 007,32	21,16
Tuloverot	80 408,25	62 588,75
Tilikauden verot	76 083,97	55 891,34
Aikaisempien tilikausien verot	-57,07	
Laskennallinen vero	4 381,35	6 697,41
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO (TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN	1 156 634,33	1 097 239,67
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	1 156 634,33	1 097 239,67

VIRTAIN OSUUSPANKKI

OSUUSPANKIN TASE	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
Käteiset varat	365 480,80	403 050,17
Saamiset luottolaitoksilta	43 914 376,86	29 709 142,63
Vaadittaessa maksettavat	5 977 417,87	3 312 129,05
Muut	37 936 958,99	26 397 013,58
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	161 900 418,68	160 422 768,14
Muut	161 900 418,68	160 422 768,14
Saamistodistukset	2 020 328,13	2 029 625,62
Muilta	2 020 328,13	2 029 625,62
Osakkeet ja osuudet	19 324 175,04	19 335 305,04
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	34 635,47	1 330,99
Johdannaissopimukset	351 654,81	346 134,83
Aineelliset hyödykkeet	1 819 851,91	1 887 926,44
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet	1 100 529,75	1 100 875,28
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet	649 870,10	693 944,10
Muut aineelliset hyödykkeet	69 452,06	93 107,06
Muut varat	75 984,46	86 083,16
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	405 554,72	356 198,91
Laskennalliset verosaamiset	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	230 212 460,88	214 577 565,93
VASTATTAVAA		
VIERAS PÄÄOMA		
Velat luottolaitoksille	17 997 201,89	17 927 615,24
Luottolaitoksille	17 997 201,89	17 927 615,24
Vaadittaessa maksettavat	84 901,89	15 315,24
Muut	17 912 300,00	17 912 300,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	171 894 195,94	157 405 348,44
Talletukset	171 565 119,14	157 039 639,86
Vaadittaessa maksettavat	166 586 341,52	133 653 724,51
Muut	4 978 777,62	23 385 915,35
Muut velat	329 076,80	365 708,58
Muut	329 076,80	365 708,58
Johdannaissopimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	768 060,50	432 872,98
Muut velat	159 364,19	166 262,37
Muut velat	135 691,53	137 644,88
Pakolliset varaukset	23 672,66	28 617,49
Siirtovelat ja saadut ennakot	927 274,22	889 144,35
Laskennalliset verovelat	49 103,67	3 546,81
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	191 795 200,41	176 824 790,19
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	6 215 440,38	6 386 447,70
Poistoero	19 048,98	23 826,98
Verotusperusteiset varaukset	6 196 391,40	6 362 620,72
OMA PÄÄOMA		
Osuuspääoma	9 895 800,00	10 073 900,00
Jäsenosuudet	535 900,00	510 100,00
Tuotto-osuudet	9 359 900,00	9 563 800,00
Muut sidotut rahastot	2 022 867,44	1 858 165,37
Vararahasto	1 741 543,59	1 741 543,59
Käyvän arvon rahasto	281 323,85	116 621,78
Vapaat rahastot	4 294 147,35	4 294 147,35
Muut rahastot	4 294 147,35	4 294 147,35
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	14 832 370,97	14 042 875,65
Tilikauden voitto (tappio)	1 156 634,33	1 097 239,67
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	32 201 820,09	31 366 328,04
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	230 212 460,88	214 577 565,93
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET		
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	623 702,55	637 321,70
Takaukset ja pantit	623 702,55	637 321,70
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	5 663 515,61	4 401 330,65
Muut	5 663 515,61	4 401 330,65
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET YHTEENSÄ	6 287 218,16	5 038 652,35

VIRTAIN OSUUSPANKKI
Rahoituslaskelma
2019**2018****LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA**

Kauden voitto	1 156 634,33	1 097 239,67
Kauden voittoon tehdyt oikaisut	-579 750,92	-599 599,22

LIIKETOIMINNAN VAROJEN LISÄYS (-) TAI VÄHENNYS (+)**-12 777 628,94** **-18 391 273,76**

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	-11 539 945,41	-20 114 127,99
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-1 178 238,15	1 200 196,31
Leasingkohteet	0,00	0,00
Saamistodistukset	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	-341,13	39 751,80
Johdannaissovimukset	0,00	0,00
Sijoituskiinteistöt	345,53	-698,17
Muut varat	-59 449,78	483 604,29

LIIKETOIMINNAN VELKOJEN LISÄYS (+) TAI VÄHENNYS (-)**14 566 758,01** **14 623 112,37**

Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	69 586,65	423 253,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	14 488 847,50	14 247 315,99
Johdannaissovimukset ja muut kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat	0,00	0,00
Muut velat	8 323,86	-47 456,62
Maksetut tuloverot	-55 834,23	-89 149,61
Saadut osingot	836 690,00	853 124,75

A. LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA YHTEENSÄ**3 146 868,25** **-2 506 545,80****INVESTOINTIEN RAHAVIRTA**

Tytär- ja osakkuusyritysten hankinnat	-33 304,48	0,00
Tytär- ja osakkuusyritysten myynnit	0,00	47 049,30
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	0,00	-11 444,28
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	0,00	0,00

B. INVESTOINTIEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ**-33 304,48** **35 605,02****RAHOITUKSEN RAHAVIRRAAT**

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	0,00	0,00
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	0,00	0,00
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	34 200,00	651 900,00
Osuus- ja osakepääoma, vähennykset	-212 300,00	-483 300,00
Maksetut osingot ja osuuspääoman korot	-307 744,35	-278 444,25
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset lisäykset	0,00	0,00
Muut oman pääoman erien rahamääräiset vähennykset	0,00	0,00

C. RAHOITUKSEN RAHAVIRTA YHTEENSÄ**-485 844,35** **-109 844,25****D. VALUUTTAKURSSIEN MUUTOSTEN VAIKUTUS RAHAVAROIHIN****0,03** **-0,03****RAHAVAROJEN NETTOMUUTOS (A+B+C+D)****2 627 719,45** **-2 580 785,06****RAHAVARAT TILIKAUDEN ALUSSA****3 715 179,22** **8 331 244,28****RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA****6 342 898,67** **3 715 179,22****RAHAVAROJEN MUUTOS****2 627 719,45** **-4 616 065,06**

Saadut korot	2 428 165,98	2 229 622,97
Maksetut korot	211 384,48	248 083,99

Kauden voittoon tehdyt oikaisut

Erät joihin ei liity maksutapahtumaa		
Kaupankäynnin käyvän arvon muutos	11 471,13	-14 912,28
Valuuttatoiminnan realisoitumaton nettotulos	-0,03	0,03
Sijoitusomaisuuden käyvän arvon muutos	0,00	0,00
Poistot, poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos	-103 278,32	67 753,16
Maksuohjelmamuutosten voitot ja tappiot luotoista	0,00	0,00
Saamisten arvonalentumiset	236 132,73	126 390,64
Muut	-724 076,43	-778 830,77
	-579 750,92	-599 599,22
<u>Erät, jotka esitetään muualla kuin liiketoiminnan rahavirrassa</u>		
Myyntivoitot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Myyntitappiot , investointien rahavirtaan kuuluva osuus	0,00	0,00
Maksetut bonukset omistajajäsenille	0,00	0,00
	0,00	0,00

Oikaisut yhteensä	-579 750,92	-599 599,22
--------------------------	--------------------	--------------------

Rahavarat

Käteiset varat	365 480,80	403 050,17
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	5 977 417,87	3 312 129,05
Rahavarat yhteensä	6 342 898,67	3 715 179,22

OSUUSPANKIN TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

1.1 YLEISTÄ

Osuuspankki on jäsentensä omistama osuuskuntamuotoinen talletuspankki, joka harjoittaa toimialueellaan paikallista vähittäispankkitoimintaa.

Osuuspankki on osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunnan jäsenluottolaitos. OP Osuuskunta toimii koko OP Ryhmän strategisena omistusyhteisönä ja ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä.

Seuraavassa esitetään tilinpäätöksessä sovelletut keskeiset laatimisperiaatteet. Niitä on noudatettu johdonmukaisesti kaikilla esitettävillä tilikausilla, ellei muuta mainita.

1.2 KESKINÄINEN VASTUU JA OP RYHMÄ

Pankki- ja vakuutustoimintaa harjoittava osuuspankkien yhteenliittymä (jäljempänä OP Ryhmä) on osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista sekä talletuspankkien yhteenliittymästä annetuissa laeissa määritelty taloudellinen kokonaisuus, jossa OP Osuuskunta ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Osuuspankki yhdistellään OP Ryhmän tilinpäätökseen. Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä määrätään, että OP Ryhmän tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö OP Osuuskunnan ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. OP Osuuskunnalla ja sen jäsenosuuspankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa, minkä vuoksi OP Ryhmälle on määritelty tekninen emoyhtiö. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. OP Ryhmän osuuspääoma muodostuu osuuspankkien jäsenten sellaisista osuismaksuista, joita pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä lunastamasta.

Jäljennös OP Ryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa internet-osoitteesta www.op.fi tai ryhmän toimitiloista käyntiosoitteesta Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki.

1.3 LAATIMISPERUSTA

Osuuspankin tilinpäätös laaditaan ja esitetään luottolaitostoiminnasta annetun lain, valtiovarainministeriön luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen tilinpäätöstä, konsernitilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan asetuksen, kirjanpitolain ja Finanssivalvonnan rahoitussektorin kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan määräys- ja ohjekokoelman mukaisesti. Osuuspankkien yhteenliittymän keskusyhteisö OP Osuuskunta antaa lisäksi ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamiseksi ja tilinpäätöksen laatimiseksi. Jäljempänä kuvatut tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ovat yhteneväiset kaikille OP Osuuskunnan jäsenosuuspankeille. Kuitenkaan jäsenosuuspankillla ei välttämättä ole kaikkia laatimisperiaateissa lueteltuja erä.

1.4 RAHOITUSINSTRUMENTIT

1.4.1 Käyvän arvon määrytyminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan sekä ovat yhdenmukaisia rahoitusinstrumenttien hinnoittelussa käytettävien hyväksytyjen taloudellisten menetelmien kanssa.

Arvostusmenetelminä käytetään viimeaikaisten toteutuneiden markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää, sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen eri hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritetty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettu erä on kokonaisuudessaan luokiteltu, on määritetty koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys on arvioitu kyseisen käypään arvoon arvostetun erän suhteen kokonaisuudessaan.

1.4.2 Arvostusmenetelmät

1.4.2.1 Jaksotettu hankintameno

Jaksotettu hankintameno on se määrä, johon rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka on arvostettu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä, vähennettynä lyhennyksillä, lisättynä tai vähennettynä alkuperäisen määrän ja erääntyvän määrän välisen erotuksen kertyneillä, efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketuilla jaksotuksilla ja, kun on kyse rahoitusvaroista, oikaistuna tappiota koskevalla vähennyserällä.

Efektiivisen koron menetelmää käyttäen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan odotettavissa olevana voimassaoloaikana saatavaksi tai suoritettavaksi arvioidut maksut tulevat diskontatuiksi täsmälleen rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräisen kirjanpitoarvon tai rahoitusvelan jaksotetun hankintamenon suuruiseksi. Efektiivistä korkoa laskettaessa rahavirrat arvioidaan ottamalla huomioon rahoitusinstrumentin kaikki sopimusehdot ilman odotettavissa olevia luottotappioita ("ECL"). Laskelma sisältää kaikki sellaiset sopimusosapuolten välillä suoritettavat tai saatavat palkkiot ja korkopisteet, jotka ovat kiinteä osa efektiivistä korkoa, transaktiomenot sekä kaikki muut yli- tai alikurssit. Palkkioita, jotka ovat kiinteä osa rahoitusinstrumentin korkoa, ovat esim. lainan nostoon liittyvät toimisto- ja järjestelypalkkiot, ja ne jaksotetaan rahoitusinstrumentin odotettavissa olevalle juoksuajalle tai lyhyemmälle ajanjaksolle, jos se on asianmukaista. Palkkioita, jotka eivät ole kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään kirjanpitolain mukaisesti ja näitä ovat esim. lainan hoitoon liittyvät maksut.

Arvioituihin rahavirtoihin sisällytetään odotettavissa olevat luottotappiot, kun lasketaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroille, joiden katsotaan alkuperäisenä kirjaamisajankohtana olevan luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (ns. "POCI").

Korkotuotot

Korkotuotot on laskettu soveltamalla efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräiseen kirjanpitoarvoon, paitsi silloin kun kyseessä ovat:

- a) ostetut tai alun perin myönnetty luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneet rahoitusvarat, joiden osalta sovelletaan luottoriskillä oikaistua efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintameno
- b) rahoitusvarat, jotka eivät ole ostettuja tai alun perin myönnettyjä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja, mutta joista on myöhemmin tullut luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneita rahoitusvaroja (tai jotka ovat vaiheessa 3). Näiden rahoitusvarojen osalta sovelletaan efektiivistä korkoa rahoitusvaroihin kuuluvan erän jaksotettuun hankintameno (eli nettomääräiseen kirjanpitoarvoon odotettavissa olevan luottotappion vähentämisen jälkeen).

1.4.2.2 Alkuperäinen kirjaaminen ja arvostaminen

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä arvostetaan rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvelan hankkimisesta tai liikkeeselaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Välittömästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen rahoitusvarasta kirjataan odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä, jos rahoitusvara arvostetaan jaksotettuun hankintameno tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta. Tämä aiheuttaa tuloslaskelmaan kirjanpidollisen tappion äskettäin myönnettyistä tai äskettäin ostetuista rahoitusvaroista.

1.4.3 Rahoitusvarojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Osuuspankki luokittelee rahoitusvarat seuraaviin ryhmiin:

- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat
- Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat
- Jaksotettuun hankintameno kirjattavat.

1.4.3.1 Luotot ja saamistodistukset

Luottojen ja saamistodistusten luokittelu ja myöhempi arvostaminen riippuvat seuraavista tekijöistä:

- a) Osuuspankin liiketoimintamallista rahoitusvarojen hallinnoinnissa
- b) rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvista rahavirtaominaisuuksista.

Näiden tekijöiden perusteella Osuuspankki luokittelee luotot ja saamistodistukset kolmeen seuraavaan arvostusryhmään:

- 1) Jaksotettuun hankintameno arvostettavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi, ja jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Erän kirjanpitoarvo sisältää odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän ja korkotuotot kirjataan efektiivisen koron menetelmällä korkotuottoihin.
- 2) Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavia rahoitusvaroja pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja ja myymällä rahoitusvaroja. Lisäksi sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua. Muutokset käyvässä arvossa kirjataan käyvän arvon rahastoon. Arvon alentumisvoitot tai -tappiot sekä valuuttakurssivoitot tai -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Kun rahoitusvaroihin kuuluva erä kirjataan pois taseesta, siirretään käyvän arvon rahastoon kertynyt voitto tai tappio luokittelun muutoksesta johtuvana oikaisuna omasta pääomasta tulosvaikutteiseksi eräksi käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuottoihin. Efektiivisen koron menetelmää käyttäen laskettu korko kirjataan korkotuottoihin.

- 3) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavia rahoitusvaroja pidetään kaupankäyntitarkoituksessa tai kun rahoitusvara ei täytä jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien kriteereitä. Voivot ja tappiot kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusinstrumenteista johtuvat korkotuotot ja -kulut kirjataan arvopaperikaupan nettotuottoihin 1.1.2019 lähtien.

Liiketoimintamalli

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, miten Osuuspankki hallinnoi rahoitusvarojaan rahavirtojen kerryttämiseksi. Osuuspankissa liiketoimintamallin ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat pelkästään sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä vai sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä sekä rahavirroista, jotka saadaan myymällä rahoitusvara, vai onko kyseessä kaupankäynti. Kaupankäyntiliiketoimintamalliin kuuluvat rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Liiketoimintamallia arvioidessaan Osuuspankki ottaa huomioon tulevat toimenpiteet liiketoimintamallin tavoitteen saavuttamiseksi. Arviointiin kuuluu aikaisempi kokemus rahavirtojen keräämisestä, kuinka liiketoimintamallin ja sen mukaisesti hallussa pidettävien rahoitusvarojen tuloksellisuutta arvioidaan ja kuinka siitä raportoidaan yhteisön johtoon kuuluville avainhenkilöille, kuinka riskejä hallitaan ja kuinka liiketoiminnan johtajia palkitaan. Esimerkiksi Osuuspankin myöntämiä asuntoluottoja pidetään hallussa sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi.

Rahavirtaominaisuudet

Silloin kun Osuuspankin liiketoimintamalli on muu kuin kaupankäynti, Osuuspankki arvioi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa. Perustyyppisessä lainanhoitojärjestelyssä sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua ("SPPI"), jossa koron merkittävimmät osatekijät ovat korvaus rahan aika-arvosta, luottoriskistä, lainanantoon liittyvistä riskeistä ja voittomarginaalista. Valtaosa Osuuspankin rahoitusvaroista on perustyyppisiä lainanantojärjestelyjä.

Osuuspankin kaikki henkilöasiakkaille myönnettyt luotot ja osa yritysasiakkaiden luotoista sisältävät mahdollisuuden ennaikaiseen takaisinmaksuun. Ehdot ovat kuitenkin yhdenmukaisia perustyyppisen lainanantojärjestelyn kanssa, koska ennen eräpäivää maksettava määrä vastaa sopimuksen mukaista nimellismäärää ja kertynyttä (mutta maksamatonta) sopimuksen mukaista korkoa, joka voi sisältää lisäkorvauksen sopimuksen ennaikaisesta päättämisestä.

Saamistodistusten rahavirtaominaisuudet testataan Bloombergin SPPI-työkalulla, jonka antaman palautteen pohjalta joko hyväksytään tai hylätään SPPI testi. Menetelmä tunnistaa sopimusehdoista useita eri elementtejä jotka vaikuttavat siihen täytyykö SPPI-määrittäminen.

Silloin kun sopimukseen perustuvat rahavirrat ovat alttiina esim. osakkeiden hintojen tai lainanottajan taloudellisen tuloksen muutoksille, ei kyseessä ole perustyyppinen lainanantojärjestely, ja tällaiset rahoitusvarat arvostetaan tulosvaikutteisesti. Tyypillisesti tällaisia ovat erilaiset rahastosijoitukset, jotka eivät täytä oman pääoman määritelmää IAS 32:n mukaisesti liiketoimintalaskijan tilinpäätöksessä.

Rahoitusvaroihin sisältyviä kytkettyjä johdannaisia ei eroteta pääsopimuksesta vaan ne huomioidaan sopimukseen perustuvien rahavirtojen kokonaisarviointissa.

Jos rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudatettua liiketoimintamallia muutetaan, voidaan rahoitusvaroja joutua uudelleenluokittelemaan. Uudelleenluokittelua sovelletaan ei-takautuvasti luokittelun muutospäivästä lähtien. Tällaisia muutoksia odotetaan tapahtuvan hyvin harvoin.

1.4.3.2 Oman pääoman ehtoiset instrumentit

Oman pääoman ehtoiset instrumentit ovat instrumentteja, jotka osoittavat oikeutta osuuteen yhtiön varoista sen kaikkien velkojen vähentämisen jälkeen. Tyypillisesti tällaisia ovat osakesijoitukset.

Oman pääoman ehtoiset instrumentit arvostetaan myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, paitsi silloin kun Osuuspankki on tehnyt alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan tietyt kaupankäyntiliiketoimintaan kuulumattomat sijoitukset oman pääoman ehtoihin instrumentteihin, jotka muutoin arvostettaisiin käypään arvoon tulosvaikutteisesti, käsitellään siten, että käyvän arvon myöhemmät muutokset esitetään käyvän arvon rahastossa. Tällaisia sijoituksia ovat osuuspankin strategiset sijoitukset osuuspankkien keskusyhteisö OP Osuuskunnan osuuspääomaan (lisäosuudet ja jäsenosuudet), joiden nimellisarvo vastaa käypää arvoa. Näiden sijoituksista ei muodostu myyntivoittoja tai -tappioita. Osuuspääoman

korot kirjataan tuottoihin oman pääoman ehtoista sijoituksista. Maksettavan koron määrä vahvistetaan vuosittain OP Osuuskunnan Osuuskuntakokouksessa. Osingot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä oman pääoman ehtoista sijoituksista kirjataan myös tuloslaskelman erään tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista.

1.4.3.3 Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttaminen

Maksusuunnitelman muutoksia tehdään normaaliin asiakassuhteen hoitoon kuuluvana toimenpiteenä, mutta myös tilanteissa, joissa asiakkaan maksukyky on heikentynyt. Tällöin heikentyneestä maksukyvystä joudutaan antamaan myönnytys lainaehtoihin – esimerkiksi lyhennysvapaa – rajoitetuksi ajaksi. Yleensä näissä tilanteissa lainan sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen tai niihin tehdään muutoin muutoksia, eivätkä ne johda kyseisen lainan taseesta pois kirjaamiseen. Maksusuunnitelmien muutosten kehitystä raportoidaan säännöllisesti johdolle asiakkaiden maksukykyä ennakoivana mittarina.

Jos lainaehtoihin tehtävät muutokset ovat merkittäviä tai laina muutoin neuvotellaan uudelleen, Osuuspankki kirjaa alkuperäisen lainan pois taseesta ja kirjaa samalla taseeseen muutetun uuden lainan. Tällöin muutoksen tekemisajankohta on lainan alkuperäinen kirjaamisajankohta, kun muutettuun lainaan sovelletaan arvon alentumista koskevia vaatimuksia. Tyypillisesti tämä tarkoittaa, että tappiota koskevan vähennyserän määrä vastaa 12 kuukaudelta odotettavissa olevia luottotappioita. Osuuspankki luokittelee muutoksen syyt ja vakavuusasteet sisäisellä luokituksella, jolla seurataan, onko taseesta pois kirjaamiseen yhteydessä ollut näyttöä siitä, että muutettu laina on alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä luottoriskin johdosta arvoltaan alentunut. Tällöin se kirjataan alun perin myönnettynä luottoriskin johdosta arvoltaan alentuneena rahoitusvaroihin kuuluvana eränä. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi tilanteessa, jossa ongelmalliseen omaisuuserään on tehty huomattava muutos.

Muutoin rahoitusvaroihin kuuluvat erät kirjataan pois taseesta silloin, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaavat olemasta voimassa tai kun Osuuspankki siirtää rahoitusvaroihin kuuluvan erän toiselle osapuolelle ja siirto täyttää taseesta pois kirjaamisen edellytykset.

1.4.4 Arvon alentuminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaikista jaksetettuun hankintameno arvoistettavista ja käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavista tase-eristä (muut kuin oman pääoman ehtoiset instrumentit) sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista ja takaussopimuksista. Odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan jokaisena raportointipäivänä ja ne kuvastavat:

- a) vinoutumatonta ja todennäköisyyksillä painotettua rahamäärää, joka määritetään arvioimalla mahdollisten tulevien vaihtelualue;
- b) rahan aika-arvoa ja
- c) järkevää ja perusteltavissa olevaa informaatiota, joka on raportointipäivänä saatavissa ilman kohtuuttomia kustannuksia tai ponnisteluja ja joka koskee toteutuneita tapahtumia, vallitsevia olosuhteita ja ennusteita tulevista taloudellisista olosuhteista.

1.4.4.1 Sopimusten luokittelu kolmeen arvonalentumisvaiheeseen

Sopimukset luokitellaan kolmeen eri vaiheeseen. Eri vaiheet kuvastavat luoton laadun heikkenemistä alkuperäisen kirjaamisen jälkeen.

- Vaihe 1: sopimukset, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan 12 kuukauden ECL.
- Vaihe 2: sopimukset, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi alkuperäisestä ja joille lasketaan koko voimassaoloajan ECL.
- Vaihe 3: maksukyvyttömät sopimukset, joille lasketaan myös koko voimassaoloajan ECL.

Lisäksi sopimukset, jotka on alun perin myönnetty arvoltaan alentuneina, ovat aina koko voimassaoloajan odotetun tappion laskennan piirissä (POCI).

Maksukyvyttömyyden (default) määritelmä

Osuuspankissa sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaisessa laskennassa samaa maksukyvyttömyyden määritelmää kuin sisäisissä luottoriskimalleissa (IRB). Maksukyvyttömyyttä arvioidaan OP Ryhmän sisäisellä maksukäyttäytymiseen perustuvalla luokittelujärjestelmällä. Henkilöasiakkaissa maksukyvyttömyyden määritelmää sovelletaan sopimuskohtaisesti, kun taas yritysasiakkaissa tarkastellaan asiakaskokonaisuutta. Asiakas luokitellaan maksukyvyttömäksi, kun on todennäköistä, ettei asiakas maksa luottovelvoitteitaan täysimääräisesti ilman, että Osuuspankki turvautuu toimiin (esim. vakuuden realisointiin), tai viimeistään silloin, kun rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä maksu on viivästynyt yli 90 päivää.

Maksukyvyttömyyden määritelmä perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU N:o 575/2013 (CRR) artiklaan 178.

Asiakkaan maksukyvyttömyys päättyy, kun se ei enää täytä maksukyvyttömyyden määritelmää. Tämän jälkeen maksukäyttäytymisen luokka palautuu 6 kuukauden viiveellä.

Luottoriskin merkittävä lisääntyminen

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan sopimuskohtaisesti joko 12 kuukaudelle tai koko voimassaoloajalle riippuen siitä, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt raportointipäivänä merkittävästi alkuperäisestä. Luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan sekä laadullisilla että määrällisillä kriteereillä. Lainanhoitojousto pidetään laadullisena kriteerinä. Muut laadulliset tekijät koostuvat erilaisista luottoriskin mittareista (esim. kovenanttirikkomuksista), ja ne huomioidaan luokittelumalleissa tai maksukäyttäytymisen luokan arvioinnissa.

Osuuspankki on sisällyttänyt suhteellisia ja absoluuttisia kynnysarvoja luottoriskin merkittävän luottoriskin määrällisen lisääntymisen määrittämiseen ottaen huomioon kaikki järkevä ja perusteltavissa oleva informaatio.

Määrällinen muutos arvioidaan koko voimassaoloajan PD lukujen (PD-käyrä) suhteellisen muutoksen perusteella. Alkuperäinen koko voimassaoloajan PD-käyrä lasketaan luoton myöntöhetkellä huomioiden makroekonomiset tekijät. Seuraavaksi määritellään luonnollinen hyväksyttävä vaihteluväli sille, milloin luottoriskin ei katsota lisääntyneen merkittävästi lainan jäljellä olevan maturiteetin aikana. Hyväksyttävä vaihteluväli on mallinnettu erikseen henkilö- yritysasiakkailla. Tuloksena saadaan ns. kynnysarvokäyrä, johon kunakin raportointipäivänä verrataan sen hetkistä jäljellä olevaa koko voimassaoloajan PD-käyrää; jos kynnysarvo ylittyy, luottoriski on kasvanut merkittävästi ja luotosta kirjataan koko luoton juoksuajalle laskettu luottotappio. Tämän suhteellisen muutoksen rajan lisäksi edellytetään, että luottoluokassa on tapahtunut heikennys alkuperäisestä, jotta siirtyminen koko voimassaoloajan ECL- lasketaan ei tapahdu vain ajan kulumisen perusteella. Lisäksi heikoimpiin luottoluokkiin sovelletaan absoluuttista luottoluokan rajaa.

Edellä mainittujen kriteerien lisäksi rahoitusvaroihin kuuluvaan erään liittyvä luottoriski on lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen, jos sopimukseen perustuvat maksut ovat viivästyneet yli 30 päivää tai luottoon on myönnetty lainanhoitojousto.

Osuuspankki ei ole soveltanut luottoriskin merkittävän lisääntymisen arvioinnissa IFRS 9 -standardin sallimaa siirtymäsääntöä alhaisen luottoriskin olettamasta niille sopimuksille, joille ei ilman kohtuuttomia kustannuksia ja työmäärää saada laskettua alkuperäistä koko voimassaoloajan PD:tä.

Osuuspankki seuraa säännöllisesti, miten tehokkaasti edellä mainitut kriteerit havaitsevat luottoriskin merkittävän lisääntymisen ennen kuin sopimukseen perustuvat maksut ovat erääntyneet yli 30 päivää, ja että sopimukset eivät yleensä siirry arvonalentumisvaiheesta 1 suoraan arvonalentumisvaiheeseen 3, ja tekee suhteellisen muutoksen laskutapaan tarvittavat kalibroinnit.

1.4.4.2 Laskentamenetelmät

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan pääosin järjestelmäperusteisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyys/tappio-osuus -menetelmällä (PD/LGD -menetelmä) sopimuskohtaisesti kaikille henkilö- ja yritysasiakkaiden vastuille. Tämän lisäksi suurimmille vaiheessa 3 oleville yritys vastuille käytetään asiantuntija-arvioon perustuvaa kassavirtaperusteista ECL laskentamenetelmää.

1.4.4.2.1 PD/LGD – menetelmä

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan käyttäen mallinnettuja riskiparametreja ja kaavalla probability of default (PD) x loss given default (LGD) x exposure at default (EAD) kaikille portfolioille sopimuskohtaisesti, ja ne kuvastavat odotuksia tulevista luottotappioista raportointipäivänä. PD kuvaa maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä alla kuvatun maksukyvyttömyyden määritelmän mukaisesti. LGD kuvaa tappio-osuutta maksukyvyttömyyshetkellä, ja siihen vaikuttaa mm. vakuuksien ja erilaisten takauksien määrä ja tyyppi. EAD kuvaa vastuun määrää maksukyvyttömyyshetkellä sisältäen taseessa olevan vastuun (pääoman ja kertyneen koron) sekä odotetun käytön taseen ulkopuolisista eristä maksukyvyttömyyshetkellä.

ECL-laskenta perustuu kolmeen eri skenaarioon. Riskiparametrit PD, LGD ja EAD lasketaan vuosikohtaisesti kussakin skenaariossa. Vuosittaiset ECL-luvut diskontataan raportointipäivään, ja eri skenaarioiden luvuista lasketaan todennäköisyyksillä painotettu ECL. Diskonttaustekijänä käytetään sopimuksen efektiivistä korkoa tai sen arviota. Sopimuksen jäljellä oleva maturiteetti on rajoitettu laskennassa maksimissaan 30 vuoteen.

Sopimuksen koko voimassaoloajan maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (lifetime PD) mallit on tehty erikseen henkilöasiakkaille ja yritysasiakkaille. PD-malleihin vaikuttaa keskeisesti sopimuksen luottoluokka, luoton ikä (henkilöasiakkaat) sekä mallin alasegmentti, joka määräytyy yritysasiakkaille luokittelumallin perusteella ja henkilöasiakkaille tuotetyypin perusteella. Lisäksi PD-estimaatit ovat riippuvaisia makrotaloudellisista tekijöistä ja niiden ennusteista kussakin skenaariossa.

Sopimuksen koko voimassaoloajan tappio-osuusmalli (lifetime LGD) koostuu kolmesta komponentista: 1) maksukyvyttömyystilasta toipumisen todennäköisyydestä, 2) vakuudellisesta palautusosuudesta ja 3) vakuudettomasta palautusosuudesta. Eri komponenttien arvot riippuvat keskeisesti tuotetyypistä, toimialasta (yritykset) ja vakuustyyppistä. Makrotaloudelliset tekijät ja niiden ennusteet vaikuttavat kahteen ensimmäiseen komponenttiin.

Sopimuksen koko voimassaoloajan vastuu maksukyvyttömyyshetkellä (lifetime EAD) perustuu tuotetyypistä riippuen sopimuksen mukaisiin kassavirtoihin, odotettuun käyttöasteeseen, ennenaikaisen takaisinmaksun todennäköisyyteen ja maturiteettimalliin.

Sopimuksen voimassaoloajan määrittäminen

Sopimuksen voimassaoloaika on velkakirjalainoilla sopimuksen mukainen maturiteetti, joka ottaa huomioon maksusuunnitelman mukaiset lainan lyhennykset. Ennenaikaisen takaisinmaksun mallia sovelletaan vakuudellisiin velkakirjalainoihin (pl. maksukyvyttömät) mutta se ei lyhennä sopimuksen maturiteettia vaan se huomioidaan osana sopimuksen EAD:tä.

Valmiusluotot ovat toistaiseksi voimassa olevia sopimuksia ja niille on mallinnettu odotettu maturiteetti. Mallinnettu maturiteetti riippuu tuotetyypistä ja luottoluokasta ja se on keskimäärin n. 15 vuotta.

Tulevaisuuteen suuntautuva informaatio

Laskentamalliin sisällytetään tulevaisuuteen suuntautuvaa informaatiota ja makroekonomisia skenaarioita. OP Ryhmän ekonomistit päivittävät makroekonomiset skenaariot neljännesvuosittain, ja ne ovat samoja, joita muutoinkin käytetään Osuuspankin taloudellisessa vuosisuunnittelussa. Makroekonomiset ennusteet kattavat 5 vuotta, ja ne on ekstrapoloitu 30 vuoteen asti tuotantofunktiota käyttäen. Käytetyt makroekonomiset tekijät ovat: BKT:n kasvu, työttömyysaste, investointien kasvu, inflaatio, ansiotason muutos ja 12 kk Euribor -korko. Lisäksi asuntojen hintaindeksiä käytetään LGD-malleissa. Käytettäviä skenaarioita on kolme: perus, vahva ja heikko. Skenaarioille on myös arvioitu toteutumisen todennäköisyydet.

Makroekonomisten ennusteiden laatiminen ja niiden heijastaminen tulevaisuuteen aina 30 vuoteen saakka sisältää suuren määrän epävarmuutta, ja siten toteutuneet tulokset voivat merkittävästi poiketa ennustetusta. Osuuspankki on analysoinut, että ECL-laskennassa käytettävien riskiparametrien komponenttien ja makroekonomisten tekijöiden muutoksen suhde ei ole lineaarinen. Näin ollen makroekonomiset ennusteet edustavat Osuuspankin parasta näkemystä mahdollisista skenaarioista ja lopputulemista.

1.4.4.2 Asiakaskohtainen asiantuntija-arvioon perustuva kassavirtaperusteinen ECL menetelmä

Suurimmille R-rating mallin piirissä oleville vaiheessa 3 oleville yritysvastuille lasketaan ECL asiantuntija-arviona asiakaskohtaisesti kassavirtaperusteisella menetelmällä. Asiantuntija-arvio laaditaan rating- tai luottopäätöksen yhteydessä.

Laskennassa hyödynnettävä eteenpäin katsova informaatio on osa luottoanalyytikon laatimaa yrityksen luottokelpoisuusarviota ja ratingsitystä, jossa otetaan kantaa liiketoiminnan, markkinoiden, kilpailutilanteen sekä ennustetun kassavirran kehitykseen. Laskennassa otetaan huomioon myös makrotaloudellisten muuttujien vaikutusta kuvaavat skenaariot (vahva, perus ja heikko) ja niiden perusteella lasketaan asiakkaan painotettu odotettu luottotappio. Skenaarioiden määrittelyssä hyödynnetään PD/LGD mallissa käytettyjä skenaarioita.

Kun asiakaskohtaisessa asiantuntija-arvioon perustuvassa ECL laskennan piirissä oleva asiakas ei enää täytä maksukyvyttömyksen kriteereitä ja se on ratingprosessin yhteydessä tunnistettu ja luokiteltu "terveeksi" vastapuoleksi, se poistuu tämän menetelmän piiristä ja palautuu normaalin PD/LGD mallin mukaiseen odotetun luottotappion laskennan piiriin.

1.4.4.3 Saamistodistusten arvonalentuminen

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavien saamistodistusten odotettu tappio kirjataan tulosvaikutteisesti ja vähentämään käyvän arvon rahastoa.

Osuuspankki käyttää saamistodistusten odotetun tappion laskennassa kahta toisistaan erillistä mallia. Ensimmäisenä mallina käytetään Bloombergin mallia. Bloombergin malli ei kuitenkaan tue kaikkia joukkovelkakirjoja, joten niille joukkovelkakirjalainoille, joita Bloombergin malli ei ECL:n kullakin määrittäytshetkellä tue, käytetään OP:n omaa luottoluokitustietoihin pohjautuvaa mallia.

1.4.4.3.1 Bloombergin malli

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan kaavalla $PD \times LGD \times EAD$ kaikille portfolioille ostoeräkohtaisesti, ja ne kuvastavat odotuksia tulevista luottotappioista raportointipäivänä.

Maksukyvyttömyyden todennäköisyyden (PD) pohjana käytetään pörssinoteerattujen yhtiöiden tapauksessa Mertonin distance-to-default (DD) -mallia, jonka antama tulos muunnetaan PD-arvoksi mallin historiallisen toteuman perusteella. Lukua oikaistaan yhtiöiden tilinpäätöstiedoista poimituilla taseen vahvuutta, likviditeettiriskiä ja tuloksentekokykyä kuvaavilla tunnusluvulla. Näitä tunnuslukuja puolestaan on normalisoitu taseen ulkopuolisten erien arvioidun vaikutuksen mukaan.

Yksityisten yhtiöiden tapauksessa PD-mallinnus perustuu yhtiön saatavilla olevista tilinpäätöstiedoista kerättyihin tunnuslukuihin ja sektorille mallinnettuun keskimääräiseen riskiin.

Maksukyvyttömyyden määritelmä on yhtenevä kansainvälisten valvojien edellyttämän maksukyvyttömyyden määritelmän kanssa ja käsittää konkurssit, maksujen suorittamatta jättämisen, ongelmalliset uudelleenjärjestelyt ja valtion pakkolunastukset.

LGD-mallin toipumisosuus perustuu maksukyvyttömyiden saamisten historiallisiin toipumisosuuksiin. Toipumisosuus määritellään maksukyvyttömyiden saamisen kauppahinnasta, ja siinä huomioidaan etuoikeus maksuihin, liikkeeseenlaskijan luottokelpoisuus, toimialan luonne, suhdannesykli, vakuustyyppi, alue jne.

OP Ryhmän sisäisille saamistodistuksille ei muodostu odotettavissa olevaa luottotappiota, koska OP Ryhmän sisäisten saamistodistusten PD on nolla.

1.4.4.3.2 Luottoluokitustietoihin pohjautuva malli

Mallissa haetaan ostoerille sekä hankintahetken että raportointihetken luottoluokitukset ja konvertoidaan ne PD-luvuiksi. Ensisijaisesti käytetään ulkoisien luottoluokitusten keskiarvoja, toissijaisesti sisäistä luottoluokitusta mikäli ulkoisia luokituksia ei ole.

PD:t vastaavat historiallisia toteutuneita maksukyvyttömyyksiä luottoluokitusluokittain kullekin luottoluokitusluokittain kullekin aikavälille luottoluokituksen antohetkestä. Historiadata johon määritetty vastaavuus pohjautuu, on kattava ja pitkältä aikaväliltä. LGD:t vastaavat myös tutkittuja historiallisia toteumia sijoitus/vakuuslajeittain (senioriteetti, covered bond-status) eikä niitä erikseen arvioida liikkeeseenlaskija -tai sijoituskohtaisesti. Koska ulkoiset luottoluokitukset mittaavat PD:n sijaan kokonaisluottoriskiä (ECL), vaikuttaa niiden tapauksessa LGD ainoastaan ECL:n jakautumiseen PD -ja LGD-komponenttien välillä.

1.4.4.3.3 Saamistodistusten luokittelu arvonalentumisvaiheisiin

Molemmissa laskentamalleissa luottoriskin merkittävä lisääntyminen todetaan yhdenmukaisin kriteerein, samoin siirrot vaiheeseen 3.

Vaiheeseen 2 siirretään sellaiset sijoitukset, joiden yhden vuoden PD on kaksinkertaistunut siten että prosenttisyyskäsittelyssä muutos on vähintään 0,2%, sijoitukseen on myönnetty lainanhoitajousto tai sen maksut ovat yli 30 päivää erääntyneet. Vaiheeseen 3 luokitellaan maksukyvyttömyyden liikkeeseenlaskijaan liittyvät sijoitukset, jos sen maksut ovat erääntyneet yli 90 päivää tai jos asiakas on ongelma-asiakas.

1.4.4.4 Taseen ulkopuolisten erien arvonalentuminen

Useisiin Osuuspankin tarjoamiin tuotteisiin kuuluu vakiona tai jossain elinkaaren vaiheessa nostovara, limiitti tai muu taseen ulkopuolinen luottositoumus. Esimerkiksi luottolisiin tileihin, sisältyy sekä laina että sitoutuminen nostamattomaan osuuteen. Lisäksi Osuuspankki on myyjäosapuolena erilaisissa takauksissa kuten rahoitustakauksissa sekä muissa kaupallisissa tai viranomaisrakennuksissa, joihin kaikkiin sovelletaan IFRS 9 -standardin arvonalentumisen sääntöjä. Luottositoumusten ja takaussopimusten osalta alkuperäisen kirjaamisen katsotaan arvonalentumista koskevia vaatimuksia sovellettaessa tapahtuneen päivänä, jona Osuuspankki tulee peruuttamattoman sitoumuksen osapuoli. Näin ollen odotetun tappion laskennassa huomioidaan vain Osuuspankkia sitovat erät.

Näille erille lasketaan odotettu tappio samoilla periaatteilla kuin luotoille. Samoin luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan samoin perustein. Tällaisille tuotteille mallinnetaan EAD, joka ennustaa vastuiden määrää maksukyvyttömyyhetkellä. Se sisältää sekä käyttöasteen että luottovasta-arvokertoimen. Lisäksi toistaiseksi voimassa oleville sopimuksille sovelletaan maturiteettimallia. Mallissa huomioidaan tilanteet, jossa Osuuspankillä on sopimukseen perustuva mahdollisuus vaatia takaisinmaksua ja peruuttaa nostamatonta osuutta koskeva sitoumus, mutta se ei rajoita altistumista luottotappioille sopimuksen mukaisena irtisanomisaikana.

1.4.4.5 Odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaaminen

Pääsääntöisesti odotettavissa olevia luottotappioita varten kirjataan tappiota koskeva vähennyserä lainan kirjanpitoarvon vähennykseksi erilliselle tilille. Kun on kyse luottositoumuksista ja takaussopimuksista, tappiota koskeva vähennyserä kirjataan varaukseksi. Niihin tuotteisiin, joihin sisältyy sekä lainasaaminen (ts. rahoitusvaroihin kuuluva erä) että sitoumus nostamattomaan osuuteen (ts. luottositoumus), eikä Osuuspankillä ole mahdollista yksilöidä nostamatonta osuutta koskevaan sitoumukseen liittyviä odotettavissa olevia luottotappioita erillään rahoitusvaroja koskevasta komponentista, luottositoumukseen liittyvät odotettavissa olevat luottotappiot kirjataan yhdessä rahoitusvaroihin kuuluvan erän tappiota koskevan vähennyserän kanssa.

1.4.4.6 Lopullisen luottotappion kirjaaminen

Lopullisen luottotappion kirjaaminen on taseesta pois kirjaamiseen johtava tapahtuma. Silloin kun rahoitusvaroihin kuuluvaa erää ei voida kohtuudella odottaa saavan perityksi kokonaan tai osaksi, kirjataan lopullinen luottotappio pienentämään suoraan rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräistä kirjanpitoarvoa.

Laina kirjataan pois taseesta, kun vakuudet on realisoitu tai kun konkurssipesän loppukokous on pidetty, velkajärjestely tai yrityssaneeraus on päättynyt tai kun perintä on lopetettu. Taseesta pois kirjaamisen jälkeen saadut suoritukset kirjataan saamisten arvonalentumisten oikaisuksi.

1.4.5 Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta.

1.4.6 Rahoitusvelkojen luokittelu ja myöhempi arvostaminen

Rahoitusvelkoja ovat talletukset ja muut velat luottolaitoksille ja asiakkaille sekä liikkeeseen lasketut velkakirjat ja muut rahoitusvelat.

Rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmällä käyttäen lukuun ottamatta johdannaisvelkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Kaupankäyntivelkoihin luokitellaan myös velvoitteet toimittaa vastapuolelle arvopapereita, jotka on myyty, mutta jotka eivät ole omistuksessa myyntihetkellä (lyhyeksi myynti).

Osuuspankki ei ole alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä nimenomaisesti luokitellut rahoitusvelkoja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Rahoitusvelat (tai rahoitusvelan osa) poistetaan taseesta silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa – toisin sanoen, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Jos Osuuspankki vaihtaa rahoitusvelkoja alkuperäisten lainanantajien kanssa ja jos niiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena. Tällöin syntyneet menot tai palkkiot kirjataan osana kuolettamisesta johtuvaa voittoa tai tappiota. Jos vaihtoa tai muutosta ei käsitellä kirjanpidossa kuoletuksena, lasketaan muutetun rahoitusvelan jaksotettu hankintameno uudelleen diskonttaamalla muutetut sopimusperusteiset rahavirrat käyttämällä alkuperäistä efektiivistä korkokantaa. Rahoitusvelan jaksotetun hankintamenon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Syntyneillä menoilla tai palkkioilla oikaistaan velan kirjanpitoarvoa, ja ne kirjataan kuluiksi ehdoiltaan muuttuneen velan jäljellä olevana juoksuaikana. Osuuspankki ei ole tehnyt rahoitusvelkojen vaihtoja olemassa oleviin rahoitusvelkoihin.

Osuuspankki voi osallistua OP-Asuntoluottopankki Oyj:n väliluottomalliin, jossa osuuspankki saa rahoitusvelkoihin merkittävän väliluoton OP-Asuntoluottopankki Oyj:ltä, kun osuuspankin taseessa olevia asuntovakuudellisia luottoja merkitään OP-Asuntoluottopankki Oyj:n joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi.

1.4.7 Pitkäaikaissästämissopimukset

Osuuspankit, jotka tarjoavat PS-palveluja, vastaanottavat asiakkaan suorittamat maksut tarkoitusta varten avatulle talletussuojan piiriin kuuluvalla säästämistilille. Jos säästövarat jätetään säästämistilille tai sijoitetaan osuuspankin tarjoamalle muulle talletustilille, merkitään säästövarat pankin taseessa talletusvelkoihin. Jos säästövarat sijoitetaan sopimuksen mukaisesti muihin sijoituskohteisiin, kirjataan sijoitetut varat pois säästämistililtä ja pankki kirjaa ne taseen ulkopuoliseen säästämissopimuskohtaiseen reskontraan.

Säästövarojen sijoittamisesta saadut korot, osingot ja muut tuotot sekä sijoituskohteiden ja niihin liittyvien oikeuksien luovutuksesta ja pääoman takaisinmaksusta kertyvät varat kirjataan taseessa olevalle säästämistilille, jollei varoja välittömästi sijoiteta uudelleen. Säästämissopimuksen mukaiset kulut ja palkkiot kirjataan tulosvaikutteisesti säästämistiliä veloittaen.

1.4.8 Johdannaissopimukset

Osuuspankki voi tehdä johdannaissopimuksia suojaustarkoituksessa joko taloudellisina suojina tai kirjanpidollisen suojauslaskennan säännöin. Suojauksessa käytetään korkojohdannaisia ja korko-optioita. Osuuspankki noudattaa IAS 39 -standardin mukaista suojauslaskentaa.

Osuuspankilla ei ole johdannaissopimuksia joiden vastapuoli olisi osuuspankkien yhteenliittymän (eli OP Ryhmän) ulkopuolinen yhtiö. Sopimusvastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj. Jos OP Yrityspankki olisi maksukyvytön, niin silloin osuuspankkien yhteenliittymän muut yhtiöt takaisivat OP Yrityspankin vastuut.

Johdannaiset kirjataan alun perin käypään arvoon ja sen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Tästä syntyvän voiton tai tappion kirjaaminen riippuu siitä, onko johdannainen määritelty suojaustarkoitukseen ja minkä luonteista erää se suoja.

Johdannaissopimuksista taseeseen merkityt positiiviset arvonmuutokset kirjataan taseen vastaavaa -puolen erään Johdannaissopimukset ja negatiiviset taseen vastattavaa -puolen erään Johdannaissopimukset. Koronvaihtosopimusten vaihdettavat korot jaksotetaan ajan kulumisen perusteella taseen siirtosaamisiin ja siirtovelkoihin sekä vastaerät nettona tuloslaskelman korkoihin.

1.4.8.1 Taloudelliset suojat

Taloudellisessa suojaamisessa suojataan tiettyä tase-erää, positiota tai kassavirtaa tulevaisuuden arvonmuutoksia vastaan sovellettavan riskienhallintastrategian mukaisesti. Koska suojauksen tehokkuutta ei ole tarkoituksenmukaista todentaa suojauslaskennan säännöillä, suojaustapaa kutsutaan muutoin suojaavaksi. Taloudellisessa suojauksessa johdannaissopimuksen käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan arvopaperikaupan nettotuottoihin.

1.4.8.2 Suojauslaskenta

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi sekä pankin riskiasema on kuvattu toimintakertomuksen Riskienhallinta kappaleessa. Soveltamalla suojauslaskentaa korkoriskiä suojaaviin johdannaisiin eliminoidaan johdannaisista muutoin aiheutuvaa tulosvolatiliteettia.

Suojauslaskenta tarkoittaa tehokkaaksi todennetun suojaussuhteen kirjanpidollista laskentakäytäntöä, jossa suojaavan instrumentin käyvän arvon muutokset kumoavat suojatun kohteen käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset kokonaan tai osittain.

Suojauslaskenta käsittää korkoriskin suojauksen soveltamalla käyvän arvon tai rahavirran suojausta.

Osuuspankeilla voi olla suojauslaskennan piirissä sekä rahoitusvaroja että rahoitusvelkoja, kuten lainat ja saamiset –ryhmään sisältyvä yksittäinen luotto tai luottokanta, käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattava saamistodistus sekä muiden rahoitusvelkojen yksilöity määräaikaistalletuserä tai liikkeeseen laskettu emissio. Osuuspankit käyttävät korkosuojaukseen sekä perinteisiä koronvaihtosopimuksia että OTC swap-johdannaisia. Vastapuolena on aina OP Yrityspankki Oyj.

Suojaukseen käytettyjen johdannaisten ja suojauksen kohteet yksilöidään suojausta aloitettaessa. Samoin dokumentoidaan suojaussuunnitelma ja suojauksen tavoitteet. Lisäksi jokaisena tilinpäätöspäivänä osoitetaan suojauksen tehokkuus.

1.4.8.2.1 Käyvän arvon suojauslaskenta

Käyvän arvon suojausta sovelletaan kiinteäkorkoisten lainojen korkoriskiltä suojautumiseen täysimääräisesti. Suojaavan johdannaisinstrumentin ja suojattavan kohteen korkoriskistä johtuvat käyvän arvon muutokset kirjataan suojauslaskennan nettotuottoihin. Suojattujen lainojen arvotustulos esitetään taseen erässä Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä. Korkoputkijohdannaisella suojattujen lainojen arvotustulos esitettiin vertailukaudella taseen erässä Johdannaissopimukset.

1.4.8.2.2 Rahavirran suojauslaskenta

Euribor –sidonnaisen luottokannan tulevien korkovirtojen korkomuutosta suojaavat koronvaihtosopimukset, jotka on dokumentoitu rahavirtaa suojaaviksi ja jotka ovat suojauksessa tehokkaita, kuuluvat rahavirran suojauslaskennan piiriin. Osuuspankin rahoitustaseen korkoriskiä hallitaan korkoriskin valvontarajan ja pankin itselleen määrittämän korkoriskilimiitin puitteissa.

Rahavirran suojauksessa euribor-sidonnaisen luottokannan tulevaa korkovirtaa vaihdetaan koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon, siltä osin kun on tarpeen Osuuspankin riskienhallintastrategian mukaisesti.

Koronvaihtosopimuksista jaksotettavat siirtyvät korot kirjataan suoriteperusteisesti. Korkokertymät esitetään taseen siirtosaamisissa tai siirtoveloissa. Molempien vastaerä kirjataan nettona korkokatteen Korkotuotot johdannaissopimuksista –erään. Nettokorko on joko korkotuotto tai korkotuoton oikaisu.

Rahoitusjohdannaisena käytettävät koronvaihtosopimukset arvostetaan käypään arvoon sopimuskohtaisesti. Käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan suoraan omaan pääomaan käyvän arvon rahastoon laskennallisella verovelalla vähennettynä. Tehoton osuus kirjataan tuloslaskelmaan.

1.5 TILINPÄÄTÖSERIEN NETOTTAMINEN

Tuloslaskelmassa ilmoitetaan tuotto- ja kuluerät erikseen niitä toisistaan vähentämättä, jollei tuoton ja kulun yhdistäminen yhdeksi eräksi ole perusteltua oikean ja riittävän kuvan antamiseksi.

Milloin osuuspankillä on saaminen siltä, jolle pankki itse on velkaa, esitetään saaminen ja velka taseessa erikseen, jollei pankilla ole lakisääteistä oikeutta kuittaamiseen ja jollei pankki aio käyttää oikeuttaan kuittaukseen.

1.6 ULKOMAAN RAHAN MÄÄRÄISET ERÄT

Ulkomaan rahan määräinen omaisuus, velat ja muut sitoumukset muutetaan Suomen rahaksi käyttäen tilinpäätöspäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräisten erien muuttamisesta Suomen rahaksi syntyvät kurssierot kirjataan tuloslaskelman erään Valuuttatoiminnan nettotuotot.

1.7 OSAKKEET JA OSUUDET OMISTUSYHTEYSYRITYKSISSÄ JA SAMAN KONSERNIIN KUULUVISSA YRITYKSISSÄ

Osakkeet ja osuudet sekä muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset omistusyhteisyyksiin sekä samaan konserniin kuuluihin yrityksiin merkitään hankintameno, tai jos erän arvon todetaan tilinpäätöspäivänä arvonalentumisen johdosta olevan alempi kuin hankintameno, arvonalentumistappiolla vähennettyyn hankintameno. Arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot.

1.8 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomaan omaisuuteen kuuluvien vastikkeellisesti hankittujen oikeuksien ja varojen hankintameno aktivoidaan ja poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Myös mahdollisesti aktivoidut muut pitkävaikutteiset menot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan.

Aineettomat hyödykkeet arvostetaan alun perin hankintameno. Jos aineettoman hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Kehittämismenot aktivoidaan, jos niiden odotetaan tuottavan tuloa useampana tilikautena. Aktivoidut kehittämismenot poistetaan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan. Mikäli vaikutusaikaa ei voida arvioida luotettavalla tavalla, kehittämismenot poistetaan enintään kymmenessä vuodessa. Tutkimusmenot kirjataan tilikaudella kuluksi.

Aineettomien hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.9 AINEELLISET HYÖDYKKEET

1.9.1 Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöjä omistetaan vuokratuottojen, omaisuuden arvonnousujen tai molempien hankkimiseksi. Sijoituskiinteistöiksi luetaan myös sellaiset kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat vuokrattavien tilojen hallintaan sekä maksamatta jääneen saamisen sijaan tulevat kiinteistöt. Jos suorassa omistuksessa olevasta kiinteistöstä osa vuokrataan ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia pinta-alasta), luokitellaan se sijoituskiinteistöksi. Jos osa tavallisen kiinteistöyhtiön omistamista tiloista on sijoituskäytössä ja oman käytön osuus on vähäinen (alle viisi prosenttia kiinteistöyhtiön omistamien tilojen pinta-alasta), luokitellaan osakkeet sijoituskiinteistöiksi.

Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenuon. Kiinteistöihin voi kohdistua arvonnkorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonnkorotusrahastoon. Arvonnkorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perussparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Mikäli sijoituskiinteistön todennäköinen luovutushinta on pysyvästi alempi kuin kirjanpitoarvo, kirjanpitoarvon ja todennäköisen luovutushinnan erotus poistetaan sinä tilikautena, jolloin arvonnalennus todetaan.

Sijoituskiinteistöiksi luokiteltujen liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo määritellään pääasiassa suoraan pääomukseen perustuvalla tuottoarvomenetelmällä. Maa-, vesi- ja metsäalueiden sekä asuntojen käypä arvo arvioidaan pääasiassa kauppahintamenetelmällä. Arvonnalennusten kirjaaminen perustuu niiden pysyvyyteen ja olennaisuuteen.

Sijoituskiinteistöjen tuotot, kulut, myyntivoitot ja –tappiot, suunnitelman mukaiset poistot ja arvonnalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Sijoituskiinteistöksi rakennettavat uudet kiinteistöt (tai kiinteistöyhteisöosakkeet) kirjataan ennen valmistumista IAS 40-standardin mukaisesti keskeneräiseksi käyttöomaisuushyödykkeeksi sijoituskiinteistöjen ryhmään ja otetaan huomioon sijoituskiinteistöjen käyvän arvonn määrittelyssä jo ennen valmistumista.

1.9.2 Muut kiinteistöt

Muilla kiinteistöillä tarkoitetaan omassa käytössä olevia kiinteistöjä, jotka ovat pankin omassa käytössä konttori-, varasto- tai muina sellaisina tiloina taikka henkilökunnan asumis-, virkistys- tai muussa sellaisessa käytössä, sekä kiinteistöyhteisöjen osakkeet, jotka oikeuttavat tällaisten tilojen hallintaan. Omassa käytössä oleviksi kiinteistöiksi luetaan myös sellaiset suorassa omistuksessa olevat kiinteistöt, joista osa on vuokrattu, mutta vuokrattujen tilojen osuutta ei voida myydä erikseen, ja oman käytön osuus tällaisissa tiloissa on yli viisi prosenttia pinta-alasta. Tavallisen kiinteistöyhtiön osakkeet luetaan omassa käytössä oleviksi, jos yhtiön omistamista tiloista yli viisi prosenttia on omassa käytössä.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tasearvoa määrittäessä otetaan lähtökohdaksi hyödykkeen arvo varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin. Rakennukset merkitään taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenuon. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet sekä maa-, vesi- ja metsäalueet merkitään hankintamenuon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen osalta arvioidaan jokaisen tilinpäätöksen yhteydessä, onko mitään viitteitä siitä, että jonkin kiinteistön arvo on alentunut. Viitteitä arvonn alentumisesta ovat merkittävät markkina-arvonn alentumien, todisteet epäkuranttiudesta tai fyysisestä vahingoittumisesta. Jos omassa käytössä olevan kiinteistön todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämän tulonn arvioidaan olevan pysyvästi vielä poistamatonta hankintamenuoa pienempi, erotus kirjataan arvonnalennuksena kuluksi.

Kiinteistöihin voi kohdistua arvonnkorotuksia, joiden vastaerä on kirjattu arvonnkorotusrahastoon. Arvonnkorotuksista ei tehdä poistoja. Kiinteistöjen perussparannusmenot aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaisin poistoin kuluksi.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen tuotot ja myyntivoitot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot sekä kulut ja myyntitappiot tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonnalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonnalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.9.2.1 Arvonkorotusten periaatteet ja niiden kohteiden arvonmääritysmenetelmät

Arvonkorotuksia voidaan tehdä maa-alueisiin ja kiinteistöyhteisöjen osakkeisiin ja osuuksiin, joiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöspäivänä on pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Arvonkorotusten kohteena olevien maa-alueiden ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden arvot perustuvat arviokirjoihin.

1.9.2.2 Taseesta pois kirjaaminen

Sijoituskiinteistö tai omassa käytössä oleva kiinteistö kirjataan pois taseesta, kun se luovutetaan tai kun kiinteistö poistetaan pysyvästi käytöstä eikä sen luovuttamisesta ole odotettavissa vastaista taloudellista hyötyä.

1.9.2.3 Muut aineelliset hyödykkeet

Muut aineelliset hyödykkeet merkitään taseeseen hankintamenoon ja kirjataan vaikutusaikaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Jos hyödykkeen tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi alhaisempi kuin sen poistamaton hankintameno, kirjataan erotus arvonalennuksena kuluksi.

Hyödykkeiden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset kirjataan tuloslaskelman erään Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

1.9.3 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Rakennusten ja muiden kuluvien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintameno poistetaan vaikutusaikanaan hyödykkeen taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Maa-alueista ja kiinteistöyhteisöjen osakkeista ei tehdä poistoja. Poistojen tekeminen aloitetaan sen jälkeen kun kohde on hankittu tai kun se on valmistunut ja otettu käyttöön.

Taloudelliset vaikutusajat ovat pääsääntöisesti seuraavat:

Rakennukset	30 – 40 vuotta
Koneet ja kalusto	3 – 6 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet	3 – 10 vuotta

1.10 VUOKRASOPIMUKSET

Vuokrasopimukset luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi tai muiksi vuokrasopimuksiksi liiketoimen tosiasiallisen sisällön mukaan. Vuokrasopimus on rahoitusleasingsopimus, mikäli se siirtää vuokralle ottajalle olennaisilta osin omistamiselle ominaiset riskit ja edut. Muutoin se on muu vuokrasopimus. Vuokrasopimukset luokitellaan sopimuksen syntymisajankohtana.

Rahoitusleasingsopimuksin tai muulla vuokrasopimuksella vuokralle annetut hyödykkeet esitetään aineellisissa hyödykkeissä, ja vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut tuotot. Sijoituskiinteistöjen vuokratuotot kirjataan tuloslaskelman erään Sijoituskiinteistöjen nettotuotot.

Rahoitusleasingsopimuksin vuokralle otettuja hyödykkeitä ei merkitä taseeseen. Vuokrat merkitään kuluksi tuloslaskelman erään Liiketoiminnan muut kulut.

1.11 PAKOLLISET VARAUKSET

Tuotoista vähennetään velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat menot ja menetykset, kun ne kohdistuvat päättäneeseen tai aikaisempaan tilikauteen, niiden toteutumista pidetään tilinpäätöstä laadittaessa varmana tai todennäköisenä, niitä vastaava tulo ei ole varma eikä todennäköinen ja perustuvat lakiin ja sitoumukseen sivullista kohtaan. Kun menon tai menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisajankohtaa ei tiedetä, merkitään se taseen pakollisiin varauksiin enintään sen todennäköiseen määrään. Jos määrä ja toteutumisajankohta on tiedossa, merkitään se siirtovelaksi.

1.12 OMA PÄÄOMA

Osuuspankin omaan pääoman sisältyvät osuuspankkien omistaja-asiakkaiden jäsenosuusmaksut sekä omistaja-asiakkaiden tekemät sijoitukset Tuotto-osuuksiin. Osuuspankilla on ehdoton oikeus erillisellä päätöksellä kieltäytyä sekä jäsenosuuden että Tuotto-osuuden palauttamisesta. Normaalitytilanteessa osuuspääomia voidaan kuitenkin vuosittain palauttaa viranomaisen antamissa rajoissa.

Jäsenosuusmaksu ja siitä seuraava omistaja-asiakkuus antaa mahdollisuuden osallistua osuuspankin päätöksentekoon. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä jäsenosuuden palauttamisesta. Jäsenosuudelle ei makseta korkoa.

Tuotto-osuudella ei ole äänivaltaa. Osuuspankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä Tuotto-osuuden pääoman ja koron maksusta. Tuotto-osuuksille mahdollisesti maksettava korko on kaikille Tuotto-osuuksille saman suuruinen. Korko kirjataan velaksi ja vähennetään omasta pääomasta, kun päätös maksusta on tehty.

1.13 TILINPÄÄTÖSSIIRROT

Taseen tilinpäätössiirtojen kertymän poistoero sisältää tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertyneen erotuksen. Veroperusteiset varaukset sisältää tehdyt vapaaehtoiset tilinpäätössiirrot, jotka ovat verolain sallimia tilinpäätössiirtoja. Tällainen on mm. elinkeinoverolain talletuspankeille sallima luottotappiovaraus. Lain mukaan talletuspankki saa vähentää verovuonna tehdyn luottotappiovarauksen, jonka määrä on enintään 0,6 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä. Verovuonna ja aikaisemmin tehtyjen purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä saa olla enintään 5 prosenttia verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä.

Tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen sekä veroperusteisten varausten lisäykset ja vähennykset merkitään tuloslaskelman tilinpäätössiirtoihin. Tuloslaskelmassa ja taseessa tilinpäätössiirrot sisältävät myös laskennallisen verovelan.

1.14 TYÖSUHDE-ETUUDET

1.14.1 Eläke-etuudet

Työntekijöiden lakisääteinen eläketurva on hoidettu Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisessa ja lisäeläketurva OP- Eläkesäätiössä. Eläkesäätiö on suljettu uusilta työntekijöiltä 1.7.1991 lukien. Eläkevastuut on kokonaisuudessaan katettu.

Osuuspankin henkilöstön lakisääteistä työeläketurvaa hoitavan OP-Eläkekassan edustajisto päätti vuonna 2018 eläkevastuun siirtämisestä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hoidettavaksi. Siirto toteutui vuoden 2018 lopussa. Ylimääräisen vakavaraisuuspääoman palautukset esitetään vuoden 2019 ja vertailuvuoden 2018 tuloslaskelmien henkilöstökulujen eläkekuluissa.

1.14.2 Henkilöstörahasto

Osuuspankki voi kuulua OP Ryhmän yhteiseen OP-Henkilöstörahastoon. Rahastolle maksetaan voittopalkkiota ennalta sovittujen periaatteiden mukaan riippuen OP Ryhmän tavoitteiden saavuttamisesta. Rahastoon maksettavat voittopalkkioerät kirjataan tuloslaskelman erään Palkat ja palkkiot, vastaerä kirjataan siirtovelaksi, kunnes se maksetaan.

1.14.3 Palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän palkitseminen jakautuu yrityskohtaiseen lyhyen aikavälin palkitsemiseen sekä pitkän aikavälin palkitsemiseen. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu.

Lyhyen aikavälin palkitsemisessa ansaintajakso on 6 tai 12 kuukautta. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä perustuu vuosisuunnittelusta johdettuihin pankki-, tiimi- tai henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja kattaa koko henkilöstön. Mittaristossa näkyy vahvasti mm. asiakaskokemus, myynti sekä strategiasta johdetut kasvun ja digitaalisuuden tavoitteet. Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä. Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmässä palkitseminen perustuu OP Osuuskunnan hallintoneuvoston asettamien OP Ryhmän strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Palkitsemisjärjestelmän piiriin kuuluvat johtajat ja erikseen määritellyt avaintehtävissä toimivat henkilöt, jotka yhtiön hallitus on nimennyt. Järjestelmä koostuu peräkkäisistä kolmen vuoden pituisista ansaintajaksoista. Johdon pitkän aikavälin järjestelmässä ja henkilöstörahastossa on samat mittarit.

Ansaintajakson 2014-2016 palkkiot maksetaan kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2018-2020. Ansaintajakson 2017-2019 palkkiot maksetaan neljässä yhtä suuressa erässä vuosina 2020-2023. Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä. Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin.

1.15 TULOVEROT

Tuloslaskelman tuloverot muodostuvat verotettavaan tuloon perustuvasta verosta, aikaisempien tilikausien veroista ja laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutoksesta.

Laskennallinen verovelka lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista.

Laskennallinen verosaaminen lasketaan ja merkitään taseeseen kaikista kirjanpidon ja verotuksen välisistä vähennyskelpoisista jaksotuseroista ja muista väliaikaisista eroista ja verotuksessa vahvistetuista tappioista, jos on todennäköistä, että vähennyskelpoiset väliaikaiset erot ja verotukselliset tappiot voidaan verotettavan tulon kertymisen ansioista hyödyntää.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan sen säädetyn verokannan mukaan, jonka ennakoidaan olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa. Mikäli laskennallinen vero aiheutuu tase-eristä, joiden muutokset eivät vaikuta tuloslaskelmaan, kirjataan erään liittyvän laskennallisen verovelan tai -saamisen muutos omaan pääomaan.

1.16 TULOUTUSPERIAATTEET

Palkkiotuotot ja -kulut palveluista kirjataan palvelun suorittamisen yhteydessä. Sellaisista kertamaksullisista palkkioista, jotka koskevat useita vuosia ja joita mahdollisesti joudutaan palauttamaan myöhemmin, tuloutetaan vain tilikaudelle kuuluva osuus. Osingot tuloutetaan pääsääntöisesti silloin kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt päätöksen osingon jaosta.

Korollisten omaisuus- ja velkaerien korkotuotot ja -kulut kirjataan suoriteperusteisesti. Luottojen viivästyskorot tuloutetaan maksuperusteisesti. Saamisen hankintamenon ja sen nimellisarvon välinen ero jaksotetaan korkotuottoihin ja velasta saadun määrän ja sen nimellisarvon erotus korkokuluihin.

1.17 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina käsitellään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia, joita ovat mm. takaukset ja erilaiset takuussitoumukset, sekä asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia, joita ovat mm. sitovat lisäluottojärjestelyt, luottolupaukset, käyttämättömät luottolimitit ja arvopapereiden merkintäsitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset merkitään taseen ulkopuolisiksi sitoumuksiksi sen määräisinä, mitä takaus kulloinkin enintään vastaa. Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset merkitään sen määräisinä, mitä niiden perusteella enintään voidaan joutua maksamaan.

1.18 VIRANOMAISMAKSUT

Osuuspankki maksaa eri viranomaisille maksuja. Talletussuojasta vastaa Rahoitusvakuusvirasto. Pankkivalvonnasta vastaa Euroopan keskuspankki. Menettelytapa- ja makrovalvonnasta vastaa Finanssivalvonta. Kriisinratkaisusta vastaa EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). Viranomaismaksut kirjataan vuoden alussa kokonaisuudessaan liiketoiminnan muihin kuluihin.

1.18.1 Vakuusmaksu

Vakuusmaksuja kerätään euroalueen kriisinratkaisurahastoon (Single Resolution Fund, SRF) vuoteen 2023 asti siten, että rahaston tavoitetaso, vähintään 1 prosenttia korvattavien talletusten määrästä, saavutetaan. Kriisinratkaisurahastoa hallinnoi EU:n kriisinratkaisuneuvosto, joka päättää myös vakuusmaksujen määrästä. SRF varmistaa, että rahoitussektori rahoittaa rahoitusjärjestelmän vakauttamisen. Vakuusmaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella.

1.18.2 Talletussuojamaksu

Vanhaan talletussuojarahastoon kerätyt varat ylittävät tällä hetkellä talletussuojan tasoa koskevat EU vaatimukset. Sääntöjensä nojalla vanha talletussuojarahasto huolehtii jäsenpankilleen määrättävistä talletussuojamaksuista uuteen talletussuojarahastoon siinä suhteessa kun kukin jäsenpankki on vuosien kuluessa kartuttanut vanhaa talletussuojarahastoa. Rahoitusvakuusrahasto määrää maksun jokaiselle jäsenpankille mutta laskuttaa sen suoraan vanhalta talletussuojarahastolta.

1.18.3 Rahoitusvakuusviraston hallintomaksu

Rahoitusvakuusviraston hallintomaksu perustuu samaan laskentamenetelmään kuin Finanssivalvonnan valvontamaksu.

1.18.4 Finanssivalvonnan valvontamaksu

Finanssivalvonnan valvontamaksu koostuu suhteellisesta valvontamaksusta, joka perustuu taseen loppusummaan, sekä kiinteästä perusmaksusta.

1.18.5 Euroopan keskuspankin valvontamaksu

Osana OP Ryhmää osuuspankki on Euroopan keskuspankin (EKP) valvonnassa. EKP:n valvontamaksu määräytyy pankin merkittävyyden ja riskiprofiilin perusteella, EKP määrää valvontamaksun OP Ryhmän keskusyhteisölle, joka jakaa sen OP Ryhmän jäsenpankeille.

LUETTELO TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOISTA

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

- 1 Korkotuotot
- 2 Korkokulut
- 3 Leasingtoiminnan nettotuotot
- 4 Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista
- 5 Palkkiotuotot ja -kulut
- 6 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot
- 7 Suojauslaskennan nettotulos
- 8 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot
- 9 Liiketoiminnan muut tuotot
- 10 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
- 11 Liiketoiminnan muut kulut
- 12 Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjatusta rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista eristä sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tasetta koskevat liitetiedot

- 13 Saamiset luottolaitoksilta
- 14 Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
- 15 Leasingkohteet
- 16 Saamistodistukset
- 17 Tappiota koskeva vähennyserä
- 18 Osakkeet ja osuudet
- 19 Johdannaissopimukset
- 20 Aineettomat hyödykkeet
- 21 Kiinteistöt
- 22 Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana
- 23 Muut varat
- 24 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
- 25 Laskennalliset verosaamiset ja -velat
- 26 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- 27 Muut velat
- 28 Pakolliset varaukset
- 29 Siirtovelat ja saadut ennakot
- 30 Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
- 31 Oma pääoma
- 32 Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät
- 33 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2019
- 34a Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2019
- 34b Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2019
- 34c Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2019

Muut liitetiedot

- 35 Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2019
- 36 Eläkevastuut
- 37 Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut
- 38 Taseen ulkopuoliset sitoumukset
- 39 Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä
- 40 Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri
- 41 Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2019
- 42 Notariaattitoiminta
- 43 Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2019
- 44 Pitkäaikaissäätämispalvelu

1. Korkotuotot

Saamisista luottolaitoksilta
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Saamistodistuksista
Johdannaissopimuksista
josta rahavirran suojaus
Muut korkotuotot
Yhteensä
josta vaiheeseen 3 kirjattujen rahoitusvarojen korkotuotot

2019	2018
224 577,45	45 408,45
2 214 674,97	2 116 888,89
5 668,48	3 468,91
46 614,72	73 601,16
127 187,15	129 530,28
169,47	18,83
2 491 705,09	2 239 386,24
16 610,95	11 270,91

2. Korkokulut

Veloista luottolaitoksille
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista
Johdannaissopimuksista ja muista kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä veloista
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
Muut korkokulut
Yhteensä

2019	2018
9 365,07	18 161,29
207 038,55	210 345,58
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,07	1 076,69
216 403,69	229 583,56

3. Leasingtoiminnan nettotuotot

Vuokratuotot
Suunnitelman mukaiset poistot
Arvonalentumiset
Leasingomaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot (netto)
Palkkiotuotot
Muut välittömät tuotot
Muut välittömät kulut
Yhteensä

2019	2018
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00

4. Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

Osingot ja osuuspääoman korot
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat
josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta luokitellut rahoitusvarat
Samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä
Omistusyhteisy yrityksiltä
Yhteensä

2019	2018
0,00	16 434,75
0,00	16 434,75
836 690,00	836 690,00
0,00	0,00
0,00	0,00
836 690,00	853 124,75

5. Palkkiotuotot ja -kulut**Palkkiotuotot**

Luotonannosta
Talletuksista
Maksuliikenteestä
Rahastoista
Omaisuuksienhoidosta
Lainopillisista tehtävistä
Arvopaperinvälityksestä
Arvopapereiden liikkeeseen laskusta
Vakuutusten välityksestä
Takauksista
Muut
Yhteensä

2019	2018
156 503,11	169 645,10
2 501,50	4 527,41
496 903,00	442 726,59
62 481,09	58 061,14
28 522,81	27 080,39
65 017,43	60 020,22
9 574,42	10 381,43
0,00	0,00
195 954,23	200 836,22
15 975,77	14 434,11
-312 226,60	-219 443,29
721 206,76	768 269,32

VIRTAIN OP

552403

Palkkiokulut

Maksetut toimitusmaksut
Muut
Yhteensä

2019	2018
95 189,74	70 448,57
46 965,91	56 270,33
142 155,65	126 718,90

6. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot**Arvopaperikaupan myyntivoitot ja -tappiot**

Saamistodistuksista
Osakkeista ja osuuksista
Muut
Yhteensä

2019	2018
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00

Arvopaperikaupan käyvän arvon muutoksesta johtuvat

Saamistodistuksista
Osakkeista ja osuuksista
Muista
Yhteensä

0,00	0,00
-11 471,13	14 912,28
0,00	0,00
-11 471,13	14 912,28

Arvopaperikaupan muut tuotot

Korkotuotot

--	--

Johdannaisten nettotuotot

0,00	0,00
------	------

Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä

-11 471,13	14 912,28
-------------------	------------------

Nettotuotot jaksotettavaan hankintamenoan arvostettavista rahoitusvaroista

0,00	0,00
-------------	-------------

Valuuttatoiminnan nettotuotot

0,03	304,39
-------------	---------------

Kaikki yhteensä

-11 471,10	15 216,67
-------------------	------------------

7. Suojauslaskennan nettotulos

Suojausinstrumenttien nettotulos
Suojauskohteiden nettotulos
Yhteensä

2019	2018
-335 187,52	-261 993,01
335 187,52	261 993,01
0,00	0,00

8. Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

Vuokra- ja osinkotuotot
Muut tuotot
Myyntivoitot
Vuokratulot
Suunnitelman mukaiset poistot
Myyntitappiot
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset
Muut kulut
Yhteensä

2019	2018
141 856,51	149 068,77
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
-917,00	-916,00
0,00	0,00
0,00	0,00
-73 731,01	-84 070,19
67 208,50	64 082,58

9. Liiketoiminnan muut tuotot

Vuokratuotot omassa käytössä olevista kiinteistöistä
Myyntivoitot omassa käytössä olevista kiinteistöistä
Fuusiovoitot
Muut
Yhteensä

2019	2018
0,00	0,00
0,00	0,00
0,00	0,00
11 781,19	23 630,46
11 781,19	23 630,46

10. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

Suunnitelman mukaiset poistot
Arvonalentumiset
Yhteensä

2019	2018
67 729,00	67 732,00
0,00	0,00
67 729,00	67 732,00

11. Liiketoiminnan muut kulut

	2019	2018
Vuokratkulut	7 140,21	4 597,88
Kulut omassa käytössä olevista kiinteistöistä	81 684,39	94 469,29
Myyntitappiot omassa käytössä olevista kiinteistöistä	0,00	0,00
Fuusiotappiot	0,00	0,00
Muut	227 697,15	240 421,29
Yhteensä	316 521,75	339 488,46

12. Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta rahoitusvaroista, taseen ulkopuolisista sitoumuksista sekä muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

2019

Odottavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
 Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
 Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
 Muista
 Lopulliset luottotappiot
 Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tytär- ja omistusyhteisyrityksistä
 Muista

Yhteensä

Odottavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
229 908,20	0,00	229 908,20
0,00	-139,83	-139,83
		0,00
6 364,36		6 364,36
	-6 783,04	-6 783,04
236 272,56	-6 922,87	229 349,69
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
236 272,56	-6 922,87	229 349,69

2018

Odottavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista rahoitusvaroista sekä taseen ulkopuolisista eristä

Saamisista luottolaitoksilta
 Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
 Asiakkaan puolesta ja hyväksi annetuista sitoumuksista
 Muista
 Lopulliset luottotappiot
 Palautukset poistetuista saamisista

Yhteensä

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Tytär- ja omistusyhteisyrityksistä
 Muista

Yhteensä

Odottavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot yhteensä

Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjattu
0,00	0,00	0,00
0,00	-45 597,09	-45 597,09
921,21	0,00	921,21
		0,00
171 066,57		171 066,57
	-4 327,12	-4 327,12
171 987,78	-49 924,21	122 063,57
		0,00
		0,00
0,00	0,00	0,00
171 987,78	-49 924,21	122 063,57

13. Saamiset luottolaitoksilta**Vaadittaessa maksettavat**

	31.12.2019	31.12.2018
Talletukset	5 977 417,87	3 312 129,05
Muut	0,00	0,00
Yhteensä	5 977 417,87	3 312 129,05

Muut kuin vaadittaessa maksettavat

Keskuspankeilta	0,00	0,00
Luottolaitoksilta		
Talletukset	37 936 958,99	26 397 013,58
Muut	0,00	0,00
Yhteensä	37 936 958,99	26 397 013,58

Saamiset luottolaitoksilta yhteensä

josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00	0,00
---	------	------

14. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä**Luotonanto ja takausaamiset sektoreittain**

	31.12.2019	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019	31.12.2018	Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2018
Yritykset ja asuntoyhteisöt	22 103 423,76	81 864,68	22 400 724,88	65 099,21
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	0,00
Julkisyhteisöt	499 932,40	67,60	599 918,88	81,12
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	1 181 253,99	1 315,89	1 323 770,40	1 378,77
Kotitaloudet	138 115 808,53	460 940,65	136 098 294,39	247 721,42
Ulkomaat	0,00	0,00	59,59	0,00
Yhteensä	161 900 418,68	544 188,82	160 422 768,14	314 280,52
josta huonommalla etuoikeudella olevat saamiset	0,00		0,00	

15. Leasingkohteet

	31.12.2019	31.12.2018
Ennakkomaksut	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	0,00	0,00
Kiinteä omaisuus ja rakennukset	0,00	0,00
Muu omaisuus	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

16. Saamistodistukset

Saamistodistukset vaadetyypeittäin 31.12.2019

	31.12.2019		31.12.2018
	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
			Saamistodis- tukset yhteensä
Julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00
Valtion joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00
Muiden julkisyhteisöjen joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muilta	2 020 328,13	0,00	2 020 328,13
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat	2 020 328,13	0,00	2 020 328,13
Pankkien sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	2 020 328,13	0,00	2 020 328,13
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00
Josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muiden rahoitus- ja vakuutuslaitosten joukkovelat	0,00	0,00	0,00
Muut joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00
Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä tai myöhemmin käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00
Pankkien joukkovelkakirjat	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	2 020 328,13	0,00	2 020 328,13
			2 029 625,62

17. Tappioita koskeva vähennyserä

2019

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset				
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä	
12 kk	koko voimassaoloaika	koko voimassaoloaika		
20 801,10	203 591,15	91 263,34	315 655,59	
-5 010,62	34 919,24	0,00	29 908,62	
-36,89	0,00	26 377,87	26 340,98	
1 018,15	-12 135,17	0,00	-11 117,02	
0,00	-28 339,30	205 059,86	176 720,56	
0,00	601,08	-18 651,96	-18 050,88	
			0,00	
7 322,33	6 975,40	11 399,17	25 696,90	
-1 617,89	-7 524,33	-806,52	-9 948,74	
-3 514,24	3 831,32	10 051,29	10 368,37	
0,00	0,00	0,00	0,00	
0,00	0,00	0,00	0,00	
0,00	0,00	0,00	0,00	
-1 839,16	-1 671,76	233 429,71	229 918,79	
18 961,94	201 919,39	324 693,05	545 574,38	

Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2019

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1

Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.

Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset

Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Muut oikaisut

Nettotulosvaikutus yhteensä

Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2019

Tappioita koskeva vähennyserä

2018

Tappioita koskeva vähennyserä 1.1.2018

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1

Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2

Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1

Alkuperäisestä hankinnasta ja myöntämisestä johtuvat lisäykset.

Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset

Arviointimetodiikan päivityksestä johtuvat muutokset

Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset

Muut oikaisut

Nettotulosvaikutus yhteensä**Tappioita koskeva vähennyserä 31.12.2018**

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitomukset			
Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
12 kk	koko voimassaoloaika	koko voimassaoloaika	
20 917,87	90 708,66	248 855,36	360 481,89
-4 981,26	49 852,77	0,00	44 871,51
-47,30	0,00	30 343,91	30 296,61
399,05	-1 313,81	0,00	-914,76
0,00	-1 959,54	29 058,15	27 098,61
0,00	23 092,66	-141 769,05	-118 676,39
2,69	0,00	-1 506,02	-1 503,33
9 405,47	5 703,14	506,15	15 614,76
-5 842,42	-8 391,35	-106,88	-14 340,65
1 022,21	45 898,62	22 066,89	68 987,72
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	-96 185,17	-96 185,17
			0,00
-41,56	112 882,49	-157 592,02	-44 751,09
20 876,31	203 591,15	91 263,34	315 730,80

18. Osakkeet ja osuudet

31.12.2019

Osakkeet ja osuudet

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat

josta kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirj.

Omistusyhteisyriyosakkeet

Tytäryritysosakkeet

Yhteensä

Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	joista luottolaitoksissa
0,00	24 141,00	24 141,00	0,00
0,00	24 141,00	24 141,00	0,00
0,00	19 300 034,04	19 300 034,04	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	34 635,47	34 635,47	0,00
0,00	19 358 810,51	19 358 810,51	0,00

19. Johdannaisopimukset

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaisopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	31 196 283,96	351 654,81	768 060,50
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	7 140 522,54	0,00	268 280,82
Ostetut	7 140 522,54	0,00	268 280,82
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset	24 055 761,42	351 654,81	499 779,68
josta rahavirran suojaus	6 000 000,00	351 654,81	0,00
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset			
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
	0,00	0,00	0,00
Osakejohdannaiset			
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		351 654,81	768 060,50

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	18 055 761,42	5 941 822,54	7 198 700,00	0,00	31 196 283,96
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	5 941 822,54	1 198 700,00	0,00	7 140 522,54
Ostetut	0,00	5 941 822,54	1 198 700,00	0,00	7 140 522,54
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset	18 055 761,42	0,00	6 000 000,00	0,00	24 055 761,42
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset					
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakejohdannaiset					
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaisopimukset 31.12.2019

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	0,00

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaisopimukset 31.12.2018

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	23 861 495,05	145 777,23	232 515,38
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset	23 861 495,05	145 777,23	232 515,38
josta rahavirran suojaus	10 000 000,00	145 777,23	0,00
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		145 777,23	232 515,38

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	13 861 495,05	4 000 000,00	6 000 000,00	0,00	23 861 495,05
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset	13 861 495,05	4 000 000,00	6 000 000,00	0,00	23 861 495,05
Muut swap -sopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Ei suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaisopimukset 31.12.2018

	Nimellisarvot	Käyvät arvot	
		Positiiviset	Negatiiviset
Korkojohdannaiset	7 787 489,34	0,00	200 357,60
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	7 787 489,34	0,00	200 357,60
Ostetut	7 787 489,34	0,00	200 357,60
Asetetut			
Koronvaihtosopimukset			
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset			
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset			
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00
Ostetut			
Asetetut			
Johdannaiset yhteensä		0,00	200 357,60

	Nimellisarvot, jäljellä oleva juoksuaika				
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	5 - 15 vuotta	yli 15 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	0,00	2 778 489,34	5 009 000,00	0,00	7 787 489,34
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	2 778 489,34	5 009 000,00	0,00	7 787 489,34
Ostetut	0,00	2 778 489,34	5 009 000,00	0,00	7 787 489,34
Asetetut					0,00
Koronvaihtosopimukset					0,00
Valuuttajohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset					0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00
Muut johdannaiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Termiinisopimukset					0,00
Optiosopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostetut					0,00
Asetetut					0,00

Kohde-etuuden arvo on korkojohdannaisten sopimusten osalta nimellisarvo, valuuttajohdannaisten sopimusten osalta ostetun valuutan tilinpäätös hetken eurovasta-arvo ja osakejohdannaisten sopimusten osalta osakkeiden todennäköinen arvo tilinpäätös hetkellä.

Arvot on ilmaistu bruttomääräisinä.

Kaikissa johdannaisopimuksissa vastapuolena on OP-Yrityspankki Oyj.

20. Aineettomat hyödykkeet

	31.12.2019	31.12.2018
ICT-menot	0,00	0,00
Muut kehittämismenot	0,00	0,00
Liikearvo	0,00	0,00
Muut aineettomat hyödykkeet	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

21. Kiinteistöt

31.12.2019

Kiinteistöomistukset

Maa- ja vesialueet
Rakennukset
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet
Yhteensä

Omassa käytössä olevat	Sijoituskiinteistöt	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00
649 870,10	1 100 529,75	1 736 200,00
649 870,10	1 100 529,75	1 736 200,00

Sijoituskiinteistöjen käypä arvo perustuu niiden markkina-arvoon. Merkittävässä kohteissa käyvän arvon perusteena on käytetty riippumattoman asiantuntijan antamaa arviota. Muiden kohteiden arvot perustuvat joko johdon omiin arvioihin tai tuottoarvomenetelmään, jona käytetään suoran pääomituksen arviointimenetelmää perustuen kohteen nettotuottoon ja markkinatuottovaatimuksiin huomioiden kohteen sijainti, kunto ja käyttötarkoitus. Liike-, toimisto- ja teollisuustilojen käypä arvo on määritetty pääasiassa tuottoarvomenetelmällä. Asuntojen ja maa-alueiden käypä arvo on määritetty pääasiassa kauppahintamenetelmällä.

22. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

	Aineettomat hyödykkeet	Sijoitus-kiinteistöt	Omassa käytössä olevat kiinteistöt	Muut aineelliset hyödykkeet
Hankintameno tilikauden alussa	0,00	1 205 972,42	811 474,48	169 991,12
+ lisäykset tilikautena	0,00	571,47	0,00	0,00
- vähennykset tilikautena	0,00	0,00	0,00	-25 533,89
+/- siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00
- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	-917,00	-44 074,00	-23 655,00
-/+ tilikauden arvonalennukset ja niiden peruutukset	0,00	0,00	0,00	0,00
+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	25 533,89
- kertyneet poistot tilikauden alussa	0,00	-7 007,71	-117 530,38	-76 884,06
- kertyneet arvonalennukset tilikauden alussa	0,00	-98 089,43	0,00	0,00
+ kertyneet arvonorotukset tilikauden alussa	0,00	0,00	0,00	0,00
+/- tilikauden arvonorotukset ja niiden peruutukset	0,00	0,00	0,00	0,00
= Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	0,00	1 100 529,75	649 870,10	69 452,06

23. Muut varat

	31.12.2019	31.12.2018
Arvopapereiden myyntisaamiset	0,00	0,00
Maksujenvälityssaamiset	0,00	0,00
Muut	75 984,46	86 083,16
Yhteensä	75 984,46	86 083,16

24. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot**Korot**

Korkosaamiset
Maksetut korkoennakot
Yhteensä

Muut

Muut maksetut ennakkomaksut
Muut siirtosaamiset
Yhteensä

Siirtosaamiset ja maksetut ennakot yhteensä

	31.12.2019	31.12.2018
Korkosaamiset	353 789,63	286 921,75
Maksetut korkoennakot	0,00	3 328,77
Yhteensä	353 789,63	290 250,52
Muut maksetut ennakkomaksut	1 879,24	1 585,83
Muut siirtosaamiset	49 885,85	64 362,56
Yhteensä	51 765,09	65 948,39
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot yhteensä	405 554,72	356 198,91

25. Laskennalliset verosaamiset ja -velat**31.12.2019**

Jaksotuseroista
Muista väliaikaisista eroista
Yhteensä

Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Netto
21 443,94	216,65	21 227,29
	70 330,96	-70 330,96
21 443,94	70 547,61	-49 103,67

Laskennallisiin verosaamisiin sisältyy verotuksessa vahvistetuista tappioista kirjattua laskennallista verosaamista yhteensä euroa.

Muista väliaikaisista eroista johtuvat laskennalliset verosaamiset ja -velat perustuvat oman pääoman käyvän arvon rahastoon kirjatuihin eristä eli käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen ja rahavirtaa suojaavien johdannaisten arvostustuloksiin. Lisäksi muissa väliaikaisissa eroissa esitetään IFRS 9-siirtymästä 1.1.2018 aiheutuneet väliaikaiset erot.

Arvonkorotukset 31.12.2019

Taseeseen sisältyy kiinteistöistä tehtyjä arvonkorotuksia

Arvonkorotukset eivät ole veronalaisia. Jos arvonkorotuksen kohteet myytäisiin, arvonkorotukset realisoituisivat myyntivoitoksi, josta tuloveron määrä olisi

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero
Verotusperusteiset varaukset
Yhteensä

Tasearvo	Lask. verovelka	Netto
19 048,98	3 809,80	15 239,18
6 196 391,40	1 239 278,28	4 957 113,12
6 215 440,38	1 243 088,08	4 972 352,30

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset on merkitty taseeseen laskennallisella verolla vähentämättömään määrään. Omien varojen laskelmassa poistoero ja verotusperusteiset varaukset laskennallisella verolla vähennettynä on rinnastettu ensisijaisiin omiin varoihin.

26. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Nimellisarvo 31.12.2019	Kirjanpitoarvo 31.12.2018	Nimellisarvo 31.12.2018
Sijoitustodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00

27. Muut velat

	31.12.2019	31.12.2018
Arvopapereiden ostovelat	0,00	0,00
Maksujenvälitysvelat	6 030,67	16 197,77
Muut	129 660,86	121 447,11
Yhteensä	135 691,53	137 644,88

28. Pakolliset varaukset

31.12.2019

	Eläkevaraukset	Verovaraukset	Takausvastuut	Vuokravastuut	Muut	Yhteensä
Varaukset 1.1.					28 617,49	28 617,49
+ varausten lisäys						0,00
- käytetyt varaukset						0,00
- peruutukset					4 944,83	4 944,83
Varaukset 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	23 672,66	23 672,66

29. Siirtovelat ja saadut ennakot**Korot**

	31.12.2019	31.12.2018
Korkovelat	196 602,63	191 702,17
Saadut korkoennakot	2 280,15	2 161,40
Yhteensä	198 882,78	193 863,57

Muut

Muut saadut ennakomaksut	1 804,04	550,72
Muut siirtovelat	726 587,40	694 730,06
Yhteensä	728 391,44	695 280,78

Siirtovelat ja saadut ennakot yhteensä

927 274,22	889 144,35
-------------------	-------------------

30. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla**

	31.12.2019
Pääomalainat	0,00
Muut	0,00
Yhteensä	0,00

Velkojen käsittelystä vakavaraisuuslaskennassa kerrotaan OP Yhteenliittymän vakavaraisuusraportin 2019 liitetiedossa 1. Pääomainstrumenttien keskeiset ominaisuudet

Yksittäiset velat, jotka ylittävät 10 prosenttia huonommalla etuoikeudella olevien velkojen yhteismäärästä

31.12.2019

Velka	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Valuutta	Korko %	Lainan eräpäivä
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	
	0,00	0,00		0,00	

Liikkeeseenlaskijalla on oikeus lainan takaisinostoon vain Finanssivalvonnan luvalla. Velkojilla ei ole oikeutta vaatia ennakkaista takaisinmaksua.

31. Oma pääoma

	Oma pääoma tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Siirrot erien välillä	Oma pääoma tilikauden lopussa
Oma pääoma yhteensä	31 366 328,04	1 396 711,91	-561 219,86	0,00	32 201 820,09
Osuuspääoma	10 073 900,00	34 200,00	-212 300,00	0,00	9 895 800,00
Jäsenosuudet	510 100,00	34 200,00	-8 400,00	0,00	535 900,00
Tuotto-osuudet	9 563 800,00	0,00	-203 900,00	0,00	9 359 900,00
Ylikurssirahasto	0,00				0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00				0,00
Muut sidotut rahastot	1 858 165,37	205 877,58	-41 175,51	0,00	2 022 867,44
Vararahasto	1 741 543,59				1 741 543,59
Käyvän arvon rahasto	116 621,78	205 877,58	-41 175,51		281 323,85
Sääntöjen mukaiset rahastot	0,00				0,00
Muut rahastot	0,00				0,00
Vapaat rahastot	4 294 147,35				4 294 147,35
Edellisten tilikausien voitto tai tappio	15 140 115,32		-307 744,35		14 832 370,97
Tilikauden voitto tai tappio		1 156 634,33	0,00		1 156 634,33

Käyvän arvon rahaston muutokset

	31.12.2018	Lisäykset	Vähennykset	Tuloslaskelmaan siirretty	Tilikauden päättyessä
Saamistodistukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut	116 621,78	205 877,58	41 175,51	0,00	281 323,85
Rahavirran suojaus	145 777,23	205 877,58	0,00	0,00	351 654,81
laskennalliset verot	-29 155,45	0,00	41 175,51		-70 330,96
Yhteensä	116 621,78	205 877,58	41 175,51	0,00	281 323,85

32. Sidottu ja vapaa oma pääoma sekä jakokelvottomat vapaan oman pääoman erät**Oma pääoma 31.12.2019**

Sidottu oma pääoma

11 918 667,44

Vapaa oma pääoma

20 283 152,65

Oma pääoma yhteensä**32 201 820,09****Voitonjakokelpoiset varat 31.12.2019**

Vapaa oma pääoma

20 283 152,65

- aktivoidut kehittämismenot

- muut jakokelvottomat erät

Voitonjakokelpoiset varat**20 283 152,65****33. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma 31.12.2019**

Jäljellä oleva juoksuaika

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamis-
todistukset

	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	7 514 376,86	7 000 000,00	14 400 000,00	15 000 000,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	5 863 455,07	14 927 125,92	62 210 805,91	40 580 087,88	38 318 943,90
Saamistodistukset	0,00	0,00	2 020 328,13	0,00	0,00
Velat luottolaitoksille	84 901,89	4 992 300,00	12 920 000,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	168 460 447,51	2 179 098,06	77 451,21	329 076,80	848 122,36
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat, joilla huonompi etuoikeus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Johdannaissopimusten maturiteettijakauma esitetään liitetiedossa 20. Johdannaissopimukset

Muut kuin määräaikaistalletukset sisältyvät maturiteettiluokkaan "alle 3 kk".

34a. Koti- ja ulkomaanrahan määräiset omaisuus- ja velkaerät 31.12.2019

Saamiset luottolaitoksilta

Kotimaan raha	Ulkomaan raha
43 484 857,84	429 519,02
161 900 418,68	0,00
2 020 328,13	0,00
351 654,81	0,00
22 025 057,54	624,86
17 997 201,89	0,00
171 464 676,93	429 519,01
0,00	0,00
768 060,50	0,00
0,00	0,00
1 135 679,46	62,62

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset ja muut saamistodistukset

Johdannaissopimukset

Muu omaisuus

Velat luottolaitoksille

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Johdannaissopimukset ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat

Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

Muut velat

34b.Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käypien arvojen hierarkia 31.12.2019

Rahoitusvarat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	365 480,80	365 480,80
Saamiset luottolaitoksilta	43 914 376,86	43 914 376,86
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	161 900 418,68	161 900 418,68
Saamistodistukset	2 020 328,13	2 035 960,00
Osakkeet ja osuudet	19 324 175,04	19 324 175,04
Johdannaissopimukset	351 654,81	351 654,81
Yhteensä	227 876 434,32	227 892 066,19
Rahoitusvelat		
Velat luottolaitoksille	17 997 201,89	17 997 201,89
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	171 894 195,94	171 894 195,94
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00
Johdannaissopimukset	768 060,50	768 060,50
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00
Yhteensä	190 659 458,33	190 659 458,33

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Saamistodistukset				0,00
Osakkeet ja osuudet			19 324 175,04	19 324 175,04
Johdannaiset (positiiviset käyvät arvot)		351 654,81		351 654,81
Johdannaiset (negatiiviset käyvät arvot)		768 060,50		768 060,50

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Avaava tase 1.1.2019	19 335 305,04
siirrot tasoon 3	0,00
siirrot tasosta 3	0,00
muu muutos	-11 130,00
Päättävä tase 31.12.2019	19 324 175,04

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat pörsseissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilta markkinoilta saatavien noteerausten perusteella

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankki -konsernin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnoitavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasoon 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla arvostuspäivänä vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen tasoryhmään sisällytetään sijoitukset OP Osuuskunnan jäsen- ja lisäosuuksiin. Tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon.

34c.Rahoitusvarojen ja -velkojen IFRS 9- standardin mukainen luokittelu 31.12.2019

	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	Kaupankäynti- tarkoituksessa pidettävät	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikuttaisesti	Suojaavat johdannaiset
Rahoitusvarat					
Käteiset varat	365 480,80	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	43 914 376,86	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	161 900 418,68	0,00	0,00	0,00	0,00
Keskusp.rah.oikeuttavat saamistod ja muut saamistod	2 020 328,13	0,00	0,00	0,00	0,00
Osakkeet ja osuudet	0,00	19 300 034,04	24 141,00	0,00	0,00
Johdannaisopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	351 654,81
Yhteensä	208 200 604,47	19 300 034,04	24 141,00	0,00	351 654,81
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	17 997 201,89	0,00	0,00	0,00	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	171 894 195,94	0,00	0,00	0,00	0,00
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Johdannaisopimukset	0,00	0,00	0,00	0,00	768 060,50
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	189 891 397,83	0,00	0,00	0,00	768 060,50

35. Vakuudeksi annettu omaisuus 31.12.2019**Omien velkojen puolesta annetut vakuudet**

Velat luottolaitoksille
 Velat yleisölle ja julkisyhteisöille
 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
 Johdannaissop. ja kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat
 Muut velat
 Huonommalla etuoikeudella olevat velat
 Yhteensä

Muut omasta puolesta annetut vakuudet**Konserniyhtiön puolesta annetut****Muiden puolesta annetut**

joista lähipiiriin kuuluvalla johdolle

Annetut vakuudet yhteensä

Pantit	Kiinnitykset	Muut Vakuudet	Yhteensä
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	18 504 902,11	18 504 902,11
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	18 504 902,11	18 504 902,11

36. Eläkevastuut

Eläkesitoumuksista johtuva suora vastuu

Osuus eläkesäätiön eläkevastuun ja muiden velkojen ylikatteesta

31.12.2019

0,00
0,00

Pankin henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen kautta ja lisäeläketurva OP-Eläkesäätiön kautta.

37. Rahoitusleasing- ja muut vuokravastuut

Yhden vuoden kuluessa maksettavat

Yli vuoden kuluessa ja enintään 5 vuoden kuluessa maksettavat

Yli 5 vuoden kuluessa maksettavat

Yhteensä**31.12.2019**

8 556,00
24 955,00
0,00
33 511,00

Sopimusten olennaiset irtisanomis- ja lunastusehdot

38. Taseen ulkopuoliset sitoumukset**Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2019**

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi
 annetut sitoumukset

Takaukset

Muut

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat
 sitoumukset

Arvopapereiden takaisinostositoumukset

Muut

joista luottolupaukset

Tytäryritysten puolesta	Osakkuusyri- tysten puolesta	Muiden puolesta	Yhteensä
0,00	0,00	6 287 218,16	6 287 218,16
0,00	0,00	623 702,55	623 702,55
0,00	0,00	623 702,55	623 702,55
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	5 663 515,61	5 663 515,61
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	5 663 515,61	5 663 515,61
0,00	0,00	5 641 738,36	5 641 738,36

39. Muut vastuusitoumukset ja vastuut tilikauden päättyessä**31.12.2019**

0,00
0,00
0,00
0,00

40. Henkilöstö ja toimielinten jäsenet sekä lähipiiri

Henkilöstön lukumäärä keskimäärin v. 2019

Vakinainen kokoaikainen henkilöstö
 Vakinainen osa-aikainen henkilöstö
 Määräaikainen henkilöstö

Yhteensä

Keskimääräinen lkm	Muutos tilikauden aikana
15	0
0	0
1	-1
16	-1

Toimielinten jäsenten palkat ja palkkiot v. 2019

Hallintoneuvoston jäsenet
 Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa
 josta toimitusjohtaja Ari Kakkorille maksetut palkat ja palkkiot
 sekä luontoisedut

Palkat ja palkkiot
19 270,00
225 443,00
113 014,00
12 240,00

Edustajiston kokouksessa tehdyn päätöksen mukaan hallintoneuvoston puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 430 euroa kuukaudessa. Lisäksi hänelle ja muille jäsenille maksetaan kokouspalkkiota 230 euroa kokoukselta.

Hallituksen puheenjohtajalle maksetaan palkkiota 870 euroa kuukaudessa ja muille jäsenille ei makseta kuukausipalkkiota. Kaikille jäsenille maksetaan kokouspalkkiota 315 euroa kokoukselta. Pankin toimitusjohtajalle ei makseta hallitus-työskentelystä erillisiä palkkioita tai muita etuisuuksia.

Toimitusjohtajan vanhuuseläkeikä on 63-68 vuotta. Eläke-etuudet määräytyvät eläkelakien ja OP:n omien eläkejärjestelmien mukaisesti. Toimitusjohtajan noudattama irtisanomisaika on 3 ja työnantajan noudattama irtisanomisaika on 6 kuukautta, jolloin hänelle irtisanomissajan palkan lisäksi suoritetaan korvauksena 12 kuukauden rahapalkkaa vastaava korvaus.

Muuttuva palkitseminen

Osuuspankki liittyi OP Ryhmän henkilöstörahastoon vuonna 2005.

OP Ryhmän henkilöstörahastolle maksettava voittopalkkioerä vuonna 2019 perustui seuraavien tavoitteiden saavuttamiselle: Kohtaamisten NPS (painolla 15%), bränditason NPS (painolla 5%), Digitaalinen asiointi (painolla 20%) sekä OP Ryhmän tulos ennen veroja (painolla 60%).

Henkilöstörahastoon tehtävän palkkiosirron määrä vuodelta 2019 on noin 2,3 % rahaston jäsenten palkkasummasta.

Vuonna 2019 kirjattiin palkkioita yhteensä 15.436,00 euroa.

Palkitsemisjärjestelmät

OP Ryhmän lyhyen ja pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmät noudattavat finanssi- ja rahoitusalan sääntelyä ja perustuvat OP Ryhmän strategiaan sekä vuosisuunnitelman mukaisiin tavoitteisiin. OP Ryhmän palkitsemisen periaatteissa on huomioitu ryhmän riskiasema ja riskienhallintamenetelmät. Ansaintamittarien tavoitteet on mitoitettu niin, etteivät ne kannusta liialliseen riskinottoon. Palkkioiden enimmäismäärät on kaikissa järjestelmissä rajattu. Palkkioiden maksamiseen liittyy OP Ryhmän vakavaraisuuteen sekä maksuvalmiusvaateeseen sekä yrityksen voitollisuuteen ja henkilön työ- ja toimituhteen voimassaoloon liittyviä ehtoja.

Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä

Lyhyen aikavälin palkitsemisessa ansaintajakso on 6 tai 12 kuukautta. Lyhyen aikavälin palkitsemisjärjestelmä perustuu vuosisuunnittelusta johdettuihin pankki-, tiimi- tai henkilökohtaisiin tavoitteisiin ja kattaa koko henkilöstön.

Mittaristossa näkyy vahvasti mm. asiakaskokemus, myynti sekä strategiasta johdetut kasvun ja digitaalisuuden tavoitteet.

Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilöön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä.

Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin. Järjestelmistä kirjattu velka oli 31.12.2019 yhteensä 24.054,00 euroa.

Pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä

Johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmässä palkitseminen perustuu OP Osuuskunnan hallintoneuvoston asettamien OP Ryhmän strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Palkitsemisjärjestelmän piiriin kuuluvat johtajat ja erikseen määritellyt avaintehtävissä toimivat henkilöt, jotka yhtiön hallitus on nimennyt. Järjestelmä koostuu peräkkäisistä kolmen vuoden pituisista ansaintajaksoista. Johdon pitkän aikavälin järjestelmässä ja henkilöstörahastossa on samat mittarit.

Ansaintajakson 2014-2016 palkkiot maksetaan kolmessa yhtä suuressa erässä kesäkuun loppuun mennessä vuosina 2018-2020. Ansaintajakson 2017-2019 palkkiojärjestelmässä Virtain Op ei ole mukana. Palkkiot maksetaan rahana, ellei henkilön sovelleta sääntelyn mukaista lykkäysmenettelyä.

Järjestelmän kulut jaksotetaan ansaintajakson alusta maksuhetkeen asti (oikeuden syntymisjaksolle) henkilöstökuluihin ja vastaava velka kirjataan siirtovelkoihin. Järjestelmästä kirjattu velka oli 31.12.2019 yhteensä 19.313,64 euroa.

OP Osuuskunnan hallintoneuvosto päätti kesäkuussa 2019, että uutta johdon pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmän ansaintajaksoa ei aloiteta vuonna 2020. OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu jatkossa lyhyen aikavälin palkitsemisesta ja henkilöstörahastosta. Ryhmätasoiset strategiset tavoitteet tullaan huomioimaan lyhyen aikavälin palkitsemisen ja henkilöstörahaston mittareissa.

Muuttuvan palkkion maksamisen lykkäytyminen

Muuttuvien palkkioiden maksamisesta henkilöille, joiden toiminnasta voi aiheutua yritykselle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö") on säädetty laissa Luottolaitostoiminnasta (610/2014). Riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään kuuluu OP Ryhmässä mm. toimitusjohtajat ja muut toiminnan johtamiseen osallistuvat henkilöt sekä sisäiseen valvontatoimeen kuuluvat henkilöt.

OP Ryhmän tai siihen kuuluvan yrityksen riskiprofiiliin vaikuttavaan henkilöryhmään sovelletaan muuttuvan palkkion maksamisen lykkäämistä sekä muuttuvan palkkion maksamista puoliksi muuna kuin käteissuorituksena, mikäli henkilön muuttuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ylittää Finanssivalvonnan kannanoton mukaisen rajan 50 000 euroa. Riskiprofiiliin vaikuttavan henkilön palkkioita tarkastellaan 50 000 euron lykkäysrajan suhteen kokonaisuutena huomioiden sekä pitkän- että lyhyen aikavälin palkkiot. Jos maksun viivästämisen euroraja ylittyy osa palkkiosta maksetaan heti ja loput palkkion maksusta lykätään. Lykkäystilanteessa viivästettävä palkkio maksetaan kolmen tai viiden seuraavan vuoden aikana. Sanotussa lykkäystilanteessa muuttuvasta palkkiosta puolet maksetaan rahana ja puolet sidotaan OP Osuuskunnan hallintoneuvoston tai sen nimeämän palkitsemisvaliokunnan päättämään viiteinstrumentin arvoon. Viiteinstrumenttiin sidottu palkkio maksetaan henkilölle vuoden odotusajan jälkeen.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot toimeksiantoryhmittäin v. 2019

Tilintarkastuksesta
Tilintarkastajan muut lausunnot
Veroneuvonta
Muut palvelut
Yhteensä

Tilintarkastus- palkkiot
4 634,75
0,00
0,00
0,00
4 634,75

Toimielinten jäsenten saamat luotot, takaukset ja vakuudet 31.12.2019

	Rahallainat 1.1.	Lisäykset	Vähennykset	Rahallainat 31.12.	Takaukset ja muut taseen ulkopuoliset sitoumukset
Hallintoneuvoston jäsenet	1 949 424,11	0,00	163 169,01	1 786 255,10	46 560,21
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	392 574,35	82 111,50	0,00	474 685,85	5 063,76
Yhteensä	2 341 998,46	82 111,50	163 169,01	2 260 940,95	51 623,97

Ilmoitetut luvut sisältävät luotot ja takaukset, jotka luottolaitos tai sen konserniin tai konsolidointiryhmään kuuluva yritys on antanut luottolaitoksen hallinto- ja valvontaelinten jäsenille. Toimielinten jäsenten antamat henkilötakaukset sisältyvät myös rahallainat erään.

Rahalainojen pääasialliset korkoehdot ja muut ehdot

Hallinto- ja valvontaelinten jäsenten luottoehdoissa noudatetaan normaaleja pankin luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin. Lainoja lyhennetään sovitun lyhennyssuunnitelman mukaisesti ja niillä on normaalit vakuudet.

Eläkesitoumukset

Hallintoneuvoston jäsenet

Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

Aikaisemmin toimitusjohtajien kuulumisten eläkesitoumukset

Hallintoneuvoston jäsenet

Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa

0,00
0,00
0,00
0,00
0,00
0,00

Lähipiiri**Lähipiiriin kuulumisperuste**

Omistus

Hallinto henkilöt

Osakkuusyritys

Muut

Yhteensä

Tase-erä				Taseen ulkopuolliset sitoumukset
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Saamistodistukset	Osakkeet	Yhteensä	
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3 083 442,89	0,00	177 400,00	3 260 842,89	29 917,66
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3 083 442,89	0,00	177 400,00	3 260 842,89	29 917,66

Lähipiiriin tappioita koskeva vähennys ei ole olennainen

Osuuspankin lähipiiriin kuuluvat pankin hallintoneuvoston jäsenet, hallituksen jäsenet ja varajäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen, tilintarkastaja ja varatilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön päävastuullinen tilintarkastaja sekä näiden aviopuoliset tai avioliitonomaisessa suhteessa olevat henkilöt ja alaikäiset lapset. Lähipiiriin kuuluvat myös yhteisöt ja säätiöt, joissa edellä mainituilla henkilöillä on yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjanpitolaisissa tarkoitettu määräysvalta.

Lisäksi lähipiiriin kuuluu se, jolla omistuksen nojalla on vähintään 20 prosenttia osuuspankin osuuksista tai omistuksen, optio-oikeuden tai vaihtovelkakirjalainan nojalla on tai voi olla vastaava omistus tai äänivalta pankin konserniin kuuluvassa yhteisössä, jollei omistuksen kohteena olevan yhtiön merkitys koko konsernin kannalta ole vähäinen. Näiden yritysten edellisessä kappaleessa mainitut vastaavat henkilöt kuuluvat samoin lähipiiriin.

Lähipiiriin kuuluu myös osuuspankin konsernitilinpäätökseen yhdistelty osakkuusyritys.

Osuuspankin kanssa yhteisen määräysvallan alaiset yhteisöt kuuluvat myös osuuspankin lähipiiriin (sisäryitykset).

41. Omistukset muissa yrityksissä 31.12.2019

		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Tytäryritykset				
Yrityksen nimi:	OP Koti Pohjois-Häme Oy LKV	54,50 %	300 981,74	-7 746,59
Kotipaikka:	Virrat			
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Vihinkuja	100,00 %	26 131,09	0,00
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Omistusyhteisyritykset				
Yrityksen nimi:	Asunto Oy Virtain Kassatalo	41,21 %	557 830,00	
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:	Kiinteistö Oy Tikkalankulma	45,40 %	647 716,00	
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
		Omistusosuus, %	Oma pääoma	Tilikauden voitto tai tappio
Yritykset, joissa luottolaitoksella on rajoittamaton vastuu				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				
Yrityksen nimi:				
Kotipaikka:				
Yritysmuoto:				

42. Notariaattitoiminta

Osuuspankki tarjoaa arvopaperivälitystä sekä säilytys- ja hoitopalvelua samoin kuin muita asiakkaan omaisuuden hoitoon liittyviä palveluja, kuten lainhuudatus- ja kiinnitysasiat, yhteisöjen perustamiset ja uudelleenjärjestelyt, saatavien perimistehtävät, asiakkaan omaisuuden säilytys, perunkirjoitus- ja pesänselvitystoimet, asiakkaan oikeudellinen neuvonta omaisuuden hoitoon ja varojen sijoittamiseen liittyvissä asioissa. Lisäksi pankki tarjoaa toimeksiantoon perustuvia omaisuuden hoitoon liittyviä liikeyritysten, kiinteistö- ja asunto-osakeyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien ostoa ja myyntiä, sekä kiinteistöjen ja asuntojen vuokrausta.

Osuuspankin sellaisten omissa nimissään asiakkaan lukuun hallitsemien varojen kokonaismäärä, joita sijoituspalvelulain 9. luvun mukaan ei merkitä varoiksi osuuspankin taseeseen

--

43. Osuuspankin jäsenten lukumäärä sekä maksamatta olevat ja irtisanotut osuusmaksut 31.12.2019

Jäsenten lukumäärä
Maksamatta olevat osuusmaksut
Irtisanotut jäsenosuusmaksut
Irtisanotut tuotto-osuusmaksut

5 209
0,00
15 000,00
610 200,00

Irtisanotun osuuspääoman takaisinmaksun edellytykset ja ajankohta

Osuuspankkien omaan pääomaan sisältyy osuuspankkien jäsenten jäsenosuusmaksut sekä jäsenten tekemät sijoitukset tuotto-osuuksiin, joiden koron maksusta ja pääoman palauttamisesta pankilla on ehdoton oikeus kieltäytyä. Jäsenen on jäseneksi liittymisen yhteydessä hankittava yksi jäsenosuuks ja maksettava yksi siihen liittyvä jäsenosuusmaksu. Osuuspankin jäsenyys (omistaja-asiakkuus) antaa äänioikeuden osuuskunnan kokouksessa/edustajiston vaaleissa. Jokaisella osuuspankin jäsenellä on yksi ääni. Tuotto-osuus ei tuota äänivaltaa.

Vuosille 2019-2020 tavoitellaan tuotto-osuuksille 3,25 %:n korkoa ja maksettava korko vahvistetaan vuosittain jälkikäteen. Tuottotavoite voi muuttua vuosittain.

Mikäli osuuspankki ei ole kieltäytynyt palauttamisesta, jäsenosuusmaksu ja tuotto-osuusmaksu voidaan palauttaa 12 kuukauden kuluessa sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden. Ellei palautusta voida jonakin vuonna maksaa täysimääräisesti, maksamatta jäänyt osa maksetaan seuraavien tilinpäätösten perusteella käytettävissä olevista omista pääomista. Edellä määrätty oikeus maksamatta jääneen osan jälkipalautukseen päättyy kuitenkin viidennen seuraavan tilinpäätöksen jälkeen. Maksamatta jääneelle osalle ei makseta korkoa.

44. Pitkäaikaissäätämispalvelu

OP-eläkesäästön eläketili
Määräaika- tai muulle talletustilille tehdyt sijoitukset
Osuuspankin taseessa olevat sijoitukset yhteensä
Taseen ulkopuoliset sijoitukset, sijoitusrahastot, osakkeet, jvk-lainat (sis. myyntisaamiset/ostovelat)

31.12.2019
2 049,70
0,00
2 049,70
40 561,81

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

OP RYHMÄN SAP tositelajit ja tositenumerosarjat

Pankin pääkirjanpito on SAP-järjestelmässä ja osakirjanpitojen tiedot on siirretty pääkirjanpitoon yhdistelmänä tai muuna yhteenvetona.

Merkittävimmät osakirjanpidot:

Ottolainaus
 Antolainaus
 Omistaja-asiakasrekisteri
 Bonusjärjestelmä
 Tuotto-osuudet
 Korva, arvopaperikirjanpito
 Matkavaluutta
 ASLA, asiakaslaskutus
 Calypso, johdannais- ja arvopaperikirjanpito
 JORR, johdannaisreskontra
 Pankkitakaukset
 Haltia, kiinteistökirjanpito
 Havas, vastike- ja vuokrareskontra
 Osuuspankkien tilit OP Yrityspankissa
 POPS, Pankkien väliset online pikasiirrot ja shekit
 SAP HR ja Aditro
 SAP käyttöomaisuus
 SAP osto- ja myyntireskontra, Ariba, Basware IP ja Basware maksuliikenne

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	TOISTUVA TOSITE	X1	7700001	7799999
	MALLITOSITE	X2	7800001	7899999
	KAUDEN PÄÄTÖS, lopullinen	SA	1000010001	1000019999
	KAUDEN PÄÄTÖSTOS, purettavat	SB	1000020001	1000029999
	ENNAKKOKIRJAUS, lopullinen	SC	1000030001	1000039999
	ENNAKKOKIRJAUS, purettavat	SD	1000040001	1000049999
	PÄIVITTÄISTOSITE	SE	1000050001	1000059999
	ED.KUUKAUDEN KORJAUKSET/AURUM	SF	1000060001	1000069999
	AGIOARVOSTUS MANUAALINEN	SH	1000080001	1000089999
	SALDONSIIRTO, PURETTAVA (taseen väärän merkkisten saldojen siirto)	SS	1000090001	1000099999
	ARVONLISÄVERON KORJAUS	SV	1000100000	1000109999
	LOMAPALKKAVARAUS	SL	1000110001	1000119999
	HENKILÖSIVUKULUT	SM	1000120001	1000129999
	IFRS-OVY JA -OPHV -saldonsiirto	SI	1000130001	1000139999
	GE-PALKKIOVARAUS	GK	1000140001	1000149999
	TULOSPALKK. JAKSOTUS	GM	1000150001	1000159999
	VEROJAKSOTUS, PURETT.	GO	1000160001	1000169999
	TALL.SUOJARAH. JAKS.	GQ	1000170001	1000179999
	RYHMÄKOHT.ARVONALENT	GX	1000180001	1000189999
	VEROJAKSOTUS,LOPULL.	GY	1000190001	1000199999
	PÄIVITT.TOS./OKO PKL	SO	1000200001	1000209999
	ALV-VELOITUS	GZ	1000210001	1000219999
	ALV-SIIRTO	ST	1000220001	1000229999
	SOS.KULUVELAN SIIRTO	SR	1000230001	1000239999
	SIJ.OM. PÄIVITT./VAR	SP	1000240001	1000249999
	SIJ.OM TP PURETT/VAR	SQ	1000250001	1000259999
	LOMAP.VARAUS/KUSTP.S	GF	1000260001	1000269999
	SOS.KULUVELAN SIIRTO lopullinen	SY	1000270001	1000279999
	KIINTEISTÖSIJ. PÄIV.	SZ	1000280001	1000289999
	KIINTEISTÖSIJ. PURET	SX	1000290001	1000299999
	ELIMINOINTI BALTIA purettava	MB	1000300001	1000309999
	ELIMINOINTI BALTIA ei-purettava	RC	1000310001	1000319999
	PUH.KULUJEN ALV-OIK.	HD	1000320001	1000329999
	SALDONSIIRTO, EI-PURETTAVA	SJ	1000330001	1000339999
	SALDONSIIRTO, TEM	SN	1000340001	1000349999
	SALDONSIIRTO, MVAT	HI	1000350001	1000359999
	KIINT YHT AVAAVA TASE	QN	1000360001	1000369999
	SISÄISET TOSITTEET	S1	1000370001	1000379999
	KÄYTTÖOMAISUUS	AA	1010000001	1010999999 RABUCH00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS POISTOT	AF	1011000001	1011999999 RAPERB00 **)
	KÄYTTÖOMAISUUS VARASTOSALDOK	AG	1012000001	1012999999
	LASKU e-Flow/SAP eliminoitavat	LF	1021000001	1021999999
	LASKU MANUAALINEN eliminoitavat	LM	1022000001	1022999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminoitavat	HM	1023000001	1023999999
	LASKUN PERUUTUS AUTOMAATTINEN	LP	1024000001	1024999999
	LASKUN MANUAALINEN MAKSU	KA	1025000001	1025999999
	AUTOMAATTISET MAKSUT	KZ	1026000001	1026999999
	LASKU E-Flow/SAP ei eliminoitavat	LG	1027000001	1027999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	LASKU MANUAALINEN ei eliminotavat	LN	1028000001	1028999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN ei eliminotavat	HN	1029000001	1029999999
	MYNTILASKU MANUAALINEN eliminotavat	DR	1030000001	1030999999
	HYVITYSLASKU MANUAALINEN eliminotavat	DG	1031000001	1031999999
	MYNTILASKUN PERUUTUS	DA	1032000001	1032999999
	HYVITYSLAS.MR Ei ELIM.	DH	1033000001	1033999999
	HYVITYSLASKUTUS eliminotavat	DI	1034000001	1034999999
	LASKUN MAKSU	DZ	1035000001	1035999999
	HYVITYSLASKUTUS ei eliminotavat	DJ	1036000001	1036999999
	MYNTILASKU MANUAALINEN ei eliminotavat	DS	1037000001	1037999999
	MYNTILASKUTUS eliminotavat	DT	1038000001	1038999999
	MYNTILASKUTUS ei eliminotavat	DU	1039000001	1039999999
	TASAU	MT	1040000001	1040999999
	MATKALASKU /MATKAMIES	FA	1041000001	1041999999
	KONEKIELISET TILIOTETAPAHTUMAT	FB	1042000001	1042999999
	LUOTTORESKONTRA/KOTIPANKKI	FC	1043000001	1043999999
	JAHA/KOTIPANKKI	FD	1044000001	1044999999
	IFACTOR /OPR	FE	1045000001	1045999999
	IFACTOR /OPR JAKSOTUS	FF, FG	1046000001	1046999999
	SOPRI /OPR	FH	1047000001	1047999999
	SOPRI /OPR JAKSOTUS	FI,FJ	1048000001	1048999999
	LUOTTOTILI /OPR	FK	1049000001	1049999999
	LEASONG OR /OPR	FL	1050000001	1050999999
	VARAINHANKINTA /OPR	FM	1051000001	1051999999
	VARAINHANKINTA /OPR JAKSOTUS	FN, FO	1052000001	1052999999
	DISKONTATUT OSAMAKSUT /OPR	FP	1053000001	1053999999
	DISKONTATUT OSAM. /OPR JAKSOTUS	FQ, FR	1054000001	1054999999
	OIKEUDELLINEN PERINTÄ /OPR	FS	1055000001	1055999999
	OSAMAKSULEASING (VIEW21) /OPR	FT	1056000001	1056999999
	VIEW 21/JAKSOTUKSET	ET	1057000001	1057999999
	VIEW 21/AGIO	EU	1058000001	1058999999
9900095	SRJ-TAPAHTUMAT	FU	1059000001	1059999999
	AIRAS-PALKKIOT/AURUM	FV	1060000001	1060999999
	TYÖNANTAJAN ST-MAKSU	FX	1070000001	1070999999
	DIME/SIJ.RAHASTOT	GR	1071000001	1071999999
	OPUSCAPITA/OKO	GU	1072000001	1072999999
	ANALYSTE	IE	1073000001	1073999999
	MYNTILASKU/KIPINÄ	DB	1074000001	1074999999
	LASKUN MANUMAKS/OPKK	DY	1075000001	1075999999
	TEM MATKALASKUT	MK	1076000001	1076999999
	VIRO MANU PÄIVITT.	JS	1077000001	1077999999
	VIRO MANU TP PYSYVÄ	JV	1078000001	1078999999
	VIRO MANU TP PERUUT.	JX	1079000001	1079999999
	LATVIA MANU PÄIVITT.	JT	1080000001	1080999999
	LATVIA MANU TP PYS.	JY	1081000001	1081999999
	LATVIA MANU TP PER.	JZ	1082000001	1082999999
	LIETTUA MANU PÄIVITT	JU	1083000001	1083999999
	LIETTUA MANU TP PYS.	KB	1084000001	1084999999
	LIETTUA MANU TP PER.	KC	1085000001	1085999999
	LOMAPALKAT, OSTOLASKU	LL	1086000001	1086999999
	LOMAPALKAT, MYNTILASKU	DL	1087000001	1087999999
	JAKSOTUSAJO, SAPin man. jaksotus -toiminto	MA	1088000001	1088999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, OR	KY	1089000001	1089999999
	ACQUIRING-PALKKIOT, MR	DE	1090000001	1090999999
	AGIOARVOSTUS	SG	1091000001	1091999999
	ACQUIRING	KQ	1092000001	1092999999
9930004	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930005	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930006	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930007	CAL PÄIVITTÄISET VIENNIT	RF	1093000001	1093999999
9930008	CAL PÄIVITT. TASEEN ULKOP.	RH	1094000001	1094999999
9930106	CAL KK-VAIHTEEN VIENNIT	RG	1095000001	1095999999
9930107	CAL KK-VAIHTEEN VIENNIT	RG	1095000001	1095999999
9930108	CAL KK-VAIHTEEN TASEEN ULKOP.	RI	1096000001	1096999999
9900048	LISÄOSUUSPÄÄOMA	HB	1097000001	1097999999
	BONUSKERTYMÄ/CLEARING, OR	LK	1098000001	1098999999
	BONUSKERTYMÄ/CLEARING, MR	DK	1099000001	1099999999
9900049	PERINNÄN LIITTYMÄ	HC	1100000001	1100999999
9940004	LJR ANTOLAINAUS	MC	1101000001	1101999999
990053	Banksyst päivittäiset	JD	1102000001	1102999999
990064	BLV PÄIVITTÄISET	JM	1103000001	1103999999
990067	BLT PÄIVITTÄISET	JP	1104000001	1104999999
			1159000001	1169000000
	Bonuskäyttö toinen op, MR	DO	1105000001	1105999999
	Bonuskäyttö toinen op, OR	LO	1106000001	1106999999
	Equens/Debit-kortit	HF	1107000001	1107999999
	Ariba tilaus eliminotava	LU	1108000001	1108999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	Ariba ei tilausta eliminoitava	LV	1109000001	1109999999
	Ariba tilaus ei-eliminoitava	LX	1110000001	1110999999
	Ariba ei tilausta ei-eliminoitava	LY	1111000001	1111999999
	Ariba peruutustosite	LZ	1112000001	1112999999
	ACQUIRING/HALTI	HG	1113000001	1113999999
	SAANA/M2	HJ	1114000001	1114999999
	VAM päivittäiset	HK	1115000001	1115999999
	VAM kk-vaihe	HL	1116000001	1116999999
	Oma Kehittäminen	R1	1124000001	1124999999
	OP Laskulaina	HP	1125000001	1125999999
	TAGETIK	T1	1155000001	1155999999
	Debit siirto	HU	1157000001	1157999999
	FNZ-PALKK.PAL/OP-RAH	IC	1158000001	1158999999
12999	ENTRA	EN	1299900001	1299999999
	TEKNINEN FD EI ELIM.	Z9	2010000001	2010999999
	KASSAKP. LIITT./OPHV	NA	3010000001	3010999999
	HK KORVAUS KKP./OPHV	NB	3011000001	3011999999
	OIVA KON./OPHV	NC	3012000001	3012999999
	TUOTTOTURVA KON/OPHV	ND	3013000001	3013999999
	LAINATURVA KON./OPHV	NE	3014000001	3014999999
	HENKILÖV.KORV K/OPHV	NF	3015000001	3015999999
	RYHMÄVAK. KON./OPHV	NG	3016000001	3016999999
	IF RYHMÄELÄK K./OPHV	NH	3017000001	3017999999
	MOOTTORIAJ. KON/OPHV	NI	3018000001	3018999999
	VAHINKOVAK. KON/OPHV	NJ	3019000001	3019999999
	HENKILÖVAK. KON/OPHV	NK	3020000001	3020999999
	TAPATURMA KON./OPHV	NL	3021000001	3021999999
	KIINT.VUOKRAT K/OPHV	NM	3022000001	3022999999
	VSM KON./OPHV	NN	3023000001	3023999999
	MITTATURVA KON./OPHV	NO	3024000001	3024999999
	LÄHTEVÄ RAHA L./OPHV	NP	3025000001	3025999999
	TULEVA RAHA L./OPHV	NQ	3026000001	3026999999
	TKV KON./OPHV	NR	3027000001	3027999999
	HK KORVAUS KON./OPHV	NS	3028000001	3028999999
	AULI KON./OPHV	NT	3029000001	3029999999
	RATTI KON./OPHV	NU	3030000001	3030999999
	RAKENNUSVIRHE K/OPHV	NV	3031000001	3031999999
	SULKA KON./OPHV	NX	3032000001	3032999999
	MATKAVAKUUTUS K/OPHV	NY	3033000001	3033999999
	KASKO KON./OPHV	OA	3034000001	3034999999
	ESINEVAK.YKS. K/OPHV	OB	3035000001	3035999999
	TAKAUSVAKUUTUS/OPHV	OC	3036000001	3036999999
	SULKAN EPÄV.VAH/OPHV	OD	3037000001	3037999999
	RESK.SAATAVAL.L/OPHV	OE	3038000001	3038999999
	YT KORVAUS KKP./OPHV	OF	3039000001	3039999999
	PERUUTUS/OPHV LIITT.	NZ	3100000001	3109999999
PLA-tositelajit				
	Kirjanpitosite	AB	3204000000	3204999999
	Täsmäytyspääkirja	AC	3205000000	3205999999
	Käyttöom.konversio	AK	3206000000	3206999999
	Käyttöom.kirj: netto	AN	3207000000	3207999999
	Ratti Kkp.	C3	3208000000	3208999999
	VSM Kkp.	C4	3209000000	3209999999
	HK Korvaus Muis.	DC	3210000000	3210999999
	EK Korvaus Muis.	DD	3211000000	3211999999
	Manuaalipal. Muis.	DM	3212000000	3212999999
	Auli Muis.	E1	3213000000	3213999999
	Oiva Muis.	E2	3214000000	3214999999
	Ratti Muis.	E3	3215000000	3215999999
	Tuottoturva Muis.	E4	3216000000	3216999999
	Mittaturva Muis.	E6	3217000000	3217999999
	Ryhmävuutus Muis.	E7	3218000000	3218999999
	Rakennusvirhe Muis.	E8	3219000000	3219999999
	IF Ryhmäeläke Muis.	E9	3220000000	3220999999
	Ulkoinen numero	EX	3221000000	3221999999
	Ratti Muis.	F3	3222000000	3222999999
	VSM Muis.	F4	3223000000	3223999999
	IF Ilm. eläke Muis.	F9	3224000000	3224999999
	As.miesp.m.liit.jaks	H1	3226000000	3226999999
	Sonet.vak.pal.jaks.l	H2	3227000000	3227999999
	Asiamiehet	HA	3228000000	3228999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	Palkansaaajat	HE	3229000000	3229999999
	Hallinto henkilöt	HH	3230000000	3230999999
	Tilapäispalkkionsaaj	HT	3231000000	3231999999
	Investointityönumero	IP	3232000000	3232999999
	Toimittajat - hyvät.	KG	3233000000	3233999999
	Kiint.hall.järj.liit	KH	3234000000	3234999999
	Toimittajat - netto	KN	3235000000	3235999999
	Kiint.osakejärj	KO	3236000000	3236999999
	Tilien ylläpito	KP	3237000000	3237999999
	Toimittajat - lasku	KR	3238000000	3238999999
	Kiint.sähkönl.liitt	KS	3239000000	3239999999
	Laskut, IP,ulkopuoli	LB	3240000000	3240999999
	Laji/toimintoj.kirj.	LT	3241000000	3241999999
	ML-tilitys	ML	3242000000	3242999999
	Regressilask. Kon.	MQ	3243000000	3243999999
	JV-Simmer Kon.(tulev	MS	3244000000	3244999999
	Ratti Kon.	N3	3245000000	3245999999
	IF ilm. eläk Kon.	N9	3246000000	3246999999
	EU Korvaus Kkp.	OG	3247000000	3247999999
	Henkivak.korvau Kkp.	OH	3248000000	3248999999
	Tapaturma Kkp.	OI	3249000000	3249999999
	MA korvaus Kkp.	OJ	3250000000	3250999999
	Takaus.korvaus Kkp.	OK	3251000000	3251999999
	Sulkan epäv.vah. Kkp	OL	3252000000	3252999999
	TKV Muis.	OM	3253000000	3253999999
	Moottorijon. Muis.	ON	3254000000	3254999999
	Sulka Muis.	OO	3255000000	3255999999
	Matkavakuutus Muis.	OP	3256000000	3256999999
	Vahinkovakuutus Muis	OQ	3257000000	3257999999
	Henkilövakuutus Muis	OR	3258000000	3258999999
	Tapaturma Muis.	OS	3259000000	3259999999
	Kasko Muis.	OT	3260000000	3260999999
	Ratti maksusop. Muis	OU	3261000000	3261999999
	Esinevak.yks. Muis.	OV	3262000000	3262999999
	Takausvakuutus Muis.	OW	3263000000	3263999999
	Sulkan epäv.vah Muis	OX	3264000000	3264999999
	Regressilask. Muis.	OY	3265000000	3265999999
	Tuleva raha Muis.	OZ	3266000000	3266999999
	Palkk. as.m.liitt.ja	P1	3267000000	3267999999
	MA korvaus Muis.	PB	3268000000	3268999999
	Sulkan epäv.vah Muis	PC	3269000000	3269999999
	Henkivak.korvau Muis	PD	3270000000	3270999999
	Tapaturma Muis.	PF	3271000000	3271999999
	Takaus.korvaus. Muis	PG	3272000000	3272999999
	YT Korvaus Muis.	PH	3273000000	3273999999
	JV-Simmer Muistio	PI	3274000000	3274999999
	MA korvaus Kon.	PJ	3275000000	3275999999
	Tapaturma Kon.	PL	3276000000	3276999999
	Takaus,korvaus Kon.	PM	3277000000	3277999999
	YT Korvaus Kon.	PN	3278000000	3278999999
	JV-Simmer Kon.(lähte	PO	3279000000	3279999999
	ATK-palv.vel.liitt	PP	3280000000	3280999999
	Hinnanmuutos	PR	3281000000	3281999999
	EU Korvaus Kon.	PS	3282000000	3282999999
	EK Korvaus Kon.	PT	3283000000	3283999999
	Päätetapahtum.liitt	PU	3284000000	3284999999
	ATK-palv.vel. levyti	PW	3285000000	3285999999
	Systeemipalv.vel.lii	PX	3286000000	3286999999
	Työasemaveloitukset	PY	3287000000	3287999999
	S-laskutus, Elisa	PZ	3288000000	3288999999
	Sulkan epäv.vah. Kon	QA	3289000000	3289999999
	EK Korvaus Kkp.	QB	3290000000	3290999999
	Cross-company korot	QC	3291000000	3291999999
	EU korvaus muis.	QD	3292000000	3292999999
	Hyvitys - nettosuor.	RA	3293000000	3293999999
	Ostolasku	RE	3294000000	3294999999
	Lask.vast.otto netto	RN	3295000000	3295999999
	Laskun siirto	RV	3296000000	3296999999
	SIJ/KTÖ JAKO	SK	3297000000	3297999999
	Jälkikirjaustosite	SU	3298000000	3298999999
	Tiedonsiirto	UE	3299000000	3299999999
	Maksukirjaus	ZP	3305000000	3305999999
	Pankki - täsmäytys	ZR	3306000000	3306999999
	Maksu per shekki	ZS	3307000000	3307999999
	Maksuselvitys	ZV	3308000000	3308999999
	INV.TILAUSTEN PURKU	QE	3309000000	3309999999
	Tuottoturva man. peruut	14	3310000000	3310999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
	Lainaturva man. peruut	15	3311000000	3311999999
	Mittaturva man. peruut	16	3312000000	3312999999
	Auli man. peruut	11	3313000000	3313999999
	ryhmävak man. peruut	17	3314000000	3314999999
	Rak.virhevak. man. peruut	18	3315000000	3315999999
	Oiva man. peruut	12	3316000000	3316999999
	Sulka evl man. peruut	1P	3317000000	3317999999
	Sulka man. peruut	1C	3318000000	3318999999
	Matkavak. man. peruut	1D	3319000000	3319999999
	Vahinkovak. man. peruut	1E	3320000000	3320999999
	M.ajoneuvovak. man. peruut	1A	3321000000	3321999999
	Henkilövak. man. peruut	1F	3322000000	3322999999
	Tapaturmavak. man. peruut	1G	3323000000	3323999999
	Kaskovak. man. peruut	1I	3324000000	3324999999
	Ratti man. peruut	13	3325000000	3325999999
	Ratti maksusop. man peruut	1J	3326000000	3326999999
	Esinevak. yks. man. peruut	1M	3327000000	3327999999
	Takausvak. man. peruut	1N	3328000000	3328999999
	EK Korvaus man. peruut	19	3329000000	3329999999
	Ratti 2 man. peruut	1B	3330000000	3330999999
	Takaus korv. man peruut	1H	3331000000	3331999999
	JV-Simmer man peruut	1K	3332000000	3332999999
	JV-Simmer muist m pe	1S	3333000000	3333999999
	Korkki TA	QF	3334000000	3334999999
	Korkki YT	QG	3335000000	3335999999
	Korkki EU	QH	3336000000	3336999999
	Korkki EK	QI	3337000000	3337999999
	Korkki YA	QJ	3338000000	3338999999
	Korkki MK	QK	3339000000	3339999999
	Korkki manuaalitosite	QL	3340000000	3340999999
	KORKKI PV MANUAALITOS.	QM	3341000000	3341999999
	Flex maksutulo, koneellinen	K1	3342000000	3342999999
	Flex maksutulo, manuaalinen kirjaus	K2	3343000000	3343999999
	Flex korvaukset, koneellinen	K3	3344000000	3344999999
	Flex korvaukset, manuaalinen kirjaus	K4	3345000000	3345999999
	Flex manuaalinen peruuntuva	K5	3346000000	3346999999
	Flex Eurocenter korvaukset, koneellinen	K6	3347000000	3347999999
	Flex Eurocenter korvaukset, manuaalinen	K7	3348000000	3348999999
	EU KORVAUS PERUUTUS	QO	3349000000	3349999999
	DH koneellinen	QP	3350000000	3350999999
	DH Manuaalinen	QQ	3351000000	3351999999
500	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
501	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
502	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
503	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
504	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
505	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
506	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
507	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
508	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
509	MARKKATOSITEMUUNTO	TF	5000000001	5000999999
040	JÄSENLUOTTOVAKUUTUS	TA	5040000001	5040999999 HVRKR0H
050	ASUNTOSÄÄSTÖPALKKIOT	TB	5050000001	5050999999
060	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999
061	ELÄKEKASSA	TC	5060000001	5060999999
080	OP-LUOTOT	TD	5080000001	5080999999
084	ALV-MAKSUT	TE	5084000001	5084999999
510	TOSITEMUUNTO	TG	5100000001	5100999999
610	ULTRA VALUUTANVAIHTO	TX	6100000001	6100999999
613	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999
614	ZVS-MAKSUT/OKO	TH	6130000001	6130999999
615	PSE/PE-MAKSUT/OKO	TZ	6150000001	6150999999
616	PSE/PE-MAKSUT/OKO	TZ	6150000001	6150999999
620	FORSE	TI	6200000001	6200999999
621	SDD SEPA SUORAVELOITUS	RB	6210000001	6210999999
624	AQUARIUS/OKO	GP	6240000001	6240999999
625	VIEW/PÄIVITYKSET	TJ	6250000001	6250999999
628	DPS/OPTO-TAPAHTUMAT	RZ	6280000001	6280999999
631	SEKKILUNASTUKSET (USKI)	TK	6310000001	6310999999
632	SEKKILUNASTUKSET (USKI)	TK	6310000001	6310999999
633	PANKKITAKAUKSET	TL	6330000001	6330999999
634	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999
635	OKOBANKEN	TM	6340000001	6340999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
636	REMBURSSIT JA PERITTÄVÄT	TN	6360000001	6360999999
637	REMBURSSIT JA PERITTÄVÄT	TN	6360000001	6360999999
638	DPS PÄIVITTÄISET	KU	6380000001	6380999999
639	DPS TASEEN ULKOPUOL.	KV	6390000001	6390999999
640	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
641	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
642	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
643	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
644	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
645	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
646	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
647	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
648	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
649	LÄHTEVÄT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TO	6400000001	6400999999
653	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
654	TULEVAT MAKSUMÄÄRÄYKSET	TP	6530000001	6530999999
657	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
658	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
659	ULKOMAISET SEKKILUNASTUKSET	TU	6570000001	6570999999
660	MATKASHEKIT	TQ	6600000001	6600999999
663	Ultra/ Henki Aquarius VIRO	KF	6630000001	6630999999
665	BANKGIRO	TV	6650000001	6650999999
666	RPM (Rahanpesun estämisen keskeytyskirjaukset)	KX	6660000001	6660999999
667	RPM/EUR	RM	6670000001	6670999999
670	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
671	SETELIKAUPAT	TR	6710000001	6710999999
672	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
673	VALUUTTAPÄÄKASSA	TR	6710000001	6710999999
674	BOND/REPO PÄIVITTÄISET	TS	6740000001	6740999999
675	BOND ARVOSTUKSET	XV	6750000001	6750999999
691	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
692	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
693	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
694	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
695	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
696	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
697	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
698	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
699	TOSITEMUUNTO (TOSMU)	TT	6910000001	6910999999
706	VALUUTTAMÄÄRÄISET MERKINNÄT	HO	1123000001	1123999999
TYÖASEMATOSITTEET		TY	9000000001	9099999999
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9701600001	9701699999
990005	LÄHTEVÄ CLEARING (AAMU)	VB	9900500001	9900599999
990007	Prepaid rsk-tapahtumat	KJ	9900070001	9900079999
9900001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999 OT003/OTORP002
990001	OTTOLAINAUS	BA	9900100001	9900199999
9900002	ANTOLAINAUS	BD	9900200001	9900299999 AMR972
9900030	OVY:N LUOTTOVAKUUTUKSET	EJ	9900300001	9900309999
9900031	OVY:N KORVAUS&VARAUS	GE	9900310001	9900319999
9900032	ABASEC/OPSTOCK	GL	9900320001	9900329999
9900004	PANKKITAKAUS	BF	9900400001	9900499999 ATRR009
990004	MTL TAPAHTUMAT / MAKSULIIKE	VA	9900400001	9900499999
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET	BG	9900500001	9900599999 MGKR2005, MGKR2006
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET	BH	9900600001	9900699999 MGKR2001
9900007	SELVITETTÄVÄT ATK-VÄLITYKSET	BI	9900700001	9900799999 MGKR2002
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT	BJ	9900800001	9900899999 MGKR2004
9900009	SAAPUNEET PIKASIIROT	BK	9900900001	9900999999 MGR5150
990009	SAAPUVA CLEARING 31.12.1997 ALKAEN (AAMU)	VE	9900900001	9900999999
990010	POPS BRUTTOCLEARING 16.12.1997 ALKAEN	VF	9901000001	9901099999
9900005	LÄHETETYT ATK-VÄLITYKSET / OKO	EK	9901100001	9901199999
990012	AGIOT /VALUUTTAKASSA	VG	9901200001	9901299999
9900013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999
990013	ERIKOISLAINAT	CG	9901300001	9901399999
9900014	VALUUTTAKIRJANPITO	EE	9901400001	9901499999 MV29K
990014	VALUUTTAKASSA 24.2.1997 ALKAEN	EE	9901400001	9901499999 OTALPKT
9900015	ANTOLAINAUS /ALPER	BP	9901500001	9901599999
990015	AUTOMAATTIKIRJAUS / ALPER 18.11.94 ALKAEN	BP	9901500001	9901599999
9900016	USKI ULKOM SHEKKIEN LUNASTUS	BQ	9901600001	9901699999 op:t, 7880: USLR610
990016	CLEARING 30.10.98 (YÖ)	VH	9901600001	9901699999
990017	CLEARING 30.10.98 (YÖ)	VI	9901700001	9901799999
9900018	MATKAVALUUTTA	BL	9901800001	9901899999 MAVRMTIK

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
990018	MATKAV. (MAVA) VIERAAT SEKIT JA	BL	9901800001	9901899999
9900019	MATKASEKIT	BM	9901900001	9901999999 MAVRATIK
990019	MATKAVALUUTTA/AGIO	BM	9901900001	9901999999
990020	AGIOT (MAVA)	VJ	9902000001	9902099999
990022	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990023	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990024	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990025	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990122	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990123	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
990124	OPICS (PÄIVITTÄINEN) (OC)	VJ	9902000001	9902099999
9900021	OP:N TILIT OKOSSA	BS	9902100001	9902199999 PR002
990021	OPICS (KK-VAIHDE PYSYVÄT KIRJAUKSET)	VK / VL	9902100001	9902199999
9900006	SAAPUNEET ATK-VÄLITYKSET / OKO	EL	9902200001	9902299999
9900008	PÄÄKIRJATAPAHTUMAT / OKO	EM	9902300001	9902399999
9900241	PERINTÄ- JA KORVAUSJÄRJESTELMÄ (PKJ) OVY	EQ	9902410001	9902419999
9900242	PANKKIKOHTAISET VAKUUTUKSET (PKV) OVY	ER	9902420001	9902429999
9900243	PANKKIKOHTAISET VAKUUTUKSET (PKV) OVR	ES	9902430001	9902439999
9900025	RAHAHUOLTO	EG	9902500001	9902599999
9900026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999 MGKR2003
990026	LUNASTETUT OKON SEKIT	BV	9902600001	9902699999
	WINRESK	EO	9902700001	9902799999
990028	KAPULA PÄIVITT./OKO	GS	9902800001	9902899999
990029	KAPULA ARVOSTUS/OKO	GT	9902900001	9902999999
990030	ASLA/SIIRTYVÄT/OHMO	GD	9903000001	9903099999
990031	ASLA	VM	9903100001	9903199999
990032	ASLA / SIIRTYVÄT	VN / VO	9903200001	9903299999
990033	ASLA/OHMO	GC	9903300001	9903399999
990034	UTU/PALKKIOT	IF	9903400001	9903499999
9900035	POPS/LUNASTAMATTOMAT SEKIT YLI 10V	IG	9903500001	9903599999
9900036	PKJ JÄLKIPER. SUORIT	IH	9903600001	9903699999
990036	ELE PÄIVITTÄISET VIENNIT	JA	9903700001	9903799999
990037	ELE TAUP VIENNIT	JB	9903800001	9903899999
990038	ELE PERUUTETTAVAT TILINPÄÄTÖSVIENNIT	JC	9903900001	9903999999
990041	KIRJAUSYHTEENVETO/RAHAHUOLTO	VP	9904100001	9904199999
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9904200001	9904299999 BJER122
990042	KIRJAUSYHTEENVETO/RAHAHUOLTO (UUSI)	VQ	9904200001	9904299999
9900043	CLARITY, sisäinen ICT työ (ei peruutettava)	RD	9904300001	9904399999
990044	DEVON, 30.6.99	VR	9904400001	9904499999
990045	DEVON, 30.6.99	VS	9904500001	9904599999
990046	DEVON, 30.6.99	VT	9904600001	9904699999
990047	DEVON, 30.6.99	VU	9904700001	9904799999
9900050	PALKAT	BY	9905000001	9905099999 ***)
9900052	LOMAPALKKAVALAT	GV	9905200001	9905299999 ***)
990054	Banksyst kk/tp-päätös	JE	9905900001	9905999999
990055	Banksyst taseen ulkopuoliset (jos tarvitaan)	JI	9905500001	9905599999
990056	TRADING TERMINIEN ARVOSTUSTULOS (EI PERUUTETTAVA)	VX	9905600001	9905699999
990057	RJ PÄIVITTÄISET	JF	9905700001	9905799999
990058	RJ SIIRTYVÄT	JG	9905800001	9905899999
9900060	VALUUTTATILIT	BZ	9906000001	9906099999
990060	VALUUTTAOTTOLAINAUS	BZ	9906000001	9906099999
9900061	VALUUTTATILIT / AGIOT	CA	9906100001	9906199999 DARRAGI/OVARP002
990061	VALUUTTAOTTOLAINAUS /AGIOT	CA	9906100001	9906199999
9900062	VALUUTTATILIT/SIIRTYVÄ KORKO	CB,CC	9906200001	9906299999 DARRASK/OVARP002
990062	VALUUTTAOTTOLAINAUS/SIIRTYVÄT ERÄT	CB / CC	9906200001	9906299999
9900063	LÄHTEVÄT ULKOMAAN MAKSUT	CD	9906300001	9906399999 LUMR124
990065	BLV TILINP. PYSYVÄ	JN	9906500001	9906599999
990066	BLV TP PERUUTETTAVA	JO	9906600001	9906699999
990068	BLT TILINP. PYSYVÄ	JQ	9906800001	9906899999
990069	BLT TP PERUUTETTAVA	JR	9906900001	9906999999
9900070	SÄILITYSPALKKIOT	CE	9907000001	9907099999
	SÄILITYSPALKKIOLAKUTUS 2.11.94 ALKAEN			
990070	(KESÄ- JA JOULUK)	CE	9907000001	9907099999
9900071	ARVOPAPREIDEN MYYNTIPALKKIOT	CF	9907100001	9907199999
	JVK.MERKINTÄ/ARVOPAPEREIDEN			
990071	VÄL.PALKKIOT	CF	9907100001	9907199999
990072	BOND/JVK/EI KÄYTÖSSÄ	VZ	9907200001	9907299999
990073	BOND/S. KOROT. PÄIV./EI KÄYTÖSSÄ	UC	9907300001	9907399999
990074	BOND/ARV. KK. L./EI KÄYTÖSSÄ	UD	9907400001	9907499999
990075	BOND/HINTAERO PÄIV./EI KÄYTÖSSÄ	UF	9907500001	9907599999
990076	Prepaid maksutapahtumat	KK	9907600001	9907699999
990077	REPO NORMAALIKIRJAUKSET/EI KÄYTÖSSÄ	YA	9907700001	9907799999
9900078	MAKSULIIKETILIN KATESIIRTO	EC	9907800001	9907899999 OKO/PR93
990078	KATESIIRTO OTTO/OPTO	YB	9907800001	9907899999
990079	BOND/ARVOPÄIVÄKIRJAUKSET	YC	9907900001	9907999999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
9900080	SIOJITUSRESKONTRA/OVC	GJ	9908000001	9908099999
9900081	KORJAUSTOSITELAJI	CH	9908100001	9908199999
9900082	HALTIA VUOKRASAAMISET	EH	9908200001	9908299999
9520005	YIT-VUOKRAT	EH	9908200001	9908299999
677	KORVA/PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999
678	KORVA/HINTAEROT	CJ	9908300001	9908399999
9900083	KORVA-TAPAHTUMAT	CJ	9908300001	9908399999
9900083	KORVA PÄIVITTÄISET	CJ	9908300001	9908399999
9900042	PLATINAJÄRJESTELMÄ	BW	9908400001	9908499999
9900085	KIINTEISTÖRESKONTRA / UUSI	CI	9908500001	9908599999
9900086	OKO:N LAINAT	CM	9908600001	9908699999
990086	OKO:N LAINAT OP:LLE	CM	9908600001	9908699999
990087	REPO ARVOPÄIVÄKIRJAUKSET/EI KÄYTÖSSÄ	YK	9908700001	9908799999
9900088	HALTIA VASTIKERESKONTRA	EF	9908800001	9908899999
9900089	HALTIA VASTEKESUORITUKSET	EI	9908900001	9908999999
9900091	MAKSULIIKE /ASLA	CN	9909100001	9909199999 ALARKP01 JA 13
9900092	ASLA/OHMO	GA	9909200001	9909299999
9900095	VILU/KOTIPANKKI	GG	9909500001	9909599999
990995	OKO:N KIRJAUSYHTEENVETO / OPTO	YN	9909950001	9909959999
9901001	OTTOLAINAUS/SIIR.KOR.PERUUTUS	BC	9910010001	9910019999 OT003/ OTORP003
991001	OTTOLAINAUS / SIIRTYVÄT ERÄT	YO / YP	9910010001	9910019999
9901002	ETUKÄTEEN MAKS.KOROT/TILINP.	BE,ED	9910020001	9910029999 AMR827
991003	LOAN IQ/OKO	GN	9910030001	9910039999
991004	ANTO AGIO KIRJAUKSET JA			
991004	PENNINPYÖRISTYKSET	YQ	9910040001	9910049999
991005	YPA LAINAT	YR	9910050001	9910059999
991006	YPA LAINAT SIIRTYVÄT (eurot)	YS / YT	9910060001	9910069999
991048	YPA LAINAT SIIRTYVÄT (valuutat)	YS / YT	9910060001	9910069999
991007	KESKUSPANKKIPALVELUOSASTON LAINAT (RO)	YU	9910070001	9910079999
991008	RO SIIRTYVÄT	YV / YW	9910080001	9910089999
991009	PERINTÄANTOLAINAUS (PA)	YX	9910090001	9910099999
991010	PA SIIRTYVÄT	YY / YZ	9910100001	9910109999
9901011	OTTOLAINAUS /SIIRTYVÄ KORKO	BB	9910110001	9910119999 OT003
991012	YA-JS S. KORK. PER.	UK	9910120001	9910129999
9901013	ALS:N HOITOPALKKIOT	BN,BO	9910130001	9910139999 AMR830
991013	RO-JS S. KORK. PER.	UG	9910130001	9910139999
991014	PA-JS S. KORK. PER.	UH	9910140001	9910149999
991015	RO/AGIOKIRJAUKSET	UI	9910150001	9910159999
991016	PA/AGIOKIRJAUKSET	UJ	9910160001	9910169999
9910002	ALS-JOLLA CAP PÄIVITTÄISET	JJ	9910200001	9910209999
9901021	OPTO / SIIRTYVÄ KORKO	BT,BU	9910210001	9910219999 PR402
991024	YA VIRO AGIOT	RP	9910240001	9910249999
991025	YA VIRO PÄIVITTÄISET	RJ	9910250001	9910259999
991026	YA VIRO SIIRTYVÄT	RO	9910260001	9910269999
991027	YA VIRO AA-PERUUTUKSET	RU	9910270001	9910279999
9901003	ANTOLAINAUS /Okopankki	EY,EZ	9910300001	9910399999
991034	YA LATVIA AGIOT	RR	9910340001	9910349999
991035	YA LATVIA PÄIVITTÄISET	RK	9910350001	9910359999
991036	YA LATVIA SIIRTYVÄT	RQ	9910360001	9910369999
991037	YA LATVIA AA-PERUUTUKSET	RX	9910370001	9910379999
9901042	PLATINAJÄRJESTELMÄ/SIIRTYVÄ	BX,BR	9910420001	9910429999 BJER221
991044	YA LIETTUA AGIOT	RT	9910440001	9910449999
991045	YA LIETTUA PÄIVITTÄISET	RL	9910450001	9910459999
991046	YA LIETTUA SIIRTYVÄT	RS	9910460001	9910469999
991047	YA LIETTUA AA-PERUUTUKSET	RY	9910470001	9910479999
9901050	ALS/PREEMIOT JA ARV.	GH	9910500001	9910509999
9901055	ALS/JOHD.ARV.PER.	GI	9910550001	9910559999
9901083	KORVA-TAPAHTUMAT/SIIRT. KORKO	CK,CL	9910830001	9910839999
9901083	KORVA OSAKKEET /SIIRTYVÄT	CK,CL	9910830001	9910839999
990083	KORVA RM/ARVOSTUKSET	CK	9910830001	9910839999
991083	KORVA RM/ARVOST.PER.	CL	9910830001	9910839999
9901086	OKO:N LAINOJEN SIIRTYVÄT	CV	9910860001	9910869999
991086	OKO:N LAINAT OP:LLE / SIIRTYVÄT	CV / CY	9910860001	9910869999
9901091	MAKSULIIKE /ASLA /SIIRTYVÄ KORKO	CO,CP	9910910001	9910919999 ALARKP06 JA 07
9901092	SSP:N KAUPPAHINNAN JAKSOTUS	CQ,CZ	9910920001	9910929999
9901093	ASLA/OHMO/SIIRTYVÄT	GB	9910930001	9910939999
991111	OKOPANKIN TASESIIRROT / OL	XA	9911110001	9911119999
991112	OKOPANKIN TASESIIRROT /ALS	XB	9911120001	9911129999
991113	OKOPANKIN TASESIIRROT / VALUUTTAKASSA	XC	9911130001	9911139999
991114	OKOPANKIN TASESIIRROT / DA	XD	9911140001	9911149999 ACR3B1/ACR3B2
9910201	ATK-LASKUTUS OPK /JP	CS	9912010001	9912019999
990176	PREPAID TILITYKSET	KT	9917600001	9917699999
991995	OPTON KONEKIELISET SIIRT.KOROT	XE / XF	9919950001	9919959999
992001	TERMIINI / H TAI TR	XG	9920010001	9920019999
9920002	ALS-JOLLA CAP TILINPÄÄTÖS	JK	9920020001	9920029999
992005	FRA PÄÄOMAT	XH	9920050001	9920059999

Sovellus- tosite ')	Nimi	Tosite- laji	Numerosarja alku	loppu
990201	ATK-LASKUTUS / OKO	YL	9920100001	9920199999
9900202	SRJ-PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/OP- RAHASTO	IA	9920200001	9920299999
	SRJ-			
9900203	PALKKIONPALAUTUSJAKSOTUS/SAAJAYHTIÖT	IB	9920300001	9920399999
9900205	OMISTAJAJÄSENREKISTERI	CT	9920500001	9920599999 JRER110
990207	TALLETUSSIIRROT	YM	9920700001	9920799999
679	PÄÄOMAKONVERSIOT	Z4	9920830001	9920839999
9902083	PÄÄOMAKONVERSIOT	Z4	9920830001	9920839999
992100	PANKKITAKAUKSET	XI	9921000001	9921009999 PTKR3301
992101	PANKKITAKAUKSET / AGIOT	XJ	9921010001	9921019999
992102	HENKIVAKUUTUS	HV	9921020001	9921029999
683	ARVOSTUSKONVERSIO/PURKU	Z5	9921830001	9921839999
9902183	ARVOSTUSKONVERSIO/PURKU	Z5	9921830001	9921839999
684	ARVOSTUSKONVERSIO/UUDET	Z6	9922830001	9922839999
9902283	ARVOSTUSKONVERSIO/UUDET	Z6	9922830001	9922839999
992400	CPICS (TASEEN ULKOPUOLISET)	XL	9924000001	9924009999
9903001	SALDONSIIIRTO	Z1	9930010001	9930019999
9903001	SALDONSIIIRROT	Z1	9930010001	9930019999
993002	TERMIINIT PISTE-EROT SIIRT.	XM / XN	9930020001	9930029999
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999
9903003	EURO	Z3	9930030001	9930039999
9930002	ALS-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	JL	9930200001	9930209999
993009	TERMIINIT PISTE-EROT	XO / XP	9930090001	9930099999
994005	TERMIINIT / AGIOT	XQ	9940050001	9940059999
994006	TERMIINIT / AGIOT PALAUTUS	XR	9940060001	9940069999
9940007	LJR OPA-SIIIRROT	MX	9940700001	9940799999
9940008	LJR ERIKOISLAINAT	MD	9940080001	9940089999
994010	FRA ARVOSTUKSET	XS / XT	9940100001	9940109999
9940104	LJR EFEKT.KORON HINTAERO	ME	9941040001	9941049999
9940105	LJR EFEKT.KORON HINTAERO PERUUTUS	MF	9941050001	9941059999
9940106	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP	MG	9941060001	9941069999
9940107	LJR ETUKÄTEEN MAKS.KOROT TP PERUUTUS	MH	9941070001	9941079999
9940108	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT	MI	9941080001	9941089999
9940109	LJR ERIK.LAINOJEN SIIRT. HOITOPALKKIOT PERUUTUS	MJ	9941090001	9941099999
9940110	LJR-JOLLA CAP PÄIVITTÄISET	MM	9941100001	9941109999
9940111	LJR-JOLLA CAP KK-VAIHDE PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940112	LJR-JOLLA CAP ARVOSTUKSET	MN	9941120001	9941129999
9940113	LJR-JOLLA CAP ARVOSTUKSET PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940114	LJR-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET	MO	9941140001	9941149999
9940115	LJR-JOLLA CAP TASEEN ULKOPUOLISET PERUUTUS	ei vielä varattu		
9940116	LJR-KALA PREEMIOT JA ARVOSTUKSET	MP	9941160001	9941169999
9940117	LJR-KALA ARVOSTUSTEN PERUUTUS	MR	9941170001	9941179999
9940120	LJR ARVONALENTUMISET	MU	9941200001	9941209999
9940121	LJR ARVONALENTUMISET PERUUTUS	MV	9941210001	9941219999
995	AGIOT/ULKOMAANRESKONTRAT	XU	9950010001	9950019999
9950002	JORE TILINPÄÄTÖS	KD	9950020001	9950029999
9960002	JORE TASEEN ULKOP.	KE	9960020001	9960029999
9970002	CHF-TP-VIENNIT	KL	9970020001	9970029999
9970003	CHF-TAUP-VIENNIT	KM	9970030001	9970039999
	ULKOM.SIIRTYVIEN KORKOJEN			
998	AUTOMAATTIKIRJAUS	XX	9980000001	9980999999
999	VALUUTTALUOTTO	XY	9990000001	9990999999
	PERUUTUS / KUMPPANIKOODIT	PK	9999970001	9999979999
	E-FLOW PERUUTUS	EP	9999980001	9999989999
	YLEINEN PERUUTUSTOSITE	PE	9999990001	9999999999

SAPin tositemäärittäjä, kuukausipääkirja ja SAPin Ostovelka- ja myyntisaamistilien pääkirja

*) on arkistoitu LEA -arkistointijärjestelmään.

Tositteet on joko laadittu konekielisenä tai tulostettu paperille ja ne säilytetään kansiossa tai arkistoituna

** REA-arkistointijärjestelmään

*** Raportit arkistoitu marraskuusta 2006 lähtien Aditron eArkistossa

Rinnakkaisissa sovellustositenumeroissa lyhyemmät sovellustositenumerot ovat peräisin Intime-kirjanpitojärjestelmästä, pidemmät FMS-kirjanpitojärjestelmästä.

Jatkossa yksi sovellustositenumero kaikkien yritysten käyttöön (SAP kaikilla käytössä).

1. Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Virrat

tammikuun 31 .päivänä 2020

Ari Kakkori

Kari Kohtala

Kimmo Mäntysalmi

Aki Peltomäki

Heidi Tanhua

2. Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Hallintoneuvosto on tänään pidetyssä kokouksessa perehtynyt pankin tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen. Vuoden 2020 osuuskunnan edustajiston kokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että pankkia on hoidettu lain ja säännösten mukaisesti ja että hallintoneuvostolla ei ole Virtain Osuuspankin tilinpäätöksen eikä toimintakertomuksen johdosta huomautettavaa. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen esitykseen ylijäämää koskeviksi toimenpiteiksi.

Virrat

helmikuun 3 .päivänä 2020

Taina Leiponen
Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Päivi Kuusniemi
Hallintoneuvoston sihteeri

3. Tilintarkastajien merkintä suoritetusta tilintarkastuksesta

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

VIRRAT HELMIKUUN 6 .päivänä 2020

KPMG OY AB

 MATTI PAANANEN
 KHT

KPMG Oy Ab
Innova 4
Lutakonaukio 1
40100 JYVÄSKYLÄ

Puhelin 020 760 3000
www.kpmg.fi

Tilintarkastuskertomus

Virtain Osuuspankin edustajistolle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Virtain Osuuspankin (y-tunnus 0157970-4) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää pankin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan pankin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntonamme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia pankista niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emme ole suorittaneet pankille muita kuin tilintarkastuspalveluja.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontroleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

MERKITTÄVIMMÄT ARVIOIDUT OLENNAISEN VIRHEELLISYYDEN RISKIT

KUINKA OLEMME TOIMINEET NÄIDEN RISKIEN JOHDOSTA

Saamiset asiakkailta – arvostus (tilinpäätöksen laadintaperiaatteet ja liitetiedot 12, 14, 17 ja 34c)

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä, 161.900.418,68 euroa, on merkittävä erä Virtain Osuuspankin taseessa muodostaen 70,3 % taseen loppusummasta. — Virtain Osuuspankki on soveltanut saamisten arvonalentumisten kirjaamiseen 1.1.2018 alkaen IFRS 9 <i>Rahoitusinstrumentit</i> –standardia. — Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta perustuu OP Ryhmän käyttämiin laskentamalleihin. Laskennassa käytetään oletuksia, arvioita ja johdon harkintaa, joka koskee erityisesti vakuuksien arvostamista ja odotettavissa olevien luottotappioiden todennäköisyyttä. — Tasearvon merkittävydestä, käytettävien laskentamenetelmien monimutkaisuudesta ja arvostamiseen liittyvästä johdon harkinnasta johtuen saamisten arvostaminen on tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka.	— Olemme arvioineet luotonannon ohjeistuksen noudattamista sekä saamisten kirjaamiseen ja valvontaan liittyviä periaatteita ja kontroleja. Luottoprosessin ja luottokannan tarkastuksessa on hyödynnetty data-analyysijä. — Olemme muodostaneet käsityksen keskeisistä luotonantoon liittyvistä kontroleista OP Osuuskuntaan keskitetyn antolainausprosessin varmennuksen avulla. — Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaprosessiin liittyvien kontrollien tarkastuksessa olemme hyödyntäneet OP Osuuskunnan keskitettyyn laskentaprosessiin tehtyä tarkastusta. Lisäksi olemme arvioineet muun muassa vakuuksien arvostamista ja merkittävimpien saamisten osalta odotettavissa olevia luottotappioita aineistotarkastustoimenpitein. — Lisäksi olemme arvioineet Virtain Osuuspankin saamia ja odotettavissa olevia luottotappioita koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan pankin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos pankki aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon pankin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä pankin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei pankki pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidemme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet osuuspankin edustajiston kokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2018 alkaen yhtäjaksoisesti 2 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Virroilla 6. helmikuuta 2020

KPMG OY AB

Matti Paananen
KHT